

BUDAPESTI NAPLÓ

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
József-körút 18.

Főszerkesztő: **BÉCSI JÓZSEF.**
Felelős szerkesztő: **BRAUN SÁNDOR.**
A SZERKESZTŐSÉG.

Égész évre 28 k., (14), 1/2 évre 14 k., (7), 1/4 évre
7 k., (3.50), egy hónapra 2 k. 40 fillér, (1.20 frt).
Egyes szám Budapesten 8. vidéken 10 fillér.

Kemény akcentusok.

Budapest, augusztus 31.

(8.) Bátor és vakmerő beszédre okos és bátor cselekedettel felelni: férfias és szép dolog. Már csak ezért is nagy kedvünk telik a kereskedelmi miniszternek abban a rendeletében, amely éppen most került a kezünk ügyébe. Államférfiainkban szeretjük a bátorságot mindenképp; különösen szeretjük Ausztriával szemben; még inkább örvendünk neki, ha okos és hasznos cselekedetben szólal meg ez a bátorság. És legkivált most, mikor nagyon is szükség van kormányférfiainknak bátorságára is, okosságára is.

Luiger népe ugyanis soha sem volt még alaposabban megvadulva, mint mostanság. Valóságos paroxizmus tört ki rajta annak az érélyes kormányzati és társadalmi akciónak láttára, amely a magyar ipar pártolása érdekében megindult. És láttára a mozgalom eredményeinek, a kétségbeesett düh kiáltása harsant végig egész Ausztrián, amely ipartermékeinek legfőbb piacát látja veszendőbe menni a magyar nemzet gazdasági önrizetének felébredésével. És egy halatlanul buta és arcátlan hadjárat indult meg odaát a sajtóban és közgazdasági testületekben. Képtelenül bolond kitérései hangzanak át hozzánk a halálos remegésbe esett kapzsiságnak, amely egészen beleélté magát abba, hogy Magyarország az övé, ehhez a földdarabhoz neki ősi joga van; ez a föld az ő számára termi kincseit, ez a nép az ő számára hullajtja verejtékét. Csodabogarak muzeumba valók azok a főrmedvények, amelyekkel a magyar kormányt terrorizálni próbálták. A komolyság igényével fellépő közgazdasági politikusok és szaktestületek vitatták azt a badarságot, hogy a vámterület közötté-

gével ellenkezik az, hogy a magyar állam és a magyar társadalom felkarolja a magyar ipart az osztrákkal szemben; hogy a közgazdasági kiegyezés megsértését jelenti az, ha a kormány kedvezményben részesíti a magyar termelést az idegennel szemben. Más szóval, hogy a közgazdasági kiegyezés a magyar állam területét egyszerűen Ausztria adózó területévé teszi és hogy meg kell fenytetni ezt a vazallust, amely adófizető kötelezettségéről megfelelkezik. Ennyit, nem kevesebbet jelentenek azok a terrorizáló kísérletek, amelyek elmentek odaig, hogy petíciók adtak be az osztrák kormányhoz, hogy lépjen közbe a magyar kormány a kiegyezés szellemének megsértése miatt.

A magyar közvélemény méltatlankodva utasította vissza ezt a hallatlan merényletet; a magyar kormány pedig hallgatott. Legjobban hallgatott a kereskedelmi miniszter, akit legközelebről érintett az osztrák dühöngés. Persze, aktív miniszterek nem igen szoktak hírlapi polémiába bocsátkozni, akármilyen özőne zudul is reájuk a hírlapi támadásoknak. Még akkor sem teszik, ha közvetlen miniszterségük előtt aktiv újságírók voltak. Egészen bizonyos pedig, hogy mikor Hegedűs Sándor heteken át olvasta a bécsi sajtónak eszeveszett kifakadásait, mikor tapasztalta, hogy odaát tekintélyes közgazdasági testületek utszéli pamfletok írására adják magukat: megmozdult benne a régi publicista és nem egyszer jött kísértetbe, hogy rácsördítsen a rakoncátlanokó Bécsi közvéleményre, amely a közveszélyes örülltség tüneteit produkálta napról-napra. Nyilván nem egyszer mozdult meg kezében régi szerszáma, hegyes írópennája, hogy száraz rendelet helyett fulmináns vezércikket vessen papírosra. De csak mégis megmaradt a rendeletek mellett. Még csak meg sem interjúvoltatta

magát, holott ez már éppen nem ellenkezik az államférfiúi szokásokkal. Sőt még csak a *Bud. Tud.* sem jelentette ki „illetékes felhatalmazás alapján“, hogy a bécsi sajtó támadásai „minden alapot nélkülöznek“. Most azonban egyszerre fulmináns módon felelt meg a bécsi támadóknak Hegedűs Sándor. Ezt a feleletet meg fogják emlegetni szeretetreméltó osztrák szomszédaink, Magyarország vagyonának képzeletbeli jogos tulajdonosai. Képzeldésükből kegyetlen kiábrándulást készített számukra a magyar iparminiszter. Kegyetlenül kézzelfogható módon világosítja fel őket, hogy ehhez a mi országunkhoz nekünk is van néminemű jogunk és nem kell tőlük kérdeznünk, hogy mitévők legyünk ezzel a jogunkkal.

Hegedűs Sándor nem irt vezércikket, csak rendeletet. Hanem ez a rendelet erősebb válassz egy kötetre való vezércikké. Gyakorlatilag mutatja be Ausztriának a magyar állam erejét, a magyar állam szuverén hatalmát és a magyar kormányzati szellem okos bátorságát, amely érvényt szerez anyagi érdekeinknek következetesen és rettenthetetlenül, minden cselszövés, minden támadás, minden rágalom, minden eszelős képzelődés ellen.

Pedig nincs is szó a rendeletben Ausztriáról. Egyetlen célzás sincs benne arra, hogy a miniszter akár észre is vette volna azt a komikus gonosz hajszát, amely elment egészen addig, hogy az osztrák kormány beavatkozását követelje Magyarország belső kormányzásába. A magyar kereskedelemügyi miniszter nem polemizál az osztrák butasággal és arcátlansággal. Csak rendelkezik. A rendelet szerény, szinte egészen igénytelen formában nagyfontosságú akciót jelent. Egy magyar iparág életét menti meg a biztos pusztulástól; egy olyan magyar iparágét,

T Á R C A.

Kállay és Bosznia.

— A Budapesti Napló eredeti tárcája. —
Írta: *Iffabb Ábrányi Kornél.*

A Budapesti Szemle szeptemberi füzeté, melyet holnap küldenek szét, szenzációs füzet. Van benne egy értekezés, mely nemesak a magyar közvélemény figyelmét fogja lekötöni, hanem melyről tudomást fog venni az európai sajtó. Ez az értekezés, melyről még Gyulai Pál is szívesen el fogja ismerni, hogy nem *akadémikus*, — a mohamedánus helyzetét tárgyalja *Boszniában*: nemesak mint bosnyák belügyet, hanem mint a mohamedán-kérdés világproblémájának egyik láncszemét. Es habár az értekezés anonim, még Gyulai Pál sem fog mérgesen tiltakozni, ha az értekezésírójában minden olvasó a Kállay Béni kezét fogja fölismerni. Nemesak az értekezés tartalma és irányja árulja ezt el, hanem az alkalom is, melyben ez az értekezés napvilágot lát. Kevezzel ezelőtt járt egy bosnyák mohamedán küldöttség Budapesten, s mohamedán serelemkés címén a magyar kormányt akarta kijátszani a közös pénzügyminiszter ellenébe: de ez a kísérlete nem sikerült. Ekkor a bosnyák mohamedán küldöttség a magyar sajtót hívta segítségül, és nemesak a jelenlegi bosnyák kormányzatot tüntette föl a legsötétebb színekben, hanem bevidolta, meggyanusította a Kállay Béni magyarságot a saját hazájának közvéleménye előtt is. A vad és a gyanúsítás az volt, hogy Kállay Béni, mint Bosznia kormányzója nemesak a magyar érzésekkel, de a magyar érdekekkel is teljesen ellentétben, *osztrák-szláv politikát* folytat Boszniában és Hercegovinában. Elnyomja a magyarhoz közel álló mohamedánizmust és átjatsza a két tartományt olyan elemek kezére, melyekben Bosznia és Hercegovina nem-

csak örökre elveszett, de ellenséges és veszélyes területté válik Magyarország céljaira és érdekeire nézve. Ezekre a vádakra és gyanúsításokra felel most a Budapesti Szemle értekezése. S amilyen páratlanul tömör, zamatosan magyaros a stílje, mely minden sorában megnyilatkozik, olyan tiszta magyar az érzés, az *intenció* is, mely e sorokat a sorok közt is végig kíséri. Ha van a magyar olvasóban magyar szív és magyar ész, akkor ebből az értekezésből *mindent* megért. Megérti, hogy amit az *aktivitás*ban levő kormányférfi és közös pénzügyminiszter nyíltan nem mondhat el, azt elmondhatja a *történelmi* által; az által a *történelmi* által, aki nemesak személyes tapasztalásokból ismeri az egész *Balkán* félszigetet, hanem akinek a Balkán félsziget multjára és diplomáciai vonatkozásaira nézve a *bécsi tükör le-
veletről* is alkalma van kutatni. Megértheti, hogy amit a számtalan ellentét által kötött magyar politikus, aki mint az okkupált tartományok kormányzója, egyszersmind *Európa mandátumának* végrehajtója is, — az okkupált tartományokban, (habár *abszolút* módon kormányozza is azokat) *meg nem tehet*, azt senkisémmé fájtalja jobban, mint éppen ő maga. Es ebből az értekezésből azt is *megértheti* a magyar olvasó, hogy ha ebben az értekezésben, mely elejétől végig a legnagyobb tárgyilagossággal és a legtisztább történelmi világossággal van kidolgozva, mégis megnyilvánul az írónak *szubjektív* *élményéből* is valami, akkor ez a „valami“ nem más, mint az a mosolygó bánat, mely mint a világosságot követő árnyék, végig kíséri a történetűdős és a gyakorlati állambölcseknél nyugodt és szigorú objektivitását. A mosolygó bánat a fölött, hogy éppen Magyarországon kell a rágalomak és gyanúsítások ellen küzdenie és éppen a saját hazájának és fájának közvéleménye előtt kell lelkét ama sebek csatornáin keresztül föltárnia, melyeket rajta a magyar sajtó éles tollai ütöttek.

De hadd beszéljen maga a Budapesti Szemle értekezése.

Az értekezés mindenekelőtt, érthető gyöngédségből, átugorja azt a három és fél éves korszakot, mely a megszállott tartományokban a Kállay Béni kormányzatát megelőzte, amikor is a megszállott tartományokban csak dilettáns kapkodásokból állott az egész polgári kormányzat, s tulajdonképpen nem volt egyéb mint appendix a katonai diktatúrának, melynek külső képe csak a lázadás és az ostromállapot közt váltakozott. Kállay tehát kétségtelenül *szabad kézzel* jött, s tőle függött, hogy a három ut közt, mely előtte állott, választhasson. E három ut volt, hogy vagy csinál *tabula rasat*, keleti jogely lévén, hogy akié az erő, azé a hatalom; vagy követi Oroszországot, vagy a folszabadult Balkán-államok példáját, akik (mint Románia, Görögország, Bulgária, Szerbia) mohamedán lakosságot kaprán alattvalóknak, a *jogegyenlőség* elvét akként értelmezték, hogy a mohamedán elemekkel nemesak nem törődtek, de megfogásukat, vagy kiköltözésüket *elősegítették*; vagy végre hogy a *status quo* alapján a meglévő állapotok *fokozatos fejlesztésével* kísértse meg a *jogegyenlőség* megvalósítását. Az értekezés azt a kifejezést használja, hogy: „Ezt a *harmadik* utat követte monarkiaink, mert ez volt keleti politikájának a tradíciója. Mint konzerváló hatalom nem is tehetett egyebet. Erre utalta egyébként még a monarkia két államának a *közvetlen* is.“ De hogy ez a kifejezés, mely annyira általános és szabatos, hogy szinte *hivatalos* kijelentésnek kell azt tekintenünk, valójában mit tartalmaz? és hogy a Kállay Béni intencióinak miként felel meg? azt az értekezés egyéb részleteiből lehet csak tisztára megértenünk és megállapítanunk. Ebben a kifejezésben ugyanis a „monarkia két államának közvéleménye“ ugy van megemlítve, mintha az két *egybehangzó*, a követendő ultra nézve *harmonikus* és *megegyező* közvélemény lett volna, vagy

amelyet az osztrák ipar elnyomó versenyre juttatott a végromlás szélére. És ez az életmentés egyuttal szűjt, megsemmisítő polémia is, amely a legegyszerűbb, legvilágosabb módon mutatja meg a kapálódzó, toporzékoló osztrák közvéleménynek, hogy a magyar kormányknak nemcsak joga, hanem képessége is, hatalma is, módja is van reá, hogy a magyar gazdasági erőket felszabadítsa Ausztria bénító hatásától; és akarata is, bátorsága is van reá, hogy ezt a jogát kötelessége szerint gyakorolja.

A miniszter rendelete sem többet, sem kevesebbet nem jelent, mint azt, hogy az osztrák gyárakban készült papírokat egyszerűen kikaparancsolja Magyarországról. Nem szóval, hanem okos, tervszerű intézkedésekkel, amelyek biztosítják azt, hogy a magyar papírgyártás meghódíthassa magának a magyar fogyasztó piacot, amelyen eddig az osztrák iparnak majdnem monopóliumszerű helyzete volt.

Az egyenlőtlen versenyben régóta haladoklik a jobb sorsra érdemes magyar papíripar. Ezt az egyenlőtlen szűnteti meg a kereskedelmi miniszter rendelete s ezzel új életerőt önt a meddő küzdelemben már csaknem kimerült papírgyártásba. Hogy ezzel egyszerűen hatalmas csapást mér az osztrák gyárakra is: ebben van az a válasz, amely az Ausztriából jövő támadásokat illeti. Ebben van megmondva az, hogy a magyar fogyasztási terület nem kizárólagos tulajdona Ausztriának, hogy itt az osztrák ipar nem gazda, hanem csak megtűrt jövevény, hogy Magyarországon mi vagyunk az urak, ha urrá tudunk lenni a gyöngeségünkön, amely az osztrákok ereje volt eddig.

Ugy tudjuk, hogy ennek a feleletnek lesz még folytatása is. A miniszternek ez a mostani rendelete csak része egy összefüggő, nagyszabású akciónak, amely egyenként szedi el az osztrák ipartól magyarországi egyeduralmát és megszabadítván a hazai ipart legnagyobb veszedelmétől, képessé teszi arra, hogy megnőjön, megizmosodjék a szabadáttelt honi földben, a megtisztított hazai levegőben.

Köszöntjük Hegedűs Sándort ezért a lépésért, amely újabb vívmánya az ő minden ízében nemzeti gazdaságpolitikájának. Bizalommal látjuk kidomborodni politikájában az egészséges gazdasági sovinizmust, amely a kormányzatskéből biztatást, segítséget, erőt ad

a társadalom sovinizmusának. Ez a legújabb kormányzati cselekedete önmagában is elég fontos, mert a magyar nemzeti vagyonnak sok millióval való gyarapodását jelenti. De fontos leginkább azért, mert a Széll-kormány általános politikájának egy nagyon jellemző vonása lép ebben is előtérbe: az Ausztriával szemben való nyugodt, bátor, okos és hajthatatlan önérték. Ennek az önértéknek az akcentusai hangzanak ki Hegedűs rendeletéből. Ezek a kemény akcentusok adnak a rendeletnek gazdasági értéknek tulmenő nagy jelentőséget.

BELFÖLD.

Darányi erdélyi utja. Darányi Ignác földmívelésügyi miniszter, hír szerint, a legközelebbi napokban Erdélybe utazik több napig tartó tanulmányútra, mely összeköttetésben áll a földmívelésügyi miniszter által tervekelt nagyobb telepítési és birtokfelosztási akcióval. A miniszter ugyanis még az idén a törvényhozás elé telepítési és birtokfelosztási törvényjavaslatot szándékozik beterjeszteni, mely hivatva lenne sok eddigi bajon segíteni. Ugyanebből a célból a földmívelésügyi kormány legutóbb Erdélyben telepítési szempontból rendkívül fontos nagy erdő- és birtokvásárlásokat eszközölt és még nagyobb vásárlások dolgában folyamatban vannak a tárgyalások.

Két ködex. Plósz Sándor igazságügyminiszter egész nyáron át dolgozott azon a két ködexen, amelyeknek közrebecsátását erre az őszre ígérte. A polgári pörrendtartás közeleg a befejezéshez. Az általános polgári törvénykönyv pedig már egészen kész van, sőt már nyomdába is adták a Magyar Általános Polgári Törvénykönyv első előadói tervezetét. Ennek a ködexnek első kötete legkésőbb október derekán a könyvpiacra kerül. Ez az első kötet, mely negyven ivre fog terjedni, a polgári törvénykönyv öt részét foglalja magában, úgymint: I. Személyi jog. II. Családjog. III. Kérelmi jog. IV. Dolgoi jog. V. Örökösödési jog. Ezután körülbelül december végéig gyors egymásutánban meg fog jelenni a törvénytervezet öt részéhez, mindegyikhez külön kötetben a megokolás, mely nagybecsű forrás lesz a magyar magánjognak. A polgári pörrendtartás előadói tervezete októberre szintén kikerül a sajtó alól.

Apponyi Jászbényben. Gróf Apponyi Albert szeptember 23-ikán tartja beszámoló beszédét Jászbényben. Választói máris készülnek illusztris képviselőjük fogadására.

lenne ma is. Pedig ez a két közvélemény, egy a célra, mint az utakra és módokra nézve a lehető legellentétebb. Ausztria közvéleménye mohamedán-ellenes: a magyar közvélemény mohamedán-arád. Mikor hadseregünk 1878. július 28-dikán Boszniába bevonult, akkor kiadott proklamációjában a törvény előtti egyenlőséget, az élet- és vagyonbiztonságot, a vallás és szokás fenntartását ígérte: de ugyanakkor elvette és katonai célokra hasznáitá fel a török mecseteket s egészen nyugati élvék szerint bánt el a mohamedánizmussal a polgári és katonai ügyek terén. A törvény előtti egyenlőségnek ez a gyakorlati tehát annyit tesz, mint a mohamedánizmus elpusztítása. Mert a mohamedánizmus mindenütt a világon csak ott tud megélni, ahol vagy uralkodik, vagy ha ez nem lehetséges, külön privilégiumokat élvez. Ezek nélkül a mohamedánizmus vagy fellázad, vagy ha erre képtelen, kivándorol. Ha tehát Kállay Béni, mint a megszálott tartományok kormányzója, igazán az osztrák közvélemény szellemében fogta volna föl a „harmadik utat”, s már kormányzatának kezdetén úgy fogta volna fel hivatását, hogy „Boszniában a széthuzó elemeket egyesíteni kell s ezért egyiket sem szabad a másik rovására elnyomni részben”, — akkor ma, 18 év után, alig volnának a bosnyák mohamedánok abban a helyzetben, hogy panasza járhatnának; mert vagy teljesen össze volnának zsugorodva, vagy pedig régen kivándoroltak volna valamennyien. Mert ha volt is a Habsburgok és a porták közt 1879-ből egy konvenció, melynek 2-ik cikkelyében a magyar-osztrák monarchia kötelezi magát a mohamedán hit megvédésére Boszniában és Hercegovinában, amde ez a kötelezettség legfeljebb csak azt foglalta magába, hogy esetleges támadások vagy jogtalan erőszak ellenében védje meg a monarchia a mohamedán hitet, — de semmiesetre sem tartalmazta azt, hogy támogatja és külön kiváltságokban részesítse is. Valaminthogy minden országban, ahol az iszlám megszűnt uralkodó államvallás lenni, legjobb esetben csak tűrt vagy elfogadott vallásfelekezet

számba vették az oszmán uralom megszűnte után. Ezt tehette volna tehát Kállay Béni is, és ekként értelmezhetné volna a harmadik utat, — és akkor ma neki semmi baja sem lenne Boszniában és Hercegovinában a mohamedánokkal, akik a keresztény elemekkel szemben ugyanis nagy kisebbségben vannak s akik a nyugati szellemben vezetett polgári élet és közgazdaságban régen elvesztették volna lábait alatt azt a talajt, melyet gazdaságilag és társadalmilag még mindig bírnak és azzal együtt azt a befolyást is, melyet még ma is gyakorolni tudnak.

És hogy mit szót volna a magyar közvélemény, ha Kállay ebben az értelemben vállalta volna a „harmadik” utat? — A magyar közvélemény valószínűleg észre sem vette volna. A magyar közvélemény, mely kárhóztatta az okkupációt, az okkupáció után mitem törődött Boszniával. A bosnyák kormányzat tehette volna a mohamedánokkal, amit akart; s a bosnyák mohamedánokban sohasem támadhatott volna fel az a gondolat, hogy ők a magyar közvéleményben segítséget és szövetséget kereshetnek. Hogy ez a gondolat a bosnyák mohamedánoknál föltámadhasson, ahhoz olyan bizonyos esztendő kellett, mely nemcsak védelmezte, hanem szervezte, nevelte is őket, és beléjük oltván a nyugateurópai eszméket, politikailag is fönyitotta szeméket.

Mert valóban ez a 18 esztendő, amint ezt a Budapesti Szemle értekezése nem frázisként mondja, hanem tényekre támaszkodva mutatja ki, nem volt egyéb, mint a tulajdonság vitt mohamedánok politikája. Azon kezdődött, hogy a megszálott hadsereg által elfoglalt mecsetek nagy áldozattal visszazerveztettek és a mohamedánoknak visszaadtak. Továbbá a polgári kormányzat, mely több éven át még a Kállay regime alatt is együtt működött a katonai kormányzattal, a legparányibb részletekig terjedő gondossággal ügyelt a mohamedán vallási szervezet különlegeségeire. Számot vetett a mohamedán nő helyzetével, s a mohamedán házi joggal. Meghonosította a nőorvosok intézményét, mely lassankint meg-

(c) **Tábori tüzérsegünk ellátása a gyors-tűzelő ágyakkal.** Egy bécsi katonai szaklap révén az itteni napi sajtó rovatába is átmért az a híresztelés, hogy gyors-tűzelő ágyaink anyagául az acél-bronz helyett az öntött acélt választották — szerencsésen megeccfolják. Beavott katonai körökben ugyanis e hírt kezdettől fogva csak bizalmatlanul fogadták. Aki tudta, hogy kovácsolt acél-bronzból készített 7-5 cm-nyl gyors-tűzelő ágyaink számos kipróbálás alkalmával teljesen beváltak, úgy hogy tüzérsegünk esapatáink éppen most utasítást kaptak ezen új mintájú ágyakkal való gyakorlati kísérletekre: ugyancsak elesodálkozhatott, hogy a hadvezetőség, ugyszólván az utolsó órában, egy egészen más anyag elfogadására határozta volna el magát, mi által nemcsak tábori tüzérsegünk új fegyverkezésének költségei igen tetemesen megszorodtak volna, hanem maga tüzérsegünk is, ágyainak anyagára nézve, legalább jórésben a külföldről, tudniillik a német Krupp-féle gyáratól függésbe került volna. Tény az, hogy az acél-bronzból és a Krupp-féle acélből készített gyors-tűzelő ágyak összehasonlítva kipróbálása még eddig is folyik ugyan, de a mostanáig nyert tapasztalatok után alig kétséges, hogy végre a mi kitűnő, megbízható és olcsó bronz-anyagunk le fogja győzni a külföldi anyagot.

A magyar papíripar. A magyar papírgyárak júniusban értekezletet tartottak az iparág súlyos válságának orvoslása dolgában. Az értekezlet megbízásából a gyárosok által kiküldött bizottság emlékiratot terjesztett fel a kereskedelmiügyi miniszter, aki most rendeletben válaszol a memorandumra. A rendelet, amelyet a miniszter véleményadás végett megküldött az Országos Iparegyesületnek és amelylyel vezető helyen foglalkoznak, a következőkben ismertetjük:

A rendelet első pontja elmondja, hogy a miniszter megindította a tárgyalásokat a pénzügyminiszterrel az 1899. évi XLIX. törvényekben foglalt állami kedvezményeknek a papírgyáraknak való megadása iránt. Felhívja a bizottságot, hogy a gyáraknak erre irányuló kérvényeit terjeszse fel.

A második pont tudatja, hogy a miniszter által felhatalmazást adott arra, hogy az 1890—1891. években lejárt szerződések a jelenlegi szerződéses egységárok mellett 3—5 évre meghosszabbíthatók, hogy a szerződésileg le nem kötött szükségletekre nézve versenyképesen melőzésével ugyanerre az időre szerződések köthetők, melyeknél a gyárak abban az arányban vendők figyelembe, melyben összes termelésükkel a már általuk birt állami szállítások állanak.

Ez a felhatalmazás azonban ahhoz a feltételhez van kötve, hogy az összes hazai gyárak, melyek állami szállításokban részt vesznek, vagy részt venni

nyerte a mohamedán asszonyok bizalmát, s évről évre több mohamedán asszony veszi igénybe már az orvosi segítséget. A polgári törvénykezés is tiszteletben tartja a mohamedán nő állását, s a modern polgári törvényeknek a török eljárás szabályokat vette át. Ez a kiesenyességig menő gondoskodás még a népszámlálás alkalmával is érvényre jutott. Ugyancsak tekintetbe veszik a mohamedán szertartásokat a katonai szolgálat alatt is. A bosnyák mohamedán katonák rituális kosztot kapnak, helyet rendelnek nekik, ahol imádkozhatnak, mosáskákat végezhetnek, s külön katonai lelkész (imám) ügyel valláskerölési kötelességeik teljesítésére. A bosnyák mohamedán katonát, ha Ausztriába vagy Magyarországra van is vezényelve, egyaránt kötelezi a lelki fegyelem; Bécsben, Grácban s Budapestben külön temetőket hasítottak ki számukra. És ugyanez az államiag elrendelt mohamedán irány végig kíséri Mohamed követőit a kórházban, a a vizsgálati fogságban, furdóhelyeken, sőt a zeniciai fegyházban is.

De még ezeknél is jobban kitűnik a kormány rokonszenve a mohamedánok iránt a vallási és iskolai intézmények terén. A kormány valóságos életet akart lehelni az iszlámra az egész vonalon. Szemben a mohamedán hierarkia laza szervezéttel, valóságos mohamedán autonómiát teremtett Boszniában és Hercegovinában, s megalkotó a reisz elulema (törvénytudók feje) állását, mely a mohamedán érsekely fogalmának felel meg; az érsek egyháznak fejezetét szerepel, s tanácsa tagjaival egyetemben, az államtól nyeri javadalmazását. Az állam kimondta továbbá, hogy az állami nép- és középiskolákba bármely felekezeti gyermekek járhatnak: de állami protekcióban részesültek a külföldi mohamedán felekezeti iskolák is; s 1894 óta országos pénzből fizetett mohamedán vallásitanítókat alkalmaznak még az állami iskoláknál is. Ily mohamedán hitoktató volt 1894-ben 96; 1900-ban már 112. S ma már a közép- és kereskedelmi iskoláknál is van külön-

akarnak, tartoznak minden általuk gyártott és forgalomba hozott papírost egy vízzel ellátni, mely mint védjegyük belajstromozandó.

Minden gyárnak összes készítményeinél csak egyellen ily védjegye lehet, mely azonban nemcsak a szállítási célokra gyártott papírmunkákra alkalmazandó, hanem a gyárnak összes bármilyen készítményeire. A miniszter az összes többi miniszterrel elrendeli szándékozik, hogy állami hatóság jövőben semmiféle papírost át nem vehet, mely az említett viznyomású védjeggyel ellátva nincs, legyen az akár papiros, akár nyomtatvány, akár könyvalaku kiadvány alakjában szállítandó.

E rendelkezések életbe lépésétől kezdve 1901. július 1-jével tartja a miniszter megállapítandóknak. Hajlandó a miniszter aziránt tárgyalásokat kezdeményezni a társmiszterekkel, hogy az összes most érvényben levő, vagy ezután kötéendő szerződések egy időpontban járjanak le, mely intézkedésnek az lenne eredménye, hogy a szerződésnek lejárati módját lenne a hazai gyáraknak ugy általában, illetőleg üzemüket úgy berendezniük, hogy minden egyes gyár ne készítsen minden papírmunkát, hanem inkább specializáljon, ami egyrészt növelni fogná az összes gyárak versenyképességét, másrészt lehetővé tenné, hogy az országban fogyasztás alá kerülő összes papírfajokra berendezkedhessenek a hazai gyárak.

3. Ugyancsak a hazai papírpapír emelése és termelése, befolyásolásának fokozása érdekében a kereskedelmi miniszter megkeresésére a vállalkozási és közoktatásiügyi miniszter elrendelte, hogy a rendelkezése és vezetése alatt álló összes iskolákban és intézetekben csupán olyan iskolai füzetek, jegyzetek, írások és tanszerek használtsanak, melyek hazai készítmények, valamint kimondotta azt is, hogy a tankönyvek engedélyezésénél kiváló figyelmet fordítani arra, hogy hazai gyártmányú papírra legyenek nyomva.

Ennek a rendelkezésnek ellenőrzésére is a többször említett védjegy kötelező használatát fog szolgálni; az egyéb tanszerek pedig (rajztablek, rajzszámok, háromszögek stb.) szintén ellátandók lesznek az illető gyár, vagy ipartelep belajstromozott védjegyével.

Ez a támogatás és védelem azonban csak addig tart, míg a hazai iparokk arban és minőségben, valamint egyéb feltételekben, nevezetesen szállítóképességben a külföldi papírral egyenlő, mert ellenkező esetben mindezek az intézkedések hatályon kívül helyeztetének.

Kellő ellenőrzés végett a Magyar Királyi Kereskedelmi Múzeum kebeléből külön szakértő-bizottságot fog a miniszter szervezni az érdekeltiségi körön kívüli álló szakértő egyenlekből, akiknek feladata leendő, megjelölni részletes összehasonlításokat tenni a hazai és külföldi papírok minőségére és árak között.

Ezenkívül szigorúan fog őrködni más közgei útján is arról, hogy ez a messzemenny támogatás és védelem ne használathassék ki jogtalanul és méltánytalanul, még pedig nemcsak az állam és iskolák, hanem a magánfogyasztással szemben sem s mielőtt ily tendenciát észrevenne, az összes intézkedéseket hatályon kívül helyezze.

A rendelet 4. pontja az úgynevezett normál-papírokról szól, vagyis arról, hogy az összes állami hivatalok a különböző papírmunkaikkal mind egyenlőleg használjanak. Ezt a miniszter kívánatosnak tartja, hajlandó tárgyalásba bocsátkozni a normál-

mohamedán tanító. És semmissé bizonyítja a kormány rekonszenzá, öntudatos irányát világosabban, mint az, hogy ezeket a tanítókat is a kormány maga nevelte s képezte, erre a célra állított külön *preparandáknak*. A kormány felvette a küzdelmet a mohamedánizmus érdekében még azzal a hagyományos *észigénykossággal* is, hogy a mohamedán gyerekek előbb nem szabad semmiféle világi oktatásban részesülnie, míg az iszlám vallási tetteit bizonyos fokig el nem sajátította. Ebből következik, hogy keresztény társai által a mohamedán gyerek mind meg van előzve és tul van szárnálva. S viszont ebből folyik, hogy a keresztények haladására irigységet kelt a mohamedánban s a helyett, hogy maga is haladni akarna, gyűlölködik, s erőszakkal akarna meggátolni a keresztények haladását. Mindezekkel a kormányzatnak megküzdeni, s a mohamedánizmust haladás- és versenyképessé tenni, emberföltölti feladat. S ennek eredménye, hogy a mostani bosnyák kormányzat többet áldoz a mohamedán vallási és iskolai célokra, mint ezt a török kormány valaha tette. Még a Ramazán-ünnep diszlóvesei is a kormány számlájára puffogtatnak el.

De míg a kormány maga megy elől az anyagi áldozatok terén, addig a mohamedánosság számára megmentette és újra organizálta a régi vallás-alapot, vagyis az úgynevezett *Vakuf-alapot*, mely a rendetlen kezelés következtében már teljesen elpusztult volt, és az egyes alapítványok jogi szálai elszakadoztak. A „*mutuvelik*” (a Vakuf-alap gondnokai) már évtizedeken át nem számoltak senkinek, s a közalapot magánvagyonuk gyanánt kezelték. Évek munkája volt, míg a kormány e kuszált ügyet lebonyolította, és a Vakuf-alapot a maga egészében visszaadta rendeltetésének. S az első elégtelenség akkor nyilatkozott meg a *mutuvelik* körében, mikor a kormány a Vakuf-alap ügyében a *szabad lopás* rendszerét megszüntette. Mert a régi *mutuvelik* azt tartják igazi autonómiának, ha a kormány semmibe sem avat-

papiros behozatalára nézte és felhívja a bizottságot részletes javaslatának megtételére.

Ezeknek a kedvezményeknek fejében a miniszter kiköti, hogy a magyar papírgyárak semmiféle külföldi szövetséghez, kartellhoz vagy társasághoz nem csatlakozhatnak, hanem feltétlenül mint önálló magyar gyárak tartoznak maradni, akár egyesülten, mint egy közös vállalat, akár külön-külön mint magánvállalatok s mint ilyenek, bizonyos közös érdekeik védelmére és képviselőre esetleg egyesülve.

Ennélfogva felszólítja a miniszter a bizottságot, hogy hívja össze az összes hazai papírgyárak tulajdonosait közös értekezletre — melynek ideje nála bejelentendő — és ott ez irant legyen kötelező nyilatkozat minden egyes gyárától.

Ugyanez értekezlet feladta lesz nyilatkozni a viznyomású védjegyek ügyében, melyeket a bizottság tartozik összegyűjteni és minden egyes cég külön jegyzésével ellátva, beterjeszteni.

Az összes ily védjegyekről az egész magyar papír- és tanszertartó felőlő kis fizetési kiadandó, még pedig úgy, hogy a benn a bevezető általános áttekintésen kívül minden gyárnak külön lapja lesz az eredeti védjeggyel és az illető lapon a cég készítményeinek névszerint való felsorolásával, de kizárva minden reklámszerű, vagy általában üzleti tartalmú.

Gyűlő még azt a feltételt szabja meg a miniszter, hogy a támogatást igénybe vevő papírgyárak összes gépeiket és felszereléseiket magyar készítményekből szerezzék be.

KÜLFÖLD.

Döntés előtt. Körber miniszter megindította tanácskozásait a pártok vezetőire és mint már sokszor jeleztük, ezuttal is a reichsrath munkaképességének helyreállításáról volt szó. A tanácskozások eredményétől függ, vajjon szeptemberben összehívják-e a reichsrathot, vagy pedig feloszlatták. Annyi bizonyos, hogy a döntés, talán a Körber-kabinet sorsa fetett is, már legközelebb meg fog történni, s mint Körber miniszterelnök maga mondotta a jobboldal vezetőinek, mielőtt a király Ischből visszatér Bécsbe, de mindenestre még szeptember 10-ike előtt, amikor a király a galíciai hadgyakorlatokra utazik.

Vajjon a miniszterelnök kívánás-e, hogy már most törtéjék a döntés, írja a *Narodni Listy*, vagy pedig felsőbb óhajás, nem tudjuk. Annyi bizonyos, hogy sokkal gyorsabban be fog következni, semmint várták volna. Más kérdés, hogy a kormány maga állította-e föl ezt a terminust, vagy pedig más állította, a kormány csak formalitás, amelynek jelentősége nincsen, a fontos az, hogy a mostani bizonytalan helyzet már nem fog sokáig tartani. Annak az audienciának, amelyet Ischből Bécsbe visszatérve a király Körber miniszterelnöknek adni fog, nagy jelentősége lesz. Addig is a miniszterelnök az egyes pártok vezetőivel tanácskozni fog a parlamentnek munkaképessé tételéről. A délszláv párt egyik tagja a nevezett újság szerint, a miniszterelnök előtt kijelentette, hogy az alkotmányos nagybirtokosok és a szlávok pártja,

a kormány ellen van ugyan, de azt óhajtja, hogy a parlament munkaképes legyen. Ebben csak a cseh delegáció akadályozza meg a parlamentet és ezért a miniszterium főadata az, hogy a csehekért rávegye, hogy álljanak el az obstrukciótól. A miniszterelnök erre azt felelte, hogy a kormány megtartotta ígértét s nem tett semmit a csehek ellen. Sem a cseh nép, sem más népek ellen nem járt el részrehajlóan s egyáltalában nem lépett ki neutralitásából. Eljárásának a kormány most hét hónapja munka után várja az eredményét. Így beszélt, írja a *Narodni Listy*, a miniszterelnök s azt hisszük, híven közöltük szavait. Arra a kérdésre, hogy a tartománygyűlést mikor fogja összehívni, a miniszterelnök azt felelte, hogy erre még csak föltételes választ sem adhat. Körber ismételte, hogy a döntés a királynak van föntartva s ez a döntés legközelebb meg fog történni.

Krakó, augusztus 31.

A *Csaz* jelentése szerint Körbernek a pártok vezető férfival folytatott tanácskozása részben már befejeződött, részben pedig most folyik. Bizonyosra veszik, hogy a döntés megtörténik, még mielőtt a király Bécsből a galíciai hadgyakorlatra utazik.

A kínai háború.

Budapest, augusztus 31.

A hatalmak végre is megunták, hogy a kínai udvarnak vagy kormányának valamilyen képviselője rapportra jelentkezzék nálók s átvegye a *stróft* az eddig törtétekért s az utasításokat a jövőre nézve. Az Egyesült Államok kormánya Orszországgal együtt annak a véleményének adott kifejezést, hogy előzve is *Li-Hung-Csang*, aki hetek óta ajánkodik, ér annyit, mint más kinézés s bátran elfogadható a kínai legfőbb hatalom képviselőjének vagy közbenjárójának. Ehhez a nézethez hír szerint a többi hatalmak is csatlakoztak — nagy megdöbbenésre Angliának, amely, úgy látszik, más eredményt várt és talán nem csekély bosszúságára Németországnak, amely így porba látja esni azt a szóp bosszut, amelyet Vilmos császár olyan fenyegetősen hirdetett s kénytelen-kelletlen csatlakozott a többi hatalmakhoz, bizonyos föltételekkel. Bármint legyen is, ha e hír valónak bizonyul s az előzetes tárgyalások a hatalmak megbízottjai és *Li-Hung-Csang* közt megkezdődnek: gróf Waldereesenek alig akad majd dolga, mire Kínába ér s Európa népei csöppet sem fogják sajnálni, ha békében intéződik el a dolog s nyugton hagyják a sárga kolosszust.

Mai tudósításaink a következők:

(Az új fordulat.)

Washington, augusztus 31.

Az amerikai kormány értesítette külföldi képviselőit, hogy az orosz ügyvivőtől jejjeltek kapott, amely szerint a tengernagyk elhatároz-

kozik bele. Ellenben, hogy mit jelent a Káily regime rendszere a Vakuf-alap kezeléséről *magára a mohamedánizmusra nézve*, azt semmi sem illusztrálja lényesebben, mint egyfelől az, hogy Orszországot és Szerbia egy-szerűen *expropriálták a mohamedán egyházi vagyont*, másfelől pedig az, hogy *Anglia* ugy *Ciprusban*, mint *Egyiptomban a Káily rendszerét fogadta el és utánozza a mohamedán egyházi alapok kezelése körül.*

S míg a kormány ezeket tette és teszi a mohamedánizmus érdekében a vallás és közoktatás terén, nem kevesebb gondosságot fejtett ki a mohamedánosság gazdasági és társadalmi pozíciójának tisztázásában és erősítésében. A *Budapesti Szemle* értekezése azt a kérdést veti fel: „Már most, ha a bosnyák kormány nem állana a *törvényelmi fejlődés* (vagyis a *mohamedánosság pártfogása*) alapján, hanem a *plebiscitum* álláspontjára helyezkedvén, a felekezeteknek csupán *arányszámait* venné fontolóra, türethetné-e, hogy a *községek élén* azon felekezetek tagjai álljanak, akik a lakosság $\frac{1}{3}$ részét is alig alkotják?” — Így szól a kérdés, de nyomban utána megjön a *válasz* is. A *válasz* pedig a következő: „Megvan rá a módja, hogy ezen *változtatson*; de nem tette s nem fogja tenni”.

Íme tehát! Hiába akadnak mohamedánok Boszniában és Hercegovinában, akik *Kállay* Béni gondos alkotásait és áradozásait a mohamedán elemek érdekében hálátlansággal viszonzozák; hiába akarják félrevetelni Kállayval szemben a saját hazájának közvéleményét: Kállay nem áll meg a megkezdett utón, hanem szilárdul halad azon tovább. Mert a hátulán, s a multnak lázadásaihoz, féktelen kihágásaihoz hozzászózott mohamedán *fundátosok* nem tudják, hogy mit cselekszenek, midőn legfőbb támaszukat akarják megdönteni Kállayban: ellenben Kállay *tudja, hogy mit cselekszik*; s míg ott van azon a helyen, ahol mindig több volt benne a „magyar”, mint a „közös”, nem is fog másként cselekedni soha.

Ahozvan a *Budapesti Szemle* értekezése

előadja, s alapvonásaiban megismerteti azt az *agrár-rendezést*, melylyel *Kállay* a régi, még Azzsiánál is ázsiaibb állapotokat modern elvek szerint szabályozta és azáltal a mohamedán elem gazdasági és politikai pozícióját megmentette, és életképessé tette Boszniában és Hercegovinában: ez nemcsak annak a tükre, hogy mindazt *egy magyarul érző államférfiúnak* agyveleje gondolta ki, hanem tükre annak is, hogy mekkora *országrendezési* képesség lakozik abban a fejben, mely mióta a magyar politikai élet közvetlenségéből kilépett, *husz évnél* több időt töltött dolgozó asztala mellett, hogy megmentsse Európával szemben a *monarkia becsületét*, s ugyanakkor ápolni meg ne szűnjék azokat a gyökereket, melyekből a kihajtó törzs *koronájának* magyar érdekek számára kell gyümölcsöt teremnie.

A támadások, a mohamedán részről jött rágalomok és gyanúsítások, a szerettei részéről tapasztalt hálátlanság, nem találják Kállayt készületlenül! — Nagyon jól ismeri ő a bosnyák mohamedánokat! — Nagyon jól látja ő a kezeket, melyek közöttük az ármányokat szövik, s a támadásokat intézik; s még inkább azokat, akik fölhasználják ezeket a *nagy gyerekeket*, hogy a védelmükre épített falakat *ök* rápítsák a levegőbe. Ezek a *nagy gyerekek* azokból valók, akik, mint ama földnek *his királyai*, melyen laktak, soha urat maguk fölött nem türetek, és soha féket, mely akaratukat korlátozza, nem ismernek. Ezek a *hogumli* hiten levő szláv törzsek még a mohamedán hitet is csak azért vették fel, hogy apáik földén urak maradhassanak. Nem is történetelt több mint 400 éven át e területen semmi egyéb, csak az, amit a bosnyák nemesség akart; az állam szuverenitása sohasem az államfi akaratában, hanem mindig csak az ő egyetemökben lelte kifejezését. Gyűlölte e faj mindazt, ami *újítás* volt. Még magának a portának reformjait sem engedte magán végrehajtani, s ha a szultán iránt hűséget hirdetett, csak azért tette, hogy a szultán hely-

ták, hogy *Li-Hung-Csangot* megakadályozzák abban, hogy a kínai hatóságokkal összeköttetésbe lépjen, amíg a pekingi diplomáciai kar døyenje utasítást nem ad, ami Oroszországot nagyon meglepte. *Amerika e tekintetben egyetlen Oroszországgal* és nyomatókosan hangoztatja, hogy *Li-Hung-Csang a kínai kormány egyiketlen képviselője, aki elérhető s így teljes szabadságot kell neki adni arra, hogy kormányával és a kínai csapatok parancsnokaival összeköttetésbe lépjen.* Az Egyesült-Államok kínai képviselői ilyen értelmű utasítást kaptak, az európai képviselőket pedig utasították, hogy tudják meg, milyen nézetet vallanak ebben a kérdésben azok a kormányok, amelyeknél akkreditálva vannak.

London, augusztus 31.

A *Daily Telegraph*nak jelentik Washingtonból e hó 30-ikáról: A *Fehér Ház*ból az hallatszik, hogy a *khinai kérdés békés megoldását* célzó tárgyalások *kiegítendő módon* folynak. Az összes szövetséges hatalmak beleegyeztek hír szerint abba, hogy *Li-Hung-Csangot elismerik* a kínai kormány képviselőjeül azokra a bevezető tárgyalásokra, melyeknek célja az ellenségeskedések megszüntetése és a béke helyreállítása a kínai birodalomban. *Sternburg német ügyvivő két látogatást tett a Fehér Házban, s kijelentette az államtitkárnak, hogy Németország karöltve kíván eljárni a többi hatalmakból a nehézségek barátságos elintézésének előidézésében; a német kormány nem üzen hadat Khinának, hanem esatlakozni fog a többi hatalmakhoz abban a törekvésben, hogy méltányos, de bőséges kártérítést érjen el mindazért a kárért, ami Khinában a német érdekeknek okoztatott; a német kormány politikája egybehangzik az Unió kormányának a Hay államtitkár július 3-iki jegyzékében felsorolt követeléseivel.*

Tegnap este azután az *amerikai kormány jegyzékét* intézett a hatalmakhoz, amelyben kijelenti, hogy *csatlakozik az orosz lekejevasalathoz.* Mivel *Oroszország megragadta az iniciatívát a békekötéshez és Németország késnek nyilatkozott arra, hogy bizonyos feltételekkel ebbe belemeleg: úgy vélik, csakhamar végleges megállapodás jön létre Khina javára illetőleg.* Oroszországnak az Unióval és Japánnal való egyetértése előidézte a hatalmak abbeli végleges megegyezését — *Angliát is beleértve — hogy Li-Hung-Csangot elismerik* közbenjárónak az ellenségeskedések megszüntetését célzó előzetes tárgyalásokban. Ami az Egyesült-Államokat illeti, az *Unió kormánya sietni fog csapatait Khinából visszavonni, mihelyt ezt becsülettel teheti.*

A kabinet egyik tagja azt mondta ma, hogy az *amerikai csapatok november 1-én már nem lesznek Khinában.*

tartói és képviselői ellen fellázadhatson. Egy mással sem tudtak ezek a hatalmaskodó törzsek megérteni, míg egy közös ellenség ellen nem harcoltak; ha győztek, a harcot egymás közt folytatták. Míg a török világhódítás áramlata el nem borította őket, a magyar királyok fennhatóságát ismerték el, — de a magyar királyoknak csak akkor volt előtűk tekintélyük, ha azoknak volt erejük fő embereiket megbaboláznai. Míg uralkodási vágyból a mohamedán hitet nem vették föl, nem kellett nekik sem a pápa hite, sem a görögkeleti hit, — hanem egy harmadikat találtak ki a maguk számára: a *bogumil hitet.* A feudalizmusnak ez a bosnyák hajtsa nem hajlott meg soha a királyi eszme előtt, s a szultán előtt nem hajlott volna meg, ha a szultán külön területet sem alkotott volna belőle. Ezek a bogumil hitű törzsek, mikor az iszlámot fölvették, nem váltak törökökké, hanem megmaradtak azoknak, amik voltak. Még anyanyelvüket is megtartották s ma is azt beszélik. Jellemvonásuk a negáció. Még akciójuk is csak két rugót ismer. Vagy azt: csak azért is! Vagy azt: csak azért sem! Bennük az ősi szláv típus az iszlám által *turdni sománcot* kapott; ők a maguk társadalmi kiváltságait a mohamedanizmus erejével megerősítették, de aztán kővé váltak, s mint akadálykövek álltak útjába még a mohamedanizmus reformtörékvéseinek is. I. Napóleon alatt a franciák kísérletet tettek civilizálni őket, de esufos kudarcot vallottak velük. Majd *Ahmad* szultán, a nagy reformátor kísérlette meg reformok útján szelidíteni rajtuk, de minden engedelményről csak szarvukat növesztette meg. *Kiamil basa* megpróbálta velük a *teljes engedékenységrendszert,* de rövid idő alatt meg kellett szöknie, mert kiüldözték követeléseikkel, s folytonosan növekvő elégtelenségeikkel. Végre e század közepén *Omer basa* csinált rendet *vassal és vérről* s erre csönd lett egy darabig. De csak addig, míg kezét a nyakukon érezték. Ha a felsőség ellen felázadni nem tudtak, önkényüket éreztették a ke-

London, augusztus 31.

Az orosz-amerikai megegyezésről érkezett hír villámcsapásként hatott Londonban. A *Times* tartózkodik minden kommentártól s csak annyit mond, hogy előbb be kell várni a megbízhatóbb híreket. A *Standard* ezzel szemben egész őszintén megvallja az *orosz-amerikai szövetség jelentőségét,* amely szerinte Oroszország újonc politikájának következménye. Oroszország ugyanis a szibériai vasut elkészítése előtt nem érzi magát elég erősnek arra, hogy Khinában háborút viseljen, Mac Kinley elnök pedig az amerikai elnökválasztás előtt fél az expanszív politikai ellenségeitől.

(A csapatok visszavonása.)

Berlin, augusztus 31.

A hatalmak azzal az orosz indítvánnyal foglalkoznak, hogy a *szövetséges csapatokat vonják ki Pekingből.* Az orosz katonai körök azt a véleményüket nyilvánították, hogy Pekinget a jelenlegi csapatokkal megtartani nem lehet, miért is tanácsos a diplomáciai képviselőket Tiencinto szállítani. Az összes hatalmak közül *csak Amerika lát-szik* ez indítványt magáévá tenni; a többi kabinetek, köztük a berlini, attól tartanak, hogyha a csapatokat kivonják Pekingből, a boxermozgalom ismét növekedik. Különben az orosz indítványra hivatalos válasz még egy hatalom részéről sem történt.

(A hatalmak versenygése.)

Hamburg, augusztus 31.

A *Magdeburger Zeitung*nak táviratozzák Pétervárról: Oroszország 7000 főnyi sereget küld *Mandsuországra.* Másfelől jelentik, hogy *Japán a többi hatalmakkal közölte, hogy mihelyt Oroszország megszállja Mandsuországot, a maga részéről okkupálni fogja Kóreát.* Japán már megtette ehhez a szükséges készülődéseket.

Franciaország iparkodik kiegyenlíteni a versenygést, de ha egyhamar létre nem jön a békés megegyezés, akkor *komoly bonyodalmak fenyegetnek.*

A feketeszázalok nagy tömegekben sereglenek Hongkong, Nanking és Kanton irányában. Tiencint körül pedig boxerek tüntek fel.

(Nemzetközi konferencia.)

Brüsszel, augusztus 31.

Itteni kormánykörökből vett értesülések szerint *Franciaország, Amerika és Oroszország* nyomban az alkotmányos kínai kormány megalakulása után *nemzetközi értekezletet* fognak javasolni

resztlen rajahkon és kmeteken, akik rajostól vándoroltak ki, míg az okkupáció be nem következett. Az okkupáció, mely az orosz-török háborúval kapcsolatban a keresztények felszabadításának jelszava alatt folyt le, — azt tételezte volna föl, hogy a mohamedán uralom bukásával az ényomott keresztény szlávok uralma virradjon fel Boszniában és Hercegovinában is. Ez lett volna a ténynek logikája, és be is következett volna, ha egy oly regime nem veszi kezébe a pacifikációt és a szervezést, mint a Kállayé. Azé a magyar államférfiúé, aki jobban ismerte a bosnyák mohamedánt, mint az ismerheti saját magát; azé a magyar államférfiúé, aki egy *nemzeti gondolat* kedvéért azt a világproblémát tűzte maga elé, hogy „a mohamedán életnézetet úgy illeszse bele a modern méltányos haladás keretébe, hogy abban a mohamedán elem is egyenlő rangu tényezővé váljék.”

A bosnyák mohamedánok, ezek a *nagy gyerekek,* elkövethetnek mindent, hogy ez a kísérlet ne sikerüljön, de semmiféle háltalansággal nem érhetik el azt, hogy a bosnyák kormányzat, — legalább még *Kállay Béni* áll az élén, ettől az iránytól eltérjen. Mert mindaddig, míg Bosznia és Hercegovina *közjogi helyzete végleg el nem dől,* meg kell lenni ott a történelmi fejlődés alapján a *mohamedán elemek súlyának.* Ha nem ez lenne a cél, mely *Kállay Béni* szeme előtt lebeg, akkor abszolúte nem lehetne megérteni, hogy miért ragaszkodik még ma is, a *mohamedanofili politikához?* hogy miért akar ahhoz ragaszkodni még a jövőben is?

De mert világos, hogy ez a cél lebeg *Kállay* szeme előtt, természetes az is, hogy útjában a kézzel fogható csalódások sem zavarják meg. Hiába támadják ezért *Kállayt* évtizedeken át a *szláv* lapok, ugy a Balkánon, mint Csehországban és Oroszországban. Ezekről a folytonos szláv támadásokról persze a magyar közvélemény nem vesz tudomást: de egy megferhetetlen és eicsapott, nagyravágyó bosnyák mufinak be-

a kínai kérdés elintézésére. A terv értelmében a nagyhatalmakon kívül *Németalföld és Belgium* is képviselgeth jutnának ezen a konferencián.

(Pekingből.)

Jokohama, augusztus 31.

Jamageni altábornagy táviratozza Pekingből: Az idegen követek és parancsnokok szombaton értekezletet tartottak és elhatározták, hogy a *császárváros kapuit tovább is őrzetik* és pedig a délkelet amerikai, a többiekot japán katonákkal. Elhatározták továbbá, hogy Peking elfoglalását azzal ünneplik meg, hogy a szövetséges csapatok 28-án fölvonulnak a császárváros utcáin. A *császári palotából* sok *emuch* jött ki, hogy megadják magát. A palota lakóinak megerítették, hogy ki-méletesen fognak előnk bánni.

Pétervár, augusztus 31.

A hivatalos lap jelentése szerint *Alekszejev* altengernagy Tiencintből e hó 28-án táviratot küldött a hadügyminiszternek, amely Takuban 25-én adatott föl és így szól:

Lenevics tábornok jelenti 19-éről, hogy az idegen csapatok parancsnokaival való kölcsönös megegyezés értelmében eddig egyetlen egy hatalom csapatát sem léptek be a császári palotába. A palota kapui előtt a szövetséges csapatok őregei állanak. A *császári kormány* elmenekült, de hogy hova, azt nem tudja. Az európai csapatok megérkezése előtt *több minisztert kivégeztek.* Kémek állítása szerint a *déli parkban* boxerek vannak. Csapatnaink egy rizsraktárban körülbelül egy millió pud rizst zsákmányoltak. A *cungli-jámenben* tömérdék ezüstöt találtak. Az ostrom alatt követségünk védőőrege hősiesszen viselte magát. A védelmet Rhaden hadnagy, a partizszáló csapatok parancsnoka vezette. A matrózok közül öt elesett, keztő belehalt seibebe és husz megsebesült. A követ-ségen egy ember elesett és egy megsebesült.

E hó 20-áról jelenti *Lenevics* tábornok, hogy előtte való nap egy kis orosz csapat Iljinszkij alezredes vezetés alatt veszteség nélkül elfoglalta a Pekingtől északnyugatra lévő császári nyári palotát. Ugyanazon a napon orosz tüzerek Pekingben körül-belől ötven ágyút és sok puskát találtak.

(Az amoji veszedelem.)

Jokohama, augusztus 31.

Mint hogy a kínaiak az amoji japán templomol fölgyújtották, kedden a taipei (Formosa) japán helyőrségnek öt százada Amojba ment, ahol már két cirkálóhajó tengerészkatonaszágot szállított partra.

London, augusztus 31.

A *Daily Chronicle* jelenti Hongkongból tegnapi kelettel, hogy *Amoj* kínai lakosságának fele elhagyta a várost, amelyben szörnyű rémület

sugására rögtön készek elhinni a legfüggetlenebb magyar lapok is, hogy *Kállay* mohamedán-ellenes, osztrák vagy panszláv politikát folytat Boszniában és Hercegovinában. Ezeknek megafolására és fölvilágosítására jelent meg a *Budapesti Szemle* értekezése. Részletesen beszéli el ez az értekezés a legutóbbi bosnyák forrongás okait és részleteit, s élethíven festi le a forrongás főalakjait. Mind-ezek a részletek nemesak tanulságosak, de olvasmányuk is rendkívül élvezetesek. És a sok közt egy dolgot napnál világosabban dokumentálnak. Azt az egyet, hogy a magyar közvélemény, vagy a sajtónak bármelyik organuma, semmivel sem tesz rosszabb szolgálatot éppen a bosnyák mohamedanizmus ügyének, mint azzal, ha segédkezet nyújt azoknak, akik *önmaguk alatt végják a jád.* S ha ezeken rossz szolgálatot tesz, épp oly rossz szolgálatot tesz annak a *magyar érdekeknek* is, amely ezzel kapcsolatos.

„A bosnyák kérdésnek, — ezzel végződik a *Budapesti Szemle* értekezése — csak egyre van szüksége: *tárgyalagos megítélésre.* Szívéből kell őhsajtania minden magyar embernek, hogy ez a tárgyalagos ítélet megadassék. Annál is inkább, mert Bécsben székelő magyar államférfiakat a magyar közvélemény előtt lejártnai s a magyar közvélemény által megbuktatni, *nem új taktika.* Megtörtént *gróf Andrassy* Gyulával is, a kinek pozícióját szintén a magyar közvélemény támadásai ásták alá — s *Andrassy,* bukni nem akarván, éppen akkor távozott, mikor magyar érdekből a legtöbb szükség lett volna rá, hogy ott maradjon. Az a szláv irányzat, mely *Andrassy* távozásával fölülkerekedett, *Kállay* távozásával sem válnék gyöngébbé. S mindazok, akik ma *Kállay* politikáját gyanúsítják és magyar szempontból támadják, szintén abba a helyzetbe juthatnak majd, hogy mire *Kállay* politikáját megértének, nem találnak többé olyat, aki ezt a politikát folytatni tudná.

uralkodik. A város csaknem teljesen elhagyott. A kereskedelem pang. *Mindenütt tolvajok fosztogatnak.*

Berlin, augusztus 31.

A *Tiger* német ágyunaszád e hó 30-án Amojba érkezett.

(Az orosz kínai határharc.)

Pétervár, augusztus 31.

Gradekov tábornok jelenti a hadügyminiszternek tegnapi kelettel Khabarovszkából: Szaharov tábornok különítménye e hó 17-én és 18-án megütözt az ellenséggel, azután elfoglalta Aschét, sok ágyúval, hadiszórral és nagy eleségtraktárral. Részükről megsebesült nyolc ember. A segédkormányzó, a csapatok és csaknem az egész lakosság elmenekült. Csapatokat alakítottak a nikolszki sereggel való összeköttetés fönntartására és az Aschétől keletre lévő vsuti vonal megszállására és megvédésére.

(Rosthorn kitüntetése.)

Bécs, augusztus 31.

A király dr. Rosthornnak, Ausztria-Magyarország pekingi ügyvivőjének a követségi tanácsosi címet és a Lipót-rendet, felségének pedig a II. osztályú Erzsébet-rendet adományozta.

(A belga expedíció kérdése.)

Brüsszel, augusztus 31.

Belgiumnak kínai expedíciója miatt komoly diplomáciai konfliktus fenyegetett Francia- és Németország között. Franciaország támogatta a belga expedíciót és azt ajánlotta, hogy ezt a légiót helyezték a francia főparancsnokság rendelkezése alá. Lipót király Bülow barátságatlan hangu jegyzéke következtében lemondott az expedíció elküldéséről s Belgium kínai érdekeinek megővését Franciaországra bízta. Belgiumban nagy az elkeseredés Németország ellen.

(A pekingi német követ meggyilkolása.)

Az *Ostasiatischer Lloyd* egy július 2-iki levelet közöl, amely báró Ketteler német követ meggyilkolását és előzményeit így adja elő:

A tiencini brit konzul június 30-án levelet kapott Macondald pekingi angol követől, amely megértesítette a német követ halálát s részleteket is közölt arról az orgyilkosságról.

E levél szerint a követek június 19-én a cungli-jámentől azt az értesítést kapták, hogy a csihui 16-kormányzó távirati jelentése szerint a tiencini konzuli testület doyenje kijelentette, hogy ha a takui erődök aznap délután 2 óráig át nem adják, erővel fogják elvenni. (Ez a 16-án átadott ultimátum nyilván háromnapos késéssel érkezett Pekingbe.) A cungli-jámen ebből azt a következtetést könytelen levonni, hogy az idegen hatalmak hozzálátnak *Khina felosztásához*. Ily körülmények közt a követeknek 24 óra alatt el kell hagyniuk Pekinget; mert ez idő letelte után nem részesülhetnek további oltalomban.

A követek azt teleték a cungli-jámennek, hogy nem értik a dolgot; a tiencini konzuli testület olyanféle követelést nem támaszthat; egyuttal azt kérték, hogy *Csing és Tuán hercegekkel beszélhessenek.*

Levélükre azonban nem kaptak választ s báró Ketteler elhatározta, hogy *elmegy a cungli-jámenbe, magával vitte Cordes nevű tolmácsát, s az után aztán a kínai katonák lelőtték.* Valószínű, hogy ott nyomban meghalt. Mikor az eset hírére 50 tengerészkatona a lett helyére sietett, a holttestét már nem találták. Cordes tolmács súlyosan megsebesült, de még el bírni jutni a német követségi épületbe.

El voltak akkor készülve a követések megtámadására; de a fölmélt hadtestről Pekingben semmit sem tudtak. A Pekingben lakó idegenek az asszonyaikat és gyermekeiket — számra néhány százát — az angol követségre vitték; a többi követések pedig elhatározták, hogy maguk védelmezik magukat s csak a végső szükség esetén, vorulnak a brit követségre.

Ez előadásból az látszik, hogy Ketteler halála és a követések ostroma nem volt más, mint bosszu a takui erődök elfoglalásáért. Minthogy a követek 24 óra alatt nem távoztak el Pekingből, a kínai kormány tartotta magát a kijelentéséhez és nem részesítette további oltalomban a követéseket. Sanghából egyébiránt azt jelentik tegnapielőtről, hogy Ketteler holtteste már megvan és Cordes tolmács fölépült.

A délafrikai háború.

Budapest, augusztus 31.

A belfasti harcok véget értek; a boerok, miután vitézül harcoltak, mint mindig, visszavonultak a tulnyomó számú ellenség elől, hogy majd távolabb, keleti irányban, Neelspruit táján újabb kemény harcra kényszerítsék az ellenséget, mely hatalmas tömegeket kénytelen folyvást mozgásban tartani, mialatt az ellenséges ágyúk és a fíradalmak meg a betegségek tetemes veszteségeket okoznak neki a nélkül, hogy ezekkel az áldozatokkal valami számbavehető eredményt érne el. A boerok visszavonulása nem jelenti végső leverésüket; nagy, komoly ütközetek nem voltak. Guerilla-harc ez, melyet néhány ezer ember bámulatos kitartással és ügyességgel folytató egy 200,000 főnyi haderő ellenében. A végső diadal az angoloké lesz előreláthatólag — de ki tudja, hogy a harc közepett mely napon áll elő az a kényszerítés az angolokra nézve, hogy csapataik nagyobb részét kivonják Délafrikából s illetőleg valamely tisztességes, elfogadható békét kössenek a boerokkal? Krügernek és népének ez az eshetőség az egyetlen reménye s minden egyes nap, amelyen az angol hatalmat feltartóztatják, rájuk nézve nyert nap.

Mindezeknél fogva a Londonból ma érkező diadalmi táviratokat nem tartjuk jelentősnek — annyival kevésbé, mert Lord Roberts távirata éppenséggel nincs diadalittal hangon tartva.

London, augusztus 31.

A Reuter-ügynökség jelenti *Helvetiafarmoról* 29-iki kelettel:

Buller tábornok, *French* és *Polecarew* ezredesekkel ideérkezett. Egyesült seregeik *elűzték az ellenséget a magaslatokról*. Lovasított gyalogság üldözi az ellenséget. Watervalonderbe kanadai lovaság érkezett. A boerok kisebb része észak felé tart, főhaduk pedig *tűzérséggel* Barberton felé megy.

London, augusztus 31.

A délafrikai haretéről ma oly hírek érkeztek, melyek a boerok teljes *legyőzését* jelentik. E híreknek azonban nem lehet teljes hitelt adni, mert mind angol forrásból eredtek.

Lourenzo-Marquez, augusztus 31.

A belfasti haretéren az angolok teljes győzelmet arattak és a boerok maguk is elismerik, hogy teljesen le vannak győzve. A legtöbb boer már nem hajlandó tovább küzdeni s tettejök annyira meggyengült, hogy *Botha* tábornok már seregét sem tudja együtt tartani. Számos katona Elandsdaleba ment, *Krügert* és *Stejnt* óráról-órára várják ide.

Johannesburgból a következőket jelentik: Szerdán esata volt a Klitt folyam partja körül. Közlebbi részletek még nem ismeretesek. *Dewet* tábornok *álta ólag* elesett. E hír azonban még megértesítésre szorul.

London, augusztus 31.

Lord Roberts jelenti Belfastból tegnapi kelettel: A Watervalboven és Watervalonder megszólásáról szóló jelentések szerint *Buller* lovascsapatokkal olyan állást foglalt el, amely teljesen uralkodik *Nooitgedacht* fölött, amely úgy látszik el van hagyatva. A bennszülöttek azt mondják, hogy *Krüger* és az összes boer kommandók tegnap *Pilgrimsresten át elvonultak*. — *French* azt jelenti, hogy a vasut Watervalonderig az állomásnál lévő kis hid kivételével nincs megromolva.

— BUDAPESTI NAPLÓ. Augusztus 31-én

új előfize és nyílt a Budapesti Naplóra. Kérjük azokat a tisztelt olvasóinkat, akiknek az előfizetése esen a napon lejárt, méltóztatassanak a megújításról déjekorán gondoskodni, hogy a lapot akadálytalanul küldhessük tovább.

HIREK.

Dreyfusné.

Durván benyitogatni a család otthonába nem szabad. De némely intim szoba ajtai tárva-nyitva. Vagy a művészeknek van kulcsa hozzá, az írónak, akinek széksége van arra, hogy ne csak lásson, hanem láttasson is. Zola például sok ilyen kulcsot hord a zsebében. Legutóbb a Marianna vetett fehér ágát mutatta meg, az egészséges, bájos, erős asszonyét, akinek szent formátlanságba torzult testéből egy új, egészséges, erős, munkára teremt nemzedék születik. Feltárlanak azonban a szobák a tolvajkulcsok nyomása alatt is. A milliófejű tömeg ott tája a száját az ajtóban és éhes és szomjas arra, hogy legalább gyanut egyék is igyék. Őrzik a lépcsőt, az utcát, a piacot . . .

Szegény Dreyfus Lucie asszony jut eszembe. Illetőleg dehogyan, hirt hallottam róla. . . Ahogy a kapitányt gyötörték a szigeten, abban a programban ez a szerencsétlen asszony volt az egyik disz-produkció. Híreket adtak róla az urának. Hogy mással él. Szeretői vannak. Ez a hazugság volt, ami nem gyilkolt, mert nem volt meg benne a valószínűség mérge. Hanem ha egyszer abból az üvegfaú szobából valami olyan hirt tudtak volna beadni a kapitánynak a penészes profunt mellé, amiben lehetőség lehet, hogy röpült volna vele a hír. Aki kieszelt a három méter magas deszkakerítést, hogy a fogoly ne lássa a tengert, annak pokoli gyönyörűsége tellett volna abban, ha a leszakított aranyrojtok után magából az emberből tépi ki a becsületet s ha a ketté törött karddal együtt kettétörik abban a szerencsétlenben az a hit is, hogy odahaza becsületes asszony imádkozik érte. S míg körül ott ólálkodott az egész éhes tömeg, az asszony a gyermekeit imádkoztatta el, aztán meg sirt egy keserves sort a másik ágyra borulva, aminek a gazdája az alatt szuronyos puskák közt hentergett a picesen.

Ez az asszony szent volt, amíg a háboru tartott. Nem is asszony. Nem azért, mert nem esett bűnbe, hanem mert nem merte megközelíteni a gyanu. Pedig az nagy vitéz, különösen ha asszonyról van szó, akinek nincs ura. Ezt az egyet nem merte bántani, csak bekukuskált a szobája ablakán, leste, hogy hogyan alszik s cinikusan hallgatta ki a lázát, amiben az uráért visított fel benne a nő. Az asszony tudniillik, akit a nem is igen csinos és nem is tulságosan szolid urától raboltak meg, s akinek még a tébolyodottsággal szomszédos keserűségben se jut eszébe az, hogy van Párisban sok gavallér . . . Hát itt megállott a Páris esze . . .

S hazajött a kapitány és újra csak asszony lett a feleség. Az éhes közvéleménynek nevezett szörny elment más ablakok alá. Itt már nincs mit keresni. A család és benn a férfi, az asszony, a gyermekek, az eresz alatt talán fecse is. Ahol pedig ez a madár megtelepszik, ott nincs szenzáció. S a szeplőtlenesség, a maga becsületes emberi módján megtermékenyül. Gondoskodik arról, hogy új nemzedék következék, amely majd dolgozik az aggokért. Hogy legyen majd, aki megfogja az eke szarvát, a penna nyelét, hogy új asszonyok teremjenek a földre, akiknek a méhében új élet fogamzik majd, hogy örökkön-örökké élet és új élet lépjen a pusztulás nyomába . . .

Lucie asszony nemsokára újra anya lesz.

Th. Z.

Budapest, augusztus 31.

— Személyi hírek. Dr. Chyzer Kornél miniszteri tanácsos parisi kiküldetéséből hazaérkezett és átvette osztályá vezetését. — Gróf Szapary László

EDLACH gyógyintézet

Alsó-Ausztria, 15 percreny Payerbachól. Reichenau. Tulajdonos: Dr. Konried. Gyönyörű, napos, szélitől óvott fekvésben, 600 m. mag. a tenger színe fölé. Teljes vizgyógyómd. — Intézet gyógytorna számára. — Összes diéta-kurák. — Legnagyobb kényelem. — Rendkívül enyhe őszi klíma. — Vill. világítás. — Egész éven át nyitva. — Edlachi városkózi telefon 2. sz. Prospektussal és értesítéssel szolgál az igazgatóság.

flumei kormányzó székhelyéről Budapestre érkezett. — Rudnay Béla főkapitány szabadságáról ma este tér vissza a fővárosba Zsemberről, s holnap átveszi a főkapitányság vezetését.

— **A király köszönete.** Ő felsége Kállay Béni közös pénzügyminiszterhez a következő kéziratos írtette:

Kedves Kállay!

Hetvenedik születésnapom alkalmából Boszniaó és Hercegovinától is az őszinte ragaszkodás számos nyilvánulása jutott hozzám. Ezekről örvendetesen érintve, utasítom önt, hogy mindazoknak, akiknek azokban részük van, szívesen köszönetemet adja tudtára.

Isehl, augusztus 22.

FERENC JÓZSEF S. K.

— **A cár Párisban.** A párisi *Eclair* értesülése szerint a cár szeptember 13-án érkezik Párisba. A cár Párisba érkezése azért szenvedett halasztást, hogy lehetővé tegyék, hogy a oharitási nagy katonai díszmenet jelen lehessen *Loubet* elnök társaságában. Az orosz titkos ügynökök már is nagy számban érkeztek Párisba, hogy a szükséges előkészületeket megtegyék.

— **Változás a honvédelmi minisztériumban.** A honvédelmi minisztérium második ügyosztója *Láner Győző* helyébe új vezetőt kapott. A király *Csalány Géza* vezérőrnagyot, a 76. honvéd gyalogdandár parancsnokát nevezte ki élére. *Szurmay Sándor* vezérkari testületbeli őrnagyot a huszadik, *Horváth Dénes* vezérkari testületbeli őrnagyot pedig a huszonegyedik ügyosztályra élre állította. Eddig mindketten az első ügyosztályra voltak beosztva.

— **A királyné emlékezete.** Szeptember 10-én lesz gyászos évfordulója, hogy *Erzsébet* királyné örökre lehunyta szeméit. Az évforduló az idén is ünnepélyes rekvimmal ülik meg országsszerte. A fővárosban a hivatalos gyászmise 10-án, délelőtt 10 órakor lesz a koronázó Mátyás templomban, amelyen a szertartást *Faszary Kólos* biboros hercegprímás végzi nagy segédlettel. A gyászünnepre a miniszter-elnökség meghívta az összes külföldi konzulokat, főméltóságokat és halóságokat.

— **Milán király Magyarországon.** *Milán* király, aki jelenleg a gróf *Zichy Jenő* szent-iváni birtokán folyó nagy vadászaton vesz részt, vasárnap visszautaz Budapestre és innen pár napra ismét Bécsbe megy. Szeptember első hetében *Milán* király Bihar megyébe utazik, ahol gróf *Zichy Jenő* nagy vadászaton rendez magas vendége tiszteletére.

— **Rektorváltás az egyetemen.** A budapesti tudományegyetem tanácsa ma délelőtt *Ponori Theodor* emil rektor elnöklésével ülést tartott, melynek egyetemes tárgya volt az egyetem javainak az új rektor részére való átadása. Az egyetemi tanács megbízásából dr. *Breznay Béla* hittudományi és dr. *Fröhlich Izidor* bölcsészeti dekan, továbbá dr. *Margitay Antal* egyetemi tanácsjegyző volt jelen az átadásnál. A volt rektor funkciója ezzel véget ért s holnapról kezdve dr. *Rapacs Rajmund*, az egyetem új rektora vezeti az egyetem ügyeit.

— **Augusztia hercegnő udvara.** A hivatalos lap tegnapi száma közölte azokat a személyi változásokat, amelyek *József Ágost* főherceg udvarában történtek. Ma a *Budapesti Közlöny* a főherceg feleségének, *Augusztia főhercegnő* udvarában történt változásokról ad hírt. A király még augusztus huszonegyedikén saját kérelmére fölmantette a főhercegnő kamarai elüljáróját, szmrecsányi *Szmracsányi Mária*t és ebből az alkalomból az *Erzsébet-rend* első osztályát adományozta neki. Ezzel egyidejűleg *Augusztia főhercegnő* mellé udvarlatháshoz zicsi és vásonkeői *Zichy Erzsébet* grófnőt nevezte ki.

— **Czernuszkiné meghalt.** *Párisból* távtratózók, hogy *Czernuszkiné, Duryur* tábornagy leánya, ma Algírban meghalt. Szomorú híresége vergődött ez a név a rennesi Dreyfus-pór alkalmával, mikor *Czernuszki*, a hírhedt kalandor, a hamis tanu szerepét játszotta Dreyfus ellen. Ennek az iparlovagnak volt a felesége a tábornagy leánya, akinek halálát most a párisi távirat hírül adja.

— **A perzsa sah Budapestén.** Bécsi lapok nyomán elterjedt az a hír, hogy *Musaffer-ed-Din* perzsa sah szeptember 24-én Budapestre érkezik és hogy itt a király vendége lesz. Erről a királyi várpalotában eddig mit sem tudnak, a várkapitányság eddig semmiféle hivatalos értesítést nem kapott. Ha a sah a király vendégeként jön Budapestre, akkor a királyi palota ugynevezett *Székel-épületének* abban az első emeleti lakosztályában fog lakni, amelyben legutóbb *Ferenc Ferdinánd trónörökös* és a toscanai nagyherceg lakott.

— **Titkos tanácsos osztrák miniszterek.** A király három osztrák miniszternek titkos tanácsosi méltóságot adományozott. Báró *Call Guidó* kereskedelmi miniszter, báró *Giovanelli Karoly* földmívelési miniszter és *Pietak Lénárd* tárcanélküli miniszter kapták meg ezt a méltóságot.

— **Merénylet a román király ellen.** A román rendőrség tudvalevőleg nagy esomé levelet foglalt le. Ebben a levelesomóban, amint Bukarestből jelentik, megtalálták *Saravovnak*, a szófiai bolgár-macedon forradalmi bizottság elnökének levelét, mely így szól:

Keresettek egy hőlelkű embert, aki hajlandó kioltani a román király életét. Ha nem találót, akkor magam megyek oda, hogy lecsurjam. Föltétlenül szükséges, hogy Romániában nagy zavart és felfordulást idézzünk elő, hogy ezt fölhasználva, Macedóniában előkészíthessük a forradalmat.

A rendőrséget e levél nyomára *Trivonoff*, a bukaresti macedon-bolgár forradalmi bizottság elnökének vallomása vitte. *Trivonoff* avval volt vádolva, hogy neki is része volt a *Titovský*-féle gyilkosságban. *Titovský* közkatonára volt és azért gyilkolták meg, mert a forradalmároknak nem akart fegyvereket adni.

A bolgár-román konfliktus fejlődését különben az is mutatja, hogy *Tedorov* bukaresti bolgár ügyvivőt kormányára táviratilag visszahívta. Az ügyvivő tegnap utazott Szófiába.

— **Hohenberg hercegnő zászlósnánya.** Egy bécsi lapudósító közli, hogy *Ferenc Ferdinánd* főherceg neje, *Hohenberg Zsófia* hercegnő elfogadta a zárai katonai veterán egyesület zászló-szentelésén a zászlósnanya szerepét. A hercegnő helyettesíteni fogja magát az ünnepen, amely szeptember 9-én lesz Zárában. Már elküldötte a veteránoknak az ajándékát, egy pompás, aranyhímzésű zászlót.

— **Pázmány Péter és Verbóczy szobra.** A király által adományozott szobrok közül *Pázmány Péter*ét, mint ismeretes, a Bakács-térre, *Verbóczy*é Obudára szánta a főváros és közmunkatanács ritkán tapasztalt egyetelműséggel. A főváros közönsége azonban helytelenítette ezt a tervet és tekintélyes hangok szólaltak fel a városnál, hogy mind a két emléket a Kizyóterem képzett két kis parkban állítsák fel. *Pázmány Péter*éért, mert az általa alapított egyetem szomszédságában volna, a nagy jogtudósért pedig azért, mert ott állott évtizedekig a legelső bíróságok nemrég lebontott épülete. A középítési bizottság mai ülésén újra foglalkozott a két szobor elhelyezésének kérdésével is és, igen helyesen, méltányolta a kérdéshez fűződő kegyeletes tradíciókat és a közönség óhajtatásához képest megváltoztatta előbbi véleményét. A bizottság intézkedni fog, hogy a szobrok hatására vonatkozó kísérleteket megtegyék.

— **Beteg egyetemi tanár.** Dr. *Tajnik Imre* egyetemi tanár, mint az egyetem rektori hivatala tudatja, tartós betegsége miatt az új iskolai évre *Egyetemes európai jogtörténet* címén hirdetett előadásait nem tartja meg és nem vesz részt a szeptemberi jogi szigorlatokon. A jogkari dekan a helyettesítéséről gondoskodni fog.

— **Jubileum Nagy-Kőrösön** az ottani tanítóképerde érdemes igazgatójának hegyméi Kise Kálmánnak 25 éves tanárkodásának alkalmából jubileumi ünnepséget rendeztek. Varga József Ünnepi dalának előadásával kezdődött az ünnepség. A jubileumi igazgatót, ki apja, a *debreceni* ősz püspök *Kiss Áron* társaságában jelent meg az ünnepségen, *Vargha István* a körösi tanítók, — *Losonczy László* tanár a képezdei tanári kar s a kecskeméti egyházmegyei tanítótestület, *Adam Gerzson* kir. tanácsos igazgató, a főgymnáziumi tanári kar, *Ny. Szabó Ferenc* polgármester a város közönsége, *Adám Kálmán* esperes a kecskeméti ref. egyházmegye, *Papp Gedeon* tanító a volt, *Katona Mihály* képezdei újsz. a jelenlegi tanítványok nevében üdvözölték a jubileumot, aki meghatottan köszöntötte meg a meleg ovációkat. Az ünnepségen adták át *Kiss Kálmán*nak a nevére tett 1270 korona összegről szóló alapítvány alapító-levelét. Dr. *Kiss Áron* pedig egy remek kivitelű emlék albumot adott át a jubileumnak. Délben a fürdő-kertben 200 teretű bankett volt, amelyen több köszöntővel ünnepelték az érdemes igazgatót.

— **Hittünnelett tudós.** *Lipót belga király* dr. *Holub* eminek, a hírek Afrika-utazónak a *Lipót-rend* lovagkézfeszítjét adományozta. Dr. *Holub* tudvalevőleg gazdag gyűjteményét, melyet legutolsó afrikai útjából hozott magával, muzeumok és iskolák között osztotta szét. 394 különböző intézetnek juttatott már eddig gyűjteményéből. Az elajándékozott tárgyak meghaladják a 600.000 korona értéket.

— **Monografia az új királyi palotáról.** A királyi palota építkezéséről *Hausmann* Alajos tanár, a palota tervezője monografiát fog kiadni. A királyi palota építkezésének befejezését 1904-re tervezik. A tulajdonképpeni építkezés már egy-két év alatt befejeződik, azután még csak a belső építkezés lesz hátra, amelyre már most nagyszabású előkészületeket tesznek. A palota építésére és felszerelésére a király huszonöt millió koronát engedélyezett.

— **A Duna titka.** A Rudas-fürdő előtt ma délután egy férfi holttestét fogták ki a Dunából. Személyazonosságának megállapítása céljából az új temető halottsházába szállították.

— **Országos honvédegyülés.** A szabadsághero 48-as honvédei az idei őszön is egybe fognak gyűlni a fővárosban, hogy elintézzék ügyes-bajos dolgaikat. Az országos honvédegyülés október 3-án lesz Budapestben s azon az 1848/9-iki honvédegyletek központi bizottságának elnöke báró *Fodmaniczky Frigyes* fog elnökölni. A vidéki honvédegyesületek mind küldönek képviselőket az országos gyűlésre, melynek tárgysorozatot a most készíti elő *Mikár Zsigmond*, a központi bizottság főjegyzője.

— **Az Auer-égők,** akárhogy szabadalmazták is őket, rosszul világitanak. Feneketlen homályban hagynak nehány agyvelőt. Ilyen sötét agyműhelyekből kerülnek ki azok a buta rágalmak, amelyek egész sor budapesti napilappal együtt azazal az otromba ráfogással illetik *Vörös László* volt államtitkár is, hogy az Auer-társaság megvesztegette. Erre a hülye locsogásra válaszul a következő közlés:

Bezerédy Viktor és *Gajári Ödön*, mint *Vörös László* országgyűlési képviselő megbízottai, a következő táviratot küldötték Szegedre:

Közvélemény politikai napilap szerkesztőjének és kiadóüajdonosának, *szeged*. Lapiának augusztus 30-iki és 31-iki számai-an *Vörös László* kereskedelemügyi volt államtitkár ellen intézett rágalmak következtében értesítjük, hogy *Vörös László* ur a rágalmak és rágalmasokkal szemben bírót uton vesz megtorlást. *Bezerédy Viktor*, *Gajári Ödön*.

— **Hadtestgyakorlatok.** A negyedik hadtest most végzi gyakorlatait a Vác, Dunakesz, Göd és Sződ környékén *Czibuka* altábornagy parancsnoksága alatt. A főváros helyőrségéhez tartozó összes ezredek a behívott tartalékosokkal ma reggel indultak el a gyakorlatra, amely eltart szeptember 8-ig. Ekkor lesz a „lefuvas”, amikor a tartalékosokat hazabocsájtják, az ezredek pedig visszatérnek a fővárosba. A hadtestgyakorlatokon résztvesz *Lobkovitz Rudolf* herceg hadtestparancsnok is a vezérkarral. A gyakorlatokat két részre osztva, a 6-dik, 44-dik, 32-dik, 52-dik ezredek, a bosnyák zászlóalj, a 32-dik háziezred, a 10 és 12-dik hadosztály, a 4-dik hadtest tízezred, az első gyalog és honvéd huszárezred, a 16-dik os. és kir. huszárezred végzi a megfelelő műszaki s egészségügyi, valamint vonatezred legénységével.

— **Ezüst koszoru hivatalos pénzen.** *Moson vármegye*, mint ismeretes, a múlt télen megünnepelte gróf *Fálffy-Daum Lipót* főispánjának ötödik esztendőjét. A jubileum eszméje *Pogány József* alispántól eredt és a pompásan sikerült ünnepség emlékeül a fiatal főispán ma is hálásan őrzi a vármegye szép ezüst koszoruját. A mióta azonban kiderült ennek az ezüst koszorúnak története, aligha lehet benne sok öröme a gavallér főurnak. A koszoru költségeit ugyanis úgy teremtették elő, hogy *Hegyí Sándor* magyaróvári közégi főjegyző, mint a mosonmegyei jegyzők együletének elnöke körlevélben felhívta kolleágit, hogy adakozzanak a koszorúra és a felajánlott összegeket más címek alatt számolják el a közégi iróda alányok terhére. A tiszteletadásnak e szokatlan formája azonban a belügyminiszter tudomására jutott, a minek nemcsak miniszteri, hanem büntügyi vizsgálat lett a vége. A vizsgálat kiderítette, hogy a famozus körlevél az alispáni hivatalból került ki. Az ügyesség ennek alapján az alispánra is kiterjesztette bünt-részség címén a vizsgálatot, az iratokat pedig másolatban megküldötte a belügyminiszternek.

— **Éjjeli élet a Margitszigeten.** Amióta az új hid megnyílt, a Margitsziget alsó részének képe egészen megváltozott. Ahol még nem rég száz meg száz munkás és taliga dolgozott, ott most virágzó park és széles nagy korzó ékeskedik. A látogatók száma pedig meghaladja hétköznapon is a régi Margitsziget ünnepi vendégeinek a számát. Míg azelőtt este kilenc órakor alig volt már valaki az alsó szigeten, most késő éjfélig hulláznak a közönség. Az alsó és felső sziget között a lövönatok szakadatlanul közlekednek és az utasok nagy számára való tekintettel meg kellett szaporítani a kocsik számát. Egész éjjel hatalmas ivámpák világítanak s a bérkocsik és magánfogatok szakadatlanul követik egymást. A szigetre kutyát vinni nem szabad és a biciklizés is el van tiltva, de az alsó szigeten egy bicikli állomást rendeztek be a kerékpározóknak.

— **Házasság.** *Weinmann Izidor* eljegyezte *Gondos Frida* kisasszonyt Budapestén.

Dr. *Strache* Gusztáv győri törvényszéki albiró tegnap vezette oltár elé a joesuita-templomban *Harmos Olgát*, *Harmos Gábor* közigazgatási bíró és néhai neje született *Baross Magdolna* leányát. Tanuk voltak: *Bornemissa* Bertalan közigazgatási bíró és *Harmos István* királyi kamarás. Az egyznai szertartást *Strache* Tivadar premontréi-rendű tanár, a vőlegény bátyja vezette.

Kaestlenbaum Lajos S.-A.-Ujhelyről eljegyezte *Altman David* leányát, *Maristák* Dombrádon.

Hatásé Károly Szekesterevőrről eljegyezte *Step-pinger* Ika kisasszonyt Moóról.

Pogány Mihály a *Győri Hírlap* belső dolgozó-társa holnap vezeti oltár elé *Fuchs Eugeniát*, *Fuchs Márk* temesmegyei földbírtokos leányát Zsebelyen.

— **Anarkhista a Senki-szigetén.** A temesvári rendőrség tegnap értesítették Németországól, hogy egy anarkhista tartózkodik az ugynevezett Temes-szigeten, amelyet Jókai Mór *Senki-szigete* néven mutatott be a magyar olvasóközönségnek. A Németországból kiutasított anarkhista három neve is van: *Ernst Albert*, *Petit Albert* és *Kalesko Albert*. Az igazi neve Kalesko. Nem mai csirke, ötvenéves ember s lám, ily későn jutott eszébe a Senki-szigetere menni — romantikát űzni. Ernst-Petit-Kalesko ur talán nem is tudja, hogy Noémi lányomain lépked s hogy a Senki-szigetének bokrai közt minő bus meséket regél a szellő. Ernst-Petit-Kalesko ur a világ legromantikusabb hajlamu anarkhista lehet, ha nem élettől nyüzsgő városokba, hanem egy szegény, elhagyott szigetre megy a világot fölforogni...

— **Ráfogás.** Szegedi levelezőnk nyomán mi is megírtuk, hogy *Dessouffy* Sándor csanádi püspök Szegeden katolikus tanítónő-képzőt állított föl s a miniszter az új kulturális intézetnek megadta a nyilvánossági jogot. Egy estlap, amelynek a Széll-kormány minden ténykedése jó arra, hogy a kormány politikáját meggyanúsítsa, ebből az esetből is levonja a maga tendenciózus következtetéseit, s mert a csanádi püspök az iskola-nővérekre bizza az intézet vezetését, a vallási fanatizmus elősegítésével és germanizálással vádolja a kultuszminisztert. Erre a ráfogásra felel meg a hozzátk beküldött következő levél:

Tekintetes Szerkesztőség!

A Magyar Szóknak tegnapi számában megjelent és a szegedi római katolikus tanítónőképzőre vonatkozó cikkere az igazság érdekében a következők szives közlésére kérem: A f. évi szeptember havában Szegeden megnyílt tanítónőképzőhöz kivézetl iskolánővérek kivétel nélkül Magyarországon nevelkedtek, tanulmányukat itt végezték és polgári iskolában való tanításra képesített tanítónők. Tanítónői oklevelüket a nm. Vallás- és Közoktatásügyi m. kir. Minisztérium által kiküldött vizsgáló bizottság előtt Temesvárott tett képzési vizsgálat alapján nyerték. Az intézetnek a nm. Vallás- és Közoktatásügyi m. kir. Miniszter urnak bemutatott tervezete és tanterve teljes garanciát nyújt arra, hogy a leendő tanítónők vallásérkölesi alapon hazafiasszellemben fognak képezetni.

Megkülönböztetett tiszteletom nyilvánítása mellett vagyok a Tekintetes Szerkesztőségnek alázatos szolgálja:

Szegeden, 1900. augusztus hó 31-én.

Galler Kristóf,

képezdei igazgató.

Ebben az ügyben hosszabb felvilágosítással szolgál a féltámas Budapesti Tudósító is. Kiemeli, hogy a „Műszonnyunkról elnevezett iskolánővérek” rendjének magyarországi tagjai csaknem kivétel nélkül magyar nők, akik a kalocsai és budapesti római katolikus polgári iskolai tanítónőképzőintézetben a közoktatásügyi miniszter által kivézetl vizsgáló-bizottság és ugyancsak a miniszter által kirendelt szakbiztosok előtt tesznek tanítónő-képzési vizsgálatokat. Azok pedig, akik külföldön szereztek képesítést, tanítási engedélyt csak úgy nyernek, ha előzőleg a honosság megszerzése után, ugyancsak a fenn jelzett bizottság előtt sikerrel állják ki a magyar nyelvben való teljes jártasságukat is igazoló szabályszerű nostrifikáló vizsgálatot. Ami a szegedi esetet illeti, ottan „müncheni apáca-invázió” annál kevésbé lehet szó, mert a megnyitandó intézet igazgatója *Galler Kristóf* lesz, aki az ottani római katolikus tanítónőképző intézetnek is igazgatója; tanítani pedig fognak az intézetben: *Benő József*, dr. *Gyuritsa*, *Becker Hugó*, *Niedermayer Antal* és *Berecz Károly* tanárok, továbbá *Csapó Róza* polgári iskolai okleveles tanítónő és *Eohory Marika*, konzervatóriumot végzett zenatanítónő. A nyilvánossági jog megadása pedig az 1868. XXXVIII. t.-c. 13. §-án alapszik, mely feljogosítja a hitelezéseket arra, hogy tanítónőképző-intézeteket állítsanak, melyek ha felszerelés és tanorok tekintetében megfelelnek a törvényes követelményeknek, már a megnyitáskor nyilvánossági joguaknak tekintendők, a nélkül, hogy azt külön kérelmezniük kellene. Az egyházi főhatóság tehát csak egyszerű tudomásvétel végett tartozik az intézet megnyitását bejelenteni. És ha a szó alatt levő esetben a minisztérium mégis formailag is kiemelte a nyilvánossági jog megadását, ez csak azért történt, mert a püspök az e tárgyban tett előterjesztésében ezt így kérelmezte.

— **Nevelők, korrepetitorok.** Az általános egyetemi segélyegylet titkári hivatala értesíti a nagyközönséget és az egyetemi ifjúságot, hogy irodai, korrepetitori stb. stb. állásokat díjmentesen közvetít. Szegény egyetemi hallgatóknak pedig ingyenes ebédet, vacsorát és reggelit szerez. Tudakozódni az egyesület hivatalos helyiségében (IV., Kapony-utca 7. szám alatt) lehet. — A *Bölcsészettan-hallgatók segítő-egyesülete* az idén is közvetít nevelői, tanári, korrepetitori, irodai, másodló, fordítói, zeneoktató stb. állásokat. Megkereséseket a központi egyetemre, az egyesület II. titkári hivatalába kell küldeni.

— **Százéves község.** *Lázárvid* torontalmegyei viruló község tegnap ünnepelte százéves fennállását. Részvételre az ünnepe *Ronay* főispán, *Deimánich* elispán, *Papp Géza* országgyűlési képviselő, *Szabó apát* és a megyei papság nagy számmal. Tíz órakor istentisztelet volt, utána a községhez előtti téren ünnepély, melyen *Eisler* tanító mondott nagyhatásu beszédet. A német lakosság lelkesen énekelte a Szózatot és a Himnuszot. Dében banket volt lelkes tószokkal.

— **Egy hadihajó vízrebocsátása.** Október 29-én bocsátják vízre a *Habsburg* hadihajót s mindjárt azután nagy ünnepekkel fogják megkeresztelni a *O* jelzésű torpedócsirkalót, amely a kelet-ázsiai vizeken levő *Aspern* és *Zenta* hadihajóknak testvérhajója. A vízrebocsátásra már készülnek Pólában.

— **A diákok napja.** A holnapi nap a diákoké. A kis és nagy diákoké, akik az ügy komolyságának tudatában mennek az iskolába, mert ez az ut végét jelenti a vakáció örömeinek. A beiratkozás és a könyvvásárlás jelzik a tíz hónapos munka kezdetét, érthető tehát, hogy a dolog a kellő élénkség és vidám fölbuzdulás közepette történik. A szülőknek nagy a gondjuk, de ez a gond sok reménységgel és a jövendő megannyi szép képevel van tele. Különböző városokban az idén kedvezőbbek az iskolaiügyi viszonyok, mint az előző esztendőben. A középiskolákban még van elegendő hely, remélhető tehát, hogy a beiratkozás műzériái ezáltal elmaradnak. Hogy a fővárosi gimnáziumokban és reáliskolákban mennyi az üres hely, arról a következő statisztika szól:

Az I. kerületi állami gimnáziumban beirtak összesen 354 tanuló. Osztályok szerint: 94, 67, 53, 39, 44, 23, 18, 16 tanuló. Az első osztályba tanuló irnak be, míg 120—130 tanulóval be nem telik az osztályok létszáma.

A II. kerületi kir. katolikus gimnáziumban beirtak összesen 345 tanuló, mely számba a *Ferenc József-intézet* növendékeit még be nem számították. Osztályonként: 58, 57, 40, 40, 39, 48, 29 és 34 tanuló. Az osztályok itt is 60—68 tanuló fogadhatók be.

A IV. kerületi kegyesrendi gimnáziumban beirtak 648 tanuló. Osztályonként: 125, 102, 75, 97, 72, 63, 61, 53 tanuló. Az első osztályok párhuzamosak, létszámuk tehát: 120—130, a magasabb osztályok befogadási képessége: 60—68.

Az V. kerületi állami gimnáziumban beirtak összesen 434 tanuló. Osztályonként: 120, 54, 49, 78, 29, 33, 33 és 38 tanuló. Az első osztályok, a II. osztály kivételével párhuzamosak, befogadási képességük tehát 120—130 tanuló.

A VI. kerületi állami gimnáziumban beirtak összesen 196 tanuló. Osztályok szerint: az I-be 69, a II. a) b) c) d) osztályokba 19, 18, 19 és 19 tanuló és a III. a) b) osztályba 27 és 25 tanuló. Hely van az I. osztályban 120, esetleg 180 létszámig, valamint a többi osztályokban is.

A VII. kerületi állami gimnáziumban beirtak összesen 721 tanuló. Osztályok szerint: 120, 96, 92, 116, 79, 70, 83 és 55 tanuló. Előjegyztek az I. osztályba még 68 tanuló. Minden osztály párhuzamos, tehát minden osztályban van hely s mivel az új *Murányi-utcai gimnázium* számára is itt irnak be, ezért még I. osztályú tanulókat is fölvesznek. A két gimnázium szétválasztása csak beírás után fog megtörténni.

A VIII. kerületi állami gimnáziumban összesen beirtak: 557 tanuló. Osztályok szerint: 130, 105, 70, 79, 51, 56, 38 és 28 tanuló. Volt tanítványaik közül várnak még osztályonként a II. osztálytól kezdve: 53, 63, 41, 76, 57, 26 és 28 tanuló; összesen: 352-öt. Ezek beírása után marad üres hely: az I-sőben 8, a II-ikban 24, a III-ikban 12, a VII-ikben 2, a VIII-ikban 3.

A VIII. kerületi tanárképző gyakorló gimnáziumában az I. osztályba 28 tanuló irtak be. Több hely nincs is. A felsőbb osztályokban a III., V. és VII. osztályokban is csak akkor akad majd egy-egy hely, ha a fellepő tanítványok nem jelentkeznek.

A IX. kerületi reformatus gimnáziumban beirtak 303 tanuló. Osztályonként: 100, 43, 41, 25, 24, 14 és 15 tanuló. Az első 4 osztály párhuzamos, tehát még itt is van hely.

A IV. kerületi országos nőképző-egyesület leánygimnáziumában még minden osztályban van hely.

A II. kerületi reáliskolában beirtak összesen 412 tanuló. Osztályonként 31, 30, 20, 25, 21, 11, 14 és 16 tanuló. Minden osztályban bőven van hely.

A IV. kerületi községi reálban beirtak összesen 215 tanuló. Osztályonként 38, 33, 26, 34, 29, 27, 18 és 10 tanuló. Az első négy osztály párhuzamos. Minden osztályban bőven van hely.

Az V. kerületi állami reálban beirtak összesen 386 tanuló. Osztályonként: 130, 66, 51, 54, 28, 25, 20 és 12 tanuló. Az első két osztály párhuzamos. A II. osztályban van is bőven hely, de az I. osztályba egy-két tanuló csak abban az esetben vehet föl az igazgató, ha nagyobb iskolaszoba áll rendelkezésre.

A VI. kerületi állami reálban beirtak összesen: 549 tanuló. Osztályonként: 80, 40, 50, 35, 16, 15, 7 és 6 tanuló. Az első négy osztály párhuzamos, minden osztályban bőven van hely.

A VIII. kerületi községi reálban beirtak összesen: 187 tanuló. Osztályonként: 28, 44, 26, 52, 10, 10, 11 és 6 tanuló. Minden osztályban bőven van hely.

— **Nietzsche irodalmi hagyatéka.** *Nietzsche* családja és tisztelői ma vették számba a nagy filozófus irodalmi hagyatékát. Mint *Weimar*-ból táviratozzák, találtak százhatvan iv kéziratot. Ezek közül ötvenegy filozófiai tárgyú, hatvanhat általános és különböző munka, negyvenhárom pedig naplószerű feljegyzés.

— **Inasok tanulmányutja.** A szentesi ipartesület igazán szép módját választotta a tanonciskolában leginkább kitűnt növendékek megjutalmazásának. Elhatározta ugyanis, hogy az iskola legkiválóbb növendékeit ezental minden tanév végén tanulmányi kirándulásra küldi a testület költségén valamely iparilag jelentékenyebb városba. Mindenképp szerencsés gondolat ez, s méltó arra, hogy más iskolafenntartó testületek is kövessék. A szentesiek első tanulmányutjukat most tették meg Budapestre. Az iskolának tizenkét növendéke vett benne részt *Körvélyessy* Sándor igazgató, *Papp Lajos* és *Fodor Dávid* tanárok vezetése mellett. Előzőleg utbaigazításért és támogatásért az Országos Ipar-egyesülethez fordultak, amely *Thék* Endre alelnököt kérte fel, hogy a kirándulást vezető tanároknak segítségére legyen. *Thék* Endre ebben a megbízásban eismérésreméltó készséggel el is járt, sőt a kiránduló társaságot saját gyárának helyiségeiben el is szállásolta. Vasárnap érkezett a társaság Budapestre a nyugati pályaudvaron, ahol az iparegyesületnek és *Thék* Endrének egy-egy képviselője fogadta őket. Hétfőn *Thék* Endre gyártelepét, a Ganz-gyárat, a Ludovik-akadémia ipari berendezéseit, a *Sohlök*-a *Beschorner*-gyárat és a *Danubius* hajógyárat tekintették meg, este pedig a *Margitszigetre* rándultak ki. Kedden az Iparművészeti Múzeumba, a *Teknológiai Iparmúzeumba*, a kuriai palotába, az új országházba, *Junger Gyula* gyárába és a királyi várpalotába mentek. Szerdán a vásárosarnokokat, a földalati vasutat, az állatkertet és a keresési tometőt nézték meg. A csütörtöki napot az üdülésnek és a város megtekintésének szentelték és este visszautaztak Szentesre. Elutazásuk előtt testületileg fölkeresék *Thék* Endrét és *Gelleri Mór* igazgatót, köszönetet mondva nekik a támogatásért.

— **A Nemzeti Múzeum könyvtára.** A Nemzeti Múzeum könyvtárát, amelyet ez év június hónap 15-én zártak el a község elől, szeptember hónap 16-án nyitják ismét meg.

— **A budapesti községi közigazgatás tanfolyam** előadói ma értekezletet tartottak *Ruffy Pál* elnököle alatt. Az értekezlet főleg a tanórák beosztásának kérdésével foglalkozott. A tanfolyam ünnepélyes megnyitása, amelyen a belügyminiszter képviselőtében *Gulner* államtitkár jelenik meg, e hó 6-ikán délután négy órakor lesz a *Zerge*-utcai főreáliskola helyiségében.

— **Állatképzés Kolozsvárott.** Az erdélyi gazdasági egylet által rendezett állatképzést ma nyitották meg Kolozsvárott. A bíráló bizottságok reggel alakultak meg és a délelőtti folyamán megkezdtek működésüket, számos díjat osztva ki a kiállított szarvasmarhák, lovak és juhok tulajdonosainak. Dében gróf *Bánffy György* ebédet adott a kiállító tiszteleztére. Az ebéden gróf *Bánffy György* a királyra, *Szabó József* Darányi miniszterre mondott köszöntőt és *Bánffy* indítványára *Darányi*hoz üdvözlő táviratot küldtek. *Losonczy Mihály* miniszter. tanácsos *Bánffy György* grótot köszöntötte föl. Az állatképzéssel kapcsolatosan hazai gépek kiállítása is van, amelyen Budapestről, Győr-ből, Szegedről, Ujbányáról és Apatinból állítottak ki gépeket és gazdasági eszközöket. A kiállítás igen jól sikerült. Az országos állattenyésztési felügyelő a kiállítás alkalmából itt tartották értekezletüket, amelyen *Pirkner János* főfelügyelő és *Serdán János* tejjgazdasági felügyelő is résztvett. A tenyészképzés gazdagabb az összes eddigi kolozsvári kiállításoknál.

— **A kitiltott egyetemi hallgatók ügye.** A kitiltott egyetemi hallgatók ügyében megindult ifjusági mozgalom — mint az *Országgyűlési Értesítő* jelenti — napról-napra nagyobb mérvet ölt. *Weiler* Ernőhöz üdvözlő iratok és sürgönyök érkeznek nemcsak a vidéki, hanem a külföldi ifjúsági egyesületektől is, amelyek a külföldi sajtóból tudták meg a tanács páratlan szigorú ítéletét. Az ifjúsági gyűlés ebben az ügyben holnap este 6 órakor lesz. A kitiltott ifjak a mai napon adták be felekezésüket, melyet a miniszter azonnal megérkezése után vesz vizsgálat alá. A fővárosi polgárság körében is nagy mozgalom indult meg és az alátámasztások holnap együttesen tiltakozó népgyűlés szervezése céljából értekezletet tartanak. A *liberális* egyetemi ifjak partja a kitiltott vezetők tiszteletére bankettet rendez.

— **Egy bankár öngyilkossága.** *New Yorkból* jelentik, hogy *Bingen* Alfréd volt genuai bankár agyonlőtte magát. *Bingen* társtulajdonosa volt a genuai *Bingen* testvérek-cégg bankháznak, mely néhány év előtt sok millió passzívával megbukott.

— **Egy Bourbon herceg a párbaj ellen.** Alfonso bourboni herceg levélben üdvözölte Tacoli márkát, akit tudvalevőleg megfosztottak tisztá rangjától, mert nem akart párbajozni. A bourboni herceg levele, amely értékes dokumentuma az időnkint feltámadó párbajellenes mozgalmaknak, így hangzik:

Kedves Tacoli márkai barátom!

Ámbart már májusban előszóval gratuláltam önnek nemes és bátor magatartásáért, midőn ön egy embertől, aki ismerte az ön elveit, híven ezekhez nem akart fegyveres elégtételt kérni, most, hogy a sajtó is foglalkozott az ön ügyével, még egyszer ki akarom önnek fejezni üdvözlő kívánságaimat és nagyrabecsülésem, amelyet mindenki iránt érzök, akinek van bátorsága így eljárni. Kívánom, hogy a márkai szép példája megozza a maga gyümölcseit, hogy ne menjen feledésbe és hogy a sajtó — legyen bárminő párti — foglalkozék vele. Ez az egyetlen mód, amelynek segítségével a párbajnak kedvező embertelen előítélet lassan-lassan elenyésszik. *Katolikusoknak, legyenek katonák, vagy polgárok, semmi szín alatt sem szabad párbajt vívniük.* Én magam is hívő katolikus vagyok — írja a herceg, — és elhatározom, hogy soha sem cselekedem az egyház törvényei ellen. De nemcsak mint katolikus ember voltam mindig ellensége a párbajnak. Ha a párbajt csak katolikus szempontból itélnék el, akkor csak katolikusokat lehetne érte megróni. Én azonban úgy vélem, hogy a párbaj általában barbár, a vadakhoz illő intézmény, nem méltó a mostani civilizációhoz és amelyet minden civilizált, gondolkodó embernek kárthatatlannak kell. Meg vagyok győződve, hogy száz év múlva gunyosan kinevetik az ugynevezett lovagias ügyeket, ugyanugy, mint mi nevetünk a közepkor jogtalannul elnevezett istenítéletén.

Kérdésem fogják, hogy vajon a mi időnkben ennyire el voltak-e még vadulva az emberek? És azt is mondják majd: Vajjon rabszolgák voltak-e ezek az emberek, vagy pedig nem volt semmi szellemi függetlenségük nekik, akik egy ilyen, törvény által egyáltalában soha sem szentesített, durva ostobaságnak alávetették magukat? És utódainknak joga lesz így beszélni. Szomorú dolog, hogy oly sok ember, aki eléggé magas fokán áll a modern haladásnak, nem érti meg, hogy a párbaj éppen olyan neveléses, mint *Don Quijote hőstettei* (de sokkal rosszabb, kevésbé lovagias, sőt büns). Szomorú dolog, hogy ezek az emberek sajnálatraméltó módon alávotik értelmiségüket a kisebbség igényének és reszkette lakatot engednek tenni a szájukra. Nem fejelemsértésről van itt szó, hanem ellenkezésképp arról, hogy a fennálló törvénynek engedelmeskedjünk, amikor az ilyen visszaélés ellen protestálunk.

A legcivilizáltabbnak tartott angol nép hadseregének tisztjei, akik az igazságtalannak nevezett délafrikai háborúban — be kell vallani — oly vitézül harcoltak, elvetik a párbajt, mert a civilizáció színvonalán alul állónak tartják. Egyébként oly nagy bizonyossága-e a bátorságnak, ha megverekszünk akkor, amikor bajtársaink kényszerítenek; megverekszünk, tudva, hogyha nem tesszük, nemcsak ki volnánk zárva a velük való társadalmi érintkezésből, hanem megfosztanának rangunktól, ami sok urra néve azt jelenti, hogy kidobták az utcára s vége a karrierjének. Arról van szó, hogy vagy ölni, vagy megöletni, vagy tönkretenni az egész existenciát; ez a szomorú alternatíva, amely elé néhány bajtárs akarata oda tud valsek állítani, néhány bajtársé, akik épp ugy döntenek ebben az ügyben, mint valami sportjátékban. Én úgy találom, hogy valóban *bátorság kell hozzá, úgy tenni, mint ön és gróf Ledokovszki tett,* hogy az ember, mint katolikus teljesítse kötelességét, még a karrierje áran is, ami egyértelmű azzal, hűnek maradni egy törvényhez, amelyet eddig nem döntöttek meg és amely benne foglaltatik abban, amelyre katonának meg kell esküdni. Abban a reményben, hogy őt, a hogyan meg is érdemli, sok más ember is üdvözölni fogja, maradok önnek szívvel és hittel barátja

Alfonso de Bourbon Austria-Este.

— **Pisztolypárbaj.** Naggyáradról táviratozzák, hogy dr. Kurlaender Ede nagyvárad ügyvéd és Bíró Lajos, a Szabadság segédszerkesztője, ma reggel pisztolypárbajt vívott. Husz lépés távolságról kétszer váltottak golyót, de egyikük sem sérült meg. A párbajra Kurlaendernek a Naggyáradban megjelent cikke adott alkalmat.

— **Dohánytolvajok szövetségese.** Nagy föl-tünést kelt Fiumében az a vizsgálat, melyet a rendőrség a Magyar királyi dohánygyár alkalmazottai ellen megindított, s amelynek következtében eddig már tíz letartóztatás történt; a letartóztatottak között a dohánygyáron kívül álló személyek is vannak. A dohánygyárból huzamosabb idő óta nagy mennyiségben lopták a dohányt és elárastották a várost cigarettákkal. Hogy Fiumében pár tucattal ember foglalkozik otthon gyártott cigaretták árusításával, azt a dohánygyár igazgatóságán kívül mindenki tudja, de senkinek tartotta feladatának nyomozni, hogy az illetők hol szerzik a dohányt. Kiderült, hogy a trafikok konkurrensai egyenesen a gyárból látták el magukat, de — gyári áron alul. A rendőrség rájött, hogy a via Polveriere 12. számú házban lakik *Francovich Klementin és Hafter Jozsefné*, kikhez gyakran szállítanak zsákcsámra dohányt. Tegnapi detektívek meglepték az említett házat, a két asszony azonban fölmenekült a tetőre s csak hosszu hajszja után lehetett megcsipni őket. Szobájukban mintegy 80 kiló dohányt, nagy halom cigarettapapírost és egy esomó töltőmasinát találtak. A leányok a kapitányságnál beismerték, hogy ezelőtt három hónappal léptek ki a dohánygyárból, de az összeköttetést fenntartották a gyárral olyképpen, hogy egy *Massamich* nevű munkás minden héten loptott számukra dohányt. A rendőrség csakhamar megállapította, hogy a nevezettlen kívül még néhány más leány és munkás is liferánsa volt az elfogottaknak, sőt a felügyelők közül is be volt avatva egy pár a büns manipulációba. Ma délig nyolc bűnrésztartóztattak le, köztük *Urizo* korosmáróst fival együtt, akik a loptott dohányt értékesítették. Az ügyről értesítették a bíróságot is, mely dr. Keömléty bízta meg a vizsgálatat; a nyomozás egyre szélesebb körben folyik és újabb elfogatások várhatók.

— **Megszökött elmebeteg.** A nyár elején a Bulvoszky-utcában hajnalban az 1379. számú rendőr az egyik nyaraló kerítésén egy rongyos, szállott külsejű alakot látott fölkuzni. A rendőr ovatosan a fal mellé lapulva tartott feléje, de a betörő észrevette s futásnak eredt. A rendőr utána vetette magát s egy társa segítségével elfogta. Mikor a kapitányság felé tartottak, az illető hirtelen revolvért vett elő, s a rendőrt száján meglötte, aki vértől borítva összeesett. Mire a betörő futásnak eredt és csak nagy nehezen lehetett a járőrök segítségével elfogni. A főkapitányságnál az illető *Selin Pál* szabólegénynek mondta magát, de ezzel szemben megállapították, hogy valódi neve *Reichert Pál* és münsterbergi születésű 28 éves nőlén szabólegény. Különböző lünettékért a nagyobb feyházakban ült már évekig. Később elmebajt konstataáltak és a bennin tebelty-dába internálták. Az illető január megszökött és Bécsbe került, ahol megint csak gyógyintézetbe vittek. Reichert innen is megszökött és Buda, pestre utazott. Utközben tömérdek lopást meg betörést követett el. Az orvosok megállapították, hogy kleptomániában szenved s így jutott a Lipótmezőre, a tebelty-dába. A betörő az éjjel innen is megszökött, még pedig úgy, hogy kijátszotta az örököt, behatolt a ruhafárba, ahol felöltözött, betegférsi ruhájába s eltűnt az intézetből. A szökevény középsímetű, orra hosszas, baja barna, szemei barnák, bajza vöröses.

— **Az idő.** Az Alföld délkeleti részét és Erdélyt kivéve, ahol tegnap még kevés eső esett, az idő száraz volt. A mai nappali hőemelkedést alacsony éjjeli hőmérséklet előzte meg.

— **Vörös kardpárbaj.** Arlovog vívótermében ma délután kardpárbajt vívtak belázsalfalvi dr. Kiss István lajosmizsei községi orvos és Székely Lajos községi jegyző. A felek háromszor csaptak össze és az utolsó összecsapásnál Székely súlyosan megsebesült. A párbajra hírlapi polémia adott okot.

— **Összettközés a tengeren.** Fiuméből táviratozza tudósítónk: Ma délután tél 3-kor a magyarhorvát társaság *Sirály* nevű gőzös *Abbdizából* jövet *Prestuccával* szemben nekiment a *Trovatore* nevű olasz bárkának és felfordította. A bárka három halászáat kimentették a tengerből. A bárkát a Liburnia gőzös a kikötőbe vontatta.

— **Ézüst levelezőlapok.** Ilyenek is vannak már. Egy magyar ember találta fel a galvanikus uton ezüsttel befuttatott anxix-kártyákat, amelyek már a külföldön is nagy szenzációt kellettek. Az első ilyen domborművű kártya, amely a Madonnát ábrázolja, karján a gyermek Jézussal, most jelent meg. Egy kiváló szobrászunk csinálta a finom, szép domborművet. Az ó-ézüst dombormű szobadizsnek is alkalmas, ha berámáztatják. Egy kártya ára egy korona. Megrendelhető a *Budapesti Napló* kiadóhivatalában.

— **A Telefon Hírmondó zeneestéi.** A beszélő véső ma este 8 órától 11-ig felváltva katonas- és cigányzenével szórakoztatta előzőit. A zenekezelítés mellett negyed 9-kor a párisi és londoni tőzsdék kurzusaitlított.

10 órától 10-ig pedig a legújabb híreket és táviratokat olvastatja fel a *Telefon Hírmondó* szerkesztősége. A zeneesték megkezdését hangos jelzéssel adják az előzőtől tudatára.

(x) **Iskolás fiúk és leánykák részére teljes fehérmű kelengye kapható** (infézetek részére előírás szerint) a legszolidabb minőségben és jutányos áronok Kertész Pálnál, Budapesten, Kerepesi-ut 44. szám alatt, a Népszinházzal szemben.

(x) **Haris, Zellinger és társa a Kék csillaghoz** ajánlják az iskoláknak közeledő felny- és fugyermek intézeti fehérmű berendezésekkhez elismert régi hírnevű raktárakat a *legjutányosabb árak mellett*, Vaszon és fehérmű gyári raktárunk *kiszárlagosan* Budapest, IV., Váci-utca 16., a *Kék csillaghoz*.

(x) **Kérjünk mindenütt Emke-gyujtót!**

FŐVÁROS.

(*) **A nyári szünet vége.** A városházán a mai nappal véget ért a nyári szünet. Ma összeült már a középítési bizottság és a szünet alatt felhalmozódott ügyek hosszu sorozatát intézte el. Előbb azonban az előző *Kun Gyula* tanácsos meleg hangon megemlékezett az elhunyt *Geröczy Károly* alpolgármesterről, aki hosszu évek során keresztül élénke volt a bizottságnak s főképp azon a téren fejtekte ki barmulató tevékenységét, amelyen a középítési bizottságnak vannak megjelölve feladatai. Miután még *Stern József* sürgette meg Ó-Buda szabályozását, bizottságot küldtek ki a központi városháza telkenek rendezése tárgyában, amelynek feladata lesz véleményét mondani a paristai épület telkenek szabályozásáról is. A fontosabb ügyek közt volt még a Döbrentey-utcai „Aranybányá” kisajátítása is. A tulajdonos 25.000 forintot kért, de már leszállott 72.000 forintra, a kisajátító albizottság elégnek tart érte 60.000 forintot. A középítési bizottság fölkerlte a kisajátító albizottságot, hogy tegyen még egy kísérletet a háztulajdonossal, hátha sikerül az alku.

SZINHÁZ, ZENE.

** **A segédtanár.** (A *Fővárosi Nyári Színház* udjónsága.) A budai szinkör a komoly téreken aratta az idén határozott, nagy sikereit. Ma is, jöllehet a hőmérő este felé nem igen mutatott arenalátogatásra alkalmas időt, sürű tapsok közepette folyt le egy komoly dráma bemutatója. A szinkör egészen megteit és a közönség nagy érdeklődést tanusított *Dreyer Segédtanár* című darabja iránt, amelyet a berlini színdészek vendég szereplése alkalmával már méltattunk. *Makó Lajos* igazgató vállalkozása, hogy a külföldön nagy sikert aratót drámát a magyar közönséggel is megismertesse, szépen sikerült. A sikernek meg is volt mindoa eszköze; a rendezés precizitása mellett az előadás összevágó, a színdészek játéka egyenkint is figyelemreemeltő. A címszerepet *Pethes* gondall dolgozta ki. *Tárnoky Gizella* *Getrudja* művészi kvalitásokra valló alakítás; *Krémer* az öreg Heitmanban tehetségét eddig ismeretlen oldaláról mutatta be; *Sesestény* az igazgató szerepében bebizonyította, hogy komolytalentumos művész; *Faragó* kitünő alakítás produktát az egyik tanár szerepében. *T. Hadrik* Anna, *Pajor* Emilia és *Klenovits* járultak még hozzá a sikerhez. A darabot *Latzkó Andor* nagy gondal és komoly ambícióval fordította. A tapsokból és a kibívásokból *Makó* igazgatóval együtt neki is kijutott.

** **Az árendás zsidó.** Jó szándéku színházi szokás szerint a *Városligeti Szinkör* ma *Gyöngyi* Izsónak rendezett jutalomjátékot, aki a nyári szezonban mint gyakori vendég szintén hozzájárult a szinkör sikereibez. Nagy közönség sereglett össze erre az alkalomra, s ez a közönség látván *Gyöngyit* az *árendás zsidó*ban mint *Blum Dávidot*, tapasztalhatta, hogy ebben az örökösön mókázó kómikusban mennyi drámai erő van. Igazi, komoly művészi tartalom volt abban, ahogy a jámbor falusi zsidót, a népszínműveknek ezt az elkopottat alakját megjátszotta. A főérdeklődés neki szöött, hanem a szinkör tagjainak is jó estéjük volt. *Feldi* Boriska hálás szerephez jutott az árendás leányában, nóiat megisméltették, s egy tréfás jelenetben nagy hatást kellett. *Latabárné*, *Follinuszné*, *Szentmiklóssy* tetszetek, *Csöreg* h a félkegyelmű kocsisgyereket pompás maszkban állította be. *Nyárai* is vendég szerepelt, s kacagtató figurá csinált magából.

** **Városligeti Szinkör.** A Városligeti Szinkörben holnap, szombaton *Shakespeare* tragédiája *Roméo és Julia* kerül színpa. A 16bb szerepeket *Feld Irén*, *Follinusné*, *Latabar*, *Kapossy*, *Deessy*, *Bihari*, *Fehervary*, *Lubinszky*, *Csöreg*, *Szentes*, *Somjai*, *Junai* és *Dabis* játszza. Az előadás 7 órakor kezdődik.

**** Nemzetközi színházi kongresszus Budapesten.** Kilitásunk van rá, hogy a jövő évben nemzetközi színházi kongresszus lesz Budapesten. A július havában Párisban tartott színházi kongresszus többsége ugyanis kimondta, hogy a jövő évi kongresszust a magyar fővárosban tartja meg. Ez különösen a *M. Kir. Opera* volt gazdasági főnökének, *Szilágyinak* és a *Vigszínház* gazdasági főnökének, *Wister Ernőnek*, az érdeme, akik a kongresszuson részt vettek és előadásokkal az érdeklőst Budapest felé fordították. *Gabriel Lefevre*, az *Independance Belge* színházi kritikusa, a párisi kongresszus volt elnöke, február havában Budapestre jön, hogy a belügyminisztérium illetékes közegeivel és a színházi körökkel értekezzen a kongresszus részleteiről. Amennyiben ezek a tárgyalások, ami remélhető, eredményesek lesznek, a jövő évi nemzetközi színházi kongresszus június havában tartatnék meg Budapesten.

**** Színházi hymen.** *Forrai Ferikét*, a vidéki színpad egyik jeles, ifjú tehetségét eljegyezte dr. *Mayer Oszkár* újvidéki ügyvéd. A fiatal művész nő férjhezmenésével visszalép a színpadtól.

**** A párisi csodagyermek.** Éppen tegnapi napunkban közöltünk egy kis francia karcolatot, amely *Pepitót*, Páris legünnepeltebb csodagyermekét figurázta ki. Most a következőket írják nekünk erről a kis *Pepitóról*. Igazi neve: *José Rodriguez Arrida*. Született Betanzosban (Spanyolország). Két esztendőskorában kezdett zongorázni és zenedarabokat szerezni. Most három éves és négy hónapos. Hol vig, hol szomorú, nagyon változó kedvű fiúcska. Zeneszerzeményei többnyire melankolikus dolgok. Érdekes, hogy a kis *Pepito* csak a maga zongoráján tud játszani, amely pedig egy rozszant, vén hangszer.

**** A Páris ötvenéves.** Az Uránia Színház igazgatósága nagyban készül *Salamon Odón*: *Páris 1900-ban* című nagyszerű darabjának ötvenedik előadására. A gyönyörű darab ötvenedik előadása hétfőn, szeptember 3-ikán lesz, a műkötő is a szerző, aki most második tanulmányozta a párisi kiállítást, maga olvassa fel a darabját. A jubilaris estén jelen lesznek a budapesti francia kolónia összes tagjai is.

**** Ki írja a prológot? Nagyvádról** táviratozza tudósítónk: A nagyvárai színházi bizottság a színház megnyitása ügyében ülést tartott, melyen *Hoványi Géza* elnök előterjesztette, hogy a prológ megírására *Erdődy Sándort* és az előjáték szerzésére *Várady Antalt* kérték fel, de *Erdődy* gyöngékedése miatt lemondott, mire *Radt* Odón a Szilgöti-társaság elnöke *Sas Edét* kérte fel a prológ megírására. *Dési Géza* indítványozza, hogy a prológ pályázatot hirdessenek. *Huzella Gyula* megemlíti, hogy tudomása szerint *Erdődy* és *Várady* csak magánúton kérték fel, mire a bizottság elhatározta, hogy hivatalosan is kikéri őket. A bizottság ülése után *Radt* közölte *Hoványival*, hogy az illetéket igen hivatalosan kérte fel, mire a bizottságot holnapra újra ülésre hívták össze, hogy ez ügyben végérvényesen döntsének.

És mindezt egy prológért?

**** Duse Eleonora Berlinben.** *Duse Eleonora* még ebben a hónapban vendégszereplést kezd a berlini *Lessing-Theaterben*. Az olasz tragika szeptember tizedikén lép fel először.

TÖRVÉNYSZÉK

§§ **Az eskü.** *Feldmann Fülöp* és neje néhány évvel ezelőtt portékát vásároltak *Katz Ármin* budapesti kereskedőtől. A vételárból négyszázhatvanhat forinttal adóai maradtak a cégnek, amely lejáratkor kérte az összeg megfizetését, de *Feldmannék* nem tudták fizetni, mire *Katz* per utján érvényesítette követelését. A per folyamán két tanu, *Buchler Mór* és *Erber Simon* megesküdtek, hogy ők látták, amikor *Feldmann* kifizette a szóban forgó összeget. A tanu esküje alapján a bíróság *Katzot* elutasította követelésével, aki azonban fenyítő ítéletet tett *Feldmann* és a tanu ellen s a végítárgyaláson beigazololta, hogy amikor *Feldmann*ekhoz a pénzért, azok így feleltek:

— Tessék csak türelemmel lenni, majd kifizetjük!

Sőt októberben, amikor a sommás pürt megindította, *Feldmannék* egyezségi ajánlatot tettek, amit bizonyára nem tesznek, ha már augusztusban kifizeték volna a tartozásukat. A bíróság ennél fogva hamis eskü bűntette miatt úgy *Feldmann*at, mint a tanukat, akik közül *Erber* lelkiismeretét még egy hamis eskü terhelve, *negyedévesi dörtnél* sújtotta. *Erber Simon* a jogerős ítélet után pürről kérelemmel fordult a bírósághoz, amelyet *Bakonyi Kálmán* elnöklésével ma délelőtti tárgyalta a budapesti törvényszék és *Grüber* alügyész indítványára kimondta, hogy a kérelem-

nek helyt ad, az ügyben főtárgyalást rendel el, amelyre a hivatkozott tanukat beidézi, de a vádlottat továbbra is fogva tartja.

§§ **Fluck Márta ügye.** A múlt télen nagy fel-tűnést okozott az a titokzatos eset, hogy *Gottescha Gyula* gazdaszövetet halva találta *Tápió-Győrön* a szóp *Fluck* Mártának ablaka alatt. Az öngyilkosságba annyi érthetetlen részlet szövődött, hogy a büntető bíróság is foglalkozott az esettel. Hosszu vizsgálat után a kecskeméti törvényszék megszüntette az eljárását *Fluck* Márta ellen. Főlebbezés után azonban a budapesti királyi ítélőtábla elé került ez az ügy s *Desseoffy* Marcel referensnek osztották ki, aki az iratokat visszaküldte a kecskeméti törvényszéknek, mert hiányosnak tartotta a főt. Mire az iratok ismét visszaérkeztek a budapesti kir. táblához, *Desseoffy* a közigazg. bírósághoz nevezte ki. *Fluck* Márta e közben megunt a várakozást s néhány héttel ezelőtt házasságra lépett *Fiala Gézával* és férjével hosszabb nászútazásra indult. Az iratok ezalatt a kecskeméti törvényszéktől visszaérkeztek az ítélőtáblához, ahol *Horváth Béla* referens vette át az ügyet s indítványozás végett áttette a főügyészséghez. Ez, mint a *F. H. irja*, hosszabb tanulmányozás után az iratokat azzal az indítvánnyal küldte vissza a királyi táblához, hogy a nyilvános ítéltárgyalás megtartandó.

§§ **A földirtokos szörökök.** Egy *József* körüti vendéglőben tavaly nagyon vígan volt egy ur. Délután hat órakor kezdte a szöröközést s még hajnali egykor sem fejezte be teljesen. Jó volt annak, aki ez időjárat bevetődött a korszámba, mert a birtokos ur fizetett mindenkinek s még a csapos legénynek is elhuzatta a nótáját. A vendéglős némi nyugtalansággal nézett a már kiürített palackokra, de a földirtokos ur jószágkormányzó megnyugtatták a jó embert:

— Kérem, sohse aggódjék. Van ott bankó annyi, hogy szakajtóval sem tudná elhordani az ur egy nap alatt.

A vendéglős tehát megnyugodott s várt hajnal-utánig. Akkorra vége lett a nagy mulatságnak s a földirtokos ur fölemelkedvén helyéről, így szólt:

— Irja föl, barátom! Eltogyott az apróm!

Ekkorra már a rendőrség is beavatkozott az ügybe. A földirtokos ur a rendőrségre került s ott így mutatta be magát:

— *Borsos Imre*, napidíjas, szolgálaton kívül. A vendéglős törvényszék a jókedvű napidíjast ezért a darudéért nyolcnapos börtönrre ítélte, amit ma a tabia egy évi börtönrre emelt föl.

SPORT.

Uszó-verseny. A *Margit* uszó-egyesület ma délután hat órakor uszó-versenyt rendezett a budai *Margit* uszóházban, melyet nagy és előkelő közönség nézett végig. A verseny részletes eredménye ez:

Megnyitó-verseny. 50 m. (zárt). Első: *Parniczky Elemér* *Margit* U.-E., második: *Parniczky Lóránd* *Margit* U.-E. — **Ifjúsági verseny.** 50 m. (nyílt). Első: *Peczovsky G. M.* U.-E. (walkover). — **Gyorsúszás.** 75 m. (nyílt). Első: *Péterdy Gyula* M. U.-E., második: *Parniczky Elemér* *Margit* U.-E. — **Küzdő verseny.** 300 m. (nyílt). Első: *Klein Géza* M. U.-E. (walkover). — **Főverseny.** 300 m. (zárt). Győztesnek díszített ezüst érem és dr. Német elnök tiszteletdíja. Első: *Bigelbauer Arpad* *Margit* U.-E., második: *Parniczky Lóránd* *Margit* U.-E. *Bigelbauer* fél uszodahosszal könnyen győzte le *Parniczkyt*. A versenyek után dr. Német elnök beszéd kíséretében osztotta ki a díjakat.

*. **A kölni internacionális meeting.** Ma kezdődött Kölnben a nemzetközi lövész-meeing, melyen ezúttal Magyarország, Franciaország és Anglia is képviselve van. Magyar 16 ma nem futott s a Kölnben levő *Gomba* csak hétfőn fog indulni a *Saphir* versenyben, az angolok azonban már ma két szép győzelmet arattak. *Palace of Truth* megnyerte a *Preis von Fühlingent* egy hosszal *Ino*, *Melampus* és még 5 ló ellen. (Totalizátor: 10: 45. Helyfoglalások: I. 20: 30, II. 20: 28, III. 20: 34.) A nap főversenye a 20,000 márkás, *Preis vom Rhein* pedig *Sir Blundelle Maple Suffer* *Dancejének* győzelmével végződött, melyet *Toon* lovagolt. Három hosszal második lett a graditzi *Sängerin* (lov. *Ballantine*), harmadik francia ló lett: *Mms. Visocki Raulleurje* (lov. *Dodd*). Totalizátor: 10: 31. Helyfoglalások: I. 20: 26, II. 20: 32, III. 20: 24. A meeting egészben nagyon érdekesnek ígérkezik, mert ilyen nemzetközi jellegű futtatás alig volt még Németországban.

*. **Postagalamb verseny.** A *Columbia*-kör galambversenyét szeptember 2-ik napjára tűzte ki. Az első alkalommal, augusztus 12-én a rossz idő miatt nem tartották meg a versenyt. Augusztus 15-én pedig meg kellett semmisíteni a versenyt, mert a *Pemysből* indított galambok, amelyek onnan rendszeren hét óra alatt szoktak beérkezni, ezúttal kedvező szélirányt kaptak és 2 1/2 óra alatt érkeztek meg, amikor a bizottság még nem volt együtt és így a nyertes galambokat nem állapíthatta meg. A jövő vasárnapi verseny középpontja ismét dr. *Dürner* Lajos elnök *Zerge-utca* 26. számú háza lesz, ahol délután 1 órától vendégeket is szívesen látnak.

Legujabb.

Bevonulás Pekingbe.

London, augusztus 31.

A Reuter-ügynökség jelenti Pekingből e hó 14-éről: Peking ostromának emlékére érmei fog-nak veretni ezzel a felirással:

— *Emberek, nem falak teszik a várost.*
Az angol követség területén, ahol egy maroknyi ember 68 napig ellenállott a kínai fősergeknek, ma este ünnepséget rendeznek. A hittérítők a torony körül gyülekeznek és istent énekekben dicsérik, miáltal rakéták ragyogva szállnak fel. Az összes nemzetiségek katonái és polgári testvéreik egyesülnek. Ez alatt folytonos ágyúzás hallatszik a szövetségesek ágyúinak gránátjai szétrombolják a szent város sarga házfedeleit. Hogy az átállt szenvedések után magukhoz térjenek a katonák, a gyepeken ütik fel szátraikat. A tatár falon túl levő gyepeken az amerikai és az orosz kontingens táboroz. Az idén telep romjai között a legkülönbözőbb népekből álló tömeg hullámkzik: indusok, kozákok, a követségekhez tartozó hölgyek, diplomátok, amerikaiak a Fülöp szigetektől és franciák Sájgonból. Csak a japánokat nem látni, akik a harcokban az első helyet foglalták el. Peking lakossága most szabadon járhat, anélkül, hogy tartania kellene a röpködő lövegektől. Az ujonnan érkezettek érdeklődéssel nézik a védelmi helyeket. A torlaszok hatalmas látványt nyújtanak. A követség védművei hatalmas építmény, köből és téglából. A terep minden talpalatnyi részét sáncok, földművek és homokzsákok védik. A sáncokon védőtűlések vannak az ágyuk számára. Az épületek oszlopok tornácait és ablakait is földdel megtöltött ládák és zsákok védik. Az angol és amerikai épületek tetjét ágyugolyók át-meg átlukasztották. A többi idegen telep majdnem teljesen elpusztult, minthogy az első három héten 2800 lövést tettek néha 400-at egy napon. A követség padlására összeszedett golyók egész akókat megtöltenek. Az ostrom idejének legnagyobb része alatt a követség 414 ember volt, akiket 314 tengerészkatona védék mezt és 85 önkéntes *Poolé* kapitány vezetés alatt. 11 polgári személy elesett, 19 megsebesült. Két idegen nő is megsebesült. A fogadtatás, melyben a megmentettek a felmenté csapatokat részesítették, elfeledtette ezekkel a kiállott fáradtságot. A bevonulás mezejezet látvány volt. Gaselee tábornok törzskarával és egy század lovassággal a tatár fal levezőt csatornájának medrén át hatolt előre. Az ostromlottak szétszedték a torlaszokat és mikor a kaput belülről kinyitották és az angol zászlók láthatókká lettek, mindkét részről viharos hurrá! kiáltások hangzottak fel. *Tábornokok és katonák tolongva és egymást lökösvemésztak fel a csatorna partján. Mind egyik első akart lenni a követségnek.* Férfiak és nők körülvettek a szabadítottakat, megrázták a katonák kezeit s vállukat veregették. Mindenki izgatottan a követségre sietett, ahol kiüttek a zászlókat. A katonák a kut köré gyűltek, mely az ostromlottak menedéke volt, míg a követek és a tiszték legutóbbi élményeiket közölték egymással.

TÁVIRATOK.

Marienbad, augusztus 31. A *persa sah* ma estvé ideérkezett.

A király elutazása.

Ischl, augusztus 31. Ő felsége ma este 8 óra 30 perckor *Schönbrunnba* utazott. Bucszásra megjelentek a pályaudvaron: *Mária Valéria* főhercegnő és *Gizella* hercegnő két fiával, stb. Ő felsége valamennyi jelenlétét kegyteljes megszólítással tűntette ki.

Károly király elutazása.

Ischl, augusztus 31. *Károly* román király ma délelőtti 10 óra 50 perckor kíséretével a salzkammerguti helyiérdekű vasúton elutazott. *Ferenc József* király a román király szállójához hajtatott, hogy vendéget kikísérje a pályaudvarra. A pályaudvaron megjelent gróf *Goluchowski* külügyminiszter, *György* bajor herceg és a diszszolgálatot tevő tiszték, báró *Perfall* és *Diétrich-tein* herceg. *Károly* király sokáig beszélgetett gróf *Goluchowski*val és *György* herceggel, *Ferenc József* király pedig *Károly* király kíséretével társalgott. Az uralkodók azután barátságosan elbucszáltak és kétszer megcsókolták egymást. *Károly* király több kitüntetést adományozott.

München, augusztus 31. *Károly* román király ma éjjel *Ischlből* ideérkezett és hétfőig itt marad.

Osászár és elnök.

Berlin, augusztus 31. Mint a Wolff-ügynökség értesül, Vilmos császár a német-amerikai kábel elkészülése alkalmából a következő táviratot intézett Mac Kinley elnökhöz:

A Németországot az Egyesült-Államokkal a legszorosabb távirati összeköttetésbe hozó új kábel mai megnyitása alkalmával örvendek, hogy excellenciádnak kifejezhetem, hogy mély megelégedéssel tölt el a jelenléteken bekemény befejezése. Egynek érzem magam excellenciáddal abban az óhajban és abban a reményben, hogy a kábelösszeköttetés az általános jólétet emelje és a két ország között való barátságos viszony erősítésének fenntartásához hozzájáruljon.

Mac Kinley elnök erre így válaszolt:

Vilmos császár és király ő felségéhez Berlin. Nagy örömmel vettem felséged üdvözlő táviratát a kábel megnyitása alkalmából, mely teljesülést a szorosabb közlekedés hálózatát az ország és a német birodalom között. A haladás e korszakában minden kötelek, mely a nemzeteket kereskedelmi viszonyaikban és barátságos érdekeikben egymáshoz közelebb hozza, egyszersmind előmozdítja általános jólétüket és megerősíti barátságos viszonyukat, valamint elősegíti a béke utján való kölcsönös haladásukat is.

A szultán jubileuma.

Berlin, augusztus 31. A Reichsanzeiger a szultán 25 éves uralkodói jubileuma alkalmából a következőket írja: *Abdul Hamid* szultán holnap uralkodásának 25 esztendejére tekint vissza. Ez ünneppon nagy birodalmának minden részében imák szállnak fel az éghez a kalifaért. Németországban is szívesen megemlékeznek az ünnepről egy uralkodónak, aki ökos politikája a német-török viszonyt mindig a zavartalan barátság állapotában tartotta fenn és akinek jóakarátát a keleten élő számos honfitársunk tisztelettel és hálással ismeri el. A vendégszerető uralkodónak, akinek 1898. október 8-án a német császár emlékezetes damaszkusi felkötésöntője szólt, a német kulturmunka-országban oltalmazójának és támogatójának Törökországban, a holnapi nap alkalmából alattvalóinak millióival együtt hosszú békés és áldásos uralkodást kívánunk.

Kréta kormányzója.

Berlin, augusztus 31. A *Neueste Nachrichten* emek jelentik Kopenhágából, hogy György görög herceg, Kréta kormányzója, legközelebb politikai jelentőségű körutazást tesz az európai udvarokhoz. A herceg októberben indul Kopenhágába. Híre jár, hogy ott *nikül fogja venni* unokatestvérét, *Viktória* hercegnőt.

Az új orosz kölcsön.

Páris, augusztus 31. *Witte* orosz pénzügyminiszter holnap érkezik ide s a jövő héten megkezdí a tárgyalásokat az új orosz kölcsön miatt.

Páris, augusztus 31. Itt kevés hírtel talál az a jelentés, hogy az orosz 4%-os kölcsön 500 millió frank erejű 92 árfolyamra létejt. Ez a közlemény ellentétben áll a tegnapi verzióval, amely arról szólt, hogy *Witte* pénzügyminiszter Berlinen vagy Kopenhágán át Párisba érkezik s felveszi a tárgyalásokat a kölcsön céljából.

Egy posztógyár bukása.

Brünn, augusztus 31. A *Löw Adolf és fia* cég, amelynek Brünnben nagy posztógyára van, fizetésképtelen lett. A passzívák hat millió koronára rugnak. Ez a cég létesítette a szolnai posztógyárat, amely azóta részvénytársaság tulajdonába ment át.

Közgazdasági táviratok.

Bécs, augusztus 31. (A *Budapesti Napló* telefonjelentése.) A mértékadó külföldi piacok csekély árgyöngüléseket jelentettek. Az iteni tőzsdén az irányzat bágyadt lett. Buza 4, rozs 5 fillérel esett s idei tengeri is egy árnyalattal gyöngébb lett, ellenben zab és tavalyi tengeri a tegnapi árfolyamom maradt, repce nem változott. Eladattak: buza észre 7.92—7.93—7.90, tavaszra 8.33—8.39—8.37, rozs észre 7.44—7.45—7.41, zab észre 5.62—5.63, tengeri május—júniusra 5.28 koronán. Egyekben nem volt kötés. Jegyeztettek: rozs tavaszra 7.79—7.80, zab tavaszra 5.92—5.93, tengeri szeptember—októberre 6.56—6.58, repce augusztus—szeptemberre 14.60—14.70 koronán. A készáruk piacán néhány ezer métermáza búzát vásárolt a fogyasztás; az árak nem változtak, rozs 5 fillérel emelkedett. Árpában kivételi kereslet jelentkezett. Zab, tengeri változatlan. Zárlatkor maradtak: buza észre 7.88, tavaszra 8.35, tengeri szeptember—októberre 6.45, tengeri május—júniusra 5.29, zab észre 5.61—5.62 koronán, rozs változatlan.

New York, augusztus 31. (Terménytőzsdé.) (Zárlat.) *Gyapot*: New Yorkban helyben 9 $\frac{1}{2}$ (09 $\frac{1}{2}$ %) Szept.-re 8.74 (8.63). Novemberre 8.39 (8.41). New-Orleansban helyben 9 $\frac{1}{2}$ (9 $\frac{1}{2}$ %) — *Petroleum* Stand white New Yorkban 8.05 (8.05). Stand white Philadelphában

8.— (8.—). Refined in Cases 9.35. (9.35). Credit Balances at Oil City 1.25. (1.25). — *Zsir*: Western steam 7.10. (7.10). Rohe és Brothers 7.35. (7.35). — *Tengeri* irányzata gyenge. Augusztusra 44 $\frac{1}{2}$ (44 $\frac{1}{2}$). — Szeptemberre — (44.—). Okt.-re 41.— (41 $\frac{1}{2}$). — *Buza* irányzata gyenge. Piros ősi helyben 80 $\frac{1}{4}$ (81 $\frac{1}{2}$ %). Aug.-ra — (—). — Szeptemberre 79 $\frac{1}{2}$ (79 $\frac{1}{2}$ %). Okt.-re 79 $\frac{1}{4}$ (80 $\frac{1}{2}$ %) Decembebre 81 $\frac{1}{4}$ (81 $\frac{1}{2}$ %) Gabona szállítási díja Liverpoolba 4.— (4.—). — *Kávé*: fair Rio 7. sz. 8 $\frac{1}{2}$ (8 $\frac{1}{2}$ %) Szept.-re 7.30. (7.40). Novemberre 7.50. (7.65). — *Liszt*: Spring Wheat clears 2.65. (2.65). — *Cukor*: 4.4 (4.4 $\frac{1}{2}$). — *On*: 31.02 (30.60). — *Réz*: 16.66. (16.66). — (A zárójelben lévő számok a tegnapi árakat jelzik.)

Chicago, augusztus 31. (Terménytőzsdé.) (Zárlat.) *Buza* irányzata gyenge. — Augusztusra 74 $\frac{1}{2}$ (74 $\frac{1}{2}$ %) Szept.-re 74.— (74 $\frac{1}{2}$ %) — *Tengeri* irányzata gyenge. Szept.-re 39.— (40.—). — *Zsir*: Szept.-re 6.72 (6.65). Okt.-re 6.77. (6.70). — *Szalonna* short clear 7.55. (7.60). — *Sertésus*: Augusztusra — (—). — Szept.-re 10.90. (10.95). — (A zárójelben lévő számok a tegnapi árakat jelzik.)

Szerkesztői üzenetek.

— Kéziratokat nem adunk vissza. —

K. H. Budapest. Olvastuk mi is a szegedi *Körlevény* cikkét. Köszönjük a figyelmeztetést. Hülye pletyka, ostoba licsóság. Kár volna a szóért, a helyért és az időért.

Dr. D. I. Budapest a Schwarzer-féle ideggyógyintézetben morfinisták is részesülhetnek szakszerű kezelésben 2. Az Emmerich-féle intézet jó hírnévnek örvend, vezetője a szóban forgó specialis téren szaktekintély, Különbözn figyelmebe ajánljuk dr. *Bóky* Árpádnak, a kiváló orvostanárnak „Gyakorlatilag fontosabb mérgezések” című művét, amely 1896-ban, mint a „Belgyógyászat” kézikönyvének egyik része jelent meg, de magában is kapható. A könyvben a morfinizmusra vonatkozólag minden tekintetben bőséges felvilágosítást lehet.

Postahivatalnok. Béli. Először posta és távirógyarnokjelölti állásért kell folyamodnia az illetékes kerületi posta- és táviró igazgatóságokhoz. Ha törvényes, két korona napidíjat kap s egy évig gyakorlati szolgálatot teljesít a kijelölt posta és táviró hivatalnál. Azután Budapestre vagy Zagrábba küldik a posta és táviró gyakornoki tanfolyamra. Napidíjat a tanfolyam ideje alatt is kapja, de szabad idejében szolgálatot kell tennie a kurzus székhelyén levő posta és táviró igazgatóságnál. A kurzus elvégzése és a megfelelő alapvizsgálat letétele után posta- és táviró gyakornoknak nevezik ki 800—1000 K. évi járandósággal. Később, a posta- és táviróügyi szakvizsgálat sikeres letétele után, posta- és táviróügyi alkalmazásra szerezhet igényt. Ha ilyen üres állás nincs, kivezetéseit mint posta- és táviró segédszolgálatot alkalmazászt.

140,535. számú előfűzető. Az egész sajtót bejárta annak a beszámolóinak a híre. Érthetetlen a tévedés. Vagy tán szándékos félrevezetés történt. A figyelmeztetést köszönjük, de a helyreigazításnak módját nem látjuk, mert hiszen nem országos jelentőségű a dolog.

Gazdász. A folyamodványt dr. Weinmann Fülöp királyi közjegyzőhöz kell intézni. Cím: VI. kerület, Andrassy-ut 1. Elég, ha a szegénységi bizonyítványt hiteles másolatban mellélik. A kérvény elintézése bizony sok időt igényel, mert ezer és ezer korábbi kérvény már régen várja, hogy sorra kerüljön.

F. K. Nyusztal-Likér. 1. Kérvényt a os. és kir. közös hadügyminiszteriumhoz kell intézni. Csatlólandók: a születési, tanulmányi és szegénységi bizonyítványok és a kötelező, hogy a tudori oklevél elnyerése után hat évig a hadseregben szolgált, mint főorvos. A segély a negy felében éventimint 600 koronára, az ötödikben 1000 koronára és vizsgálati előlegül 500 koronára. 2. Felévenként 60 koronára a tandíj. 3. A beiratások szeptember első felében eszközölhetők. 4. Szabó Endre Dalok című kötetét 7 koronáért rendelheti meg a Budapesti Napló kiadóhivatalánál.

Dr. W. S. Csabrendek. Addig, míg a miniszteri engedélyt meg nem kapja, új nevét nem használhatja. Nem is vennék föl azon a néven, ha az engedélyt nem tudja felmutatni.

L. Y. Duna-Szekeső. 1. A bpesti közigazgatási tanfolyamra jelentkezhet Ruffy pal orsz. képviselői és kormánybiztosnál: VIII. József-kürt 53. szeptember 1—5 napján, d. u. 8—6-ig. 2. Akarmelyik tanfolyamra jelentkezhet, de csak személyesen.

F. L. Egyszer már megüzentük, hogy méltóztatassék a fut a budapesti állami középiskolába beiratni. Címe: VIII. Népszínház-utca 8. Főfelvételi feltételek: betöltött 15-ik év, a felső népiskola 3 évi tanfolyamának vagy a polgári, gimnázium vagy realskola négy alsó osztályának elvégzése és a megfelelő szakismeret és előgyakorlat beigazolása.

B. A. Melykut. Polgári iskolai tanítói oklevéllel igenis folyamodhatik a tanfolyamokra. Az idén azonban már nem, mert a pályázatok ideje augusztus 25-iken lejárt. Mind a két tanfolyam VIII. Luthert-utca 3. sz. a. van.

N. A. Percseny. Másodszor üzenjük meg már, hogy: 1. Tanítónőképezdek vannak Budapestben, Kaloocsán, Kassán, Kolozsvárott, Kőszegen, Nagy-Szebenben, Nagyváradon, Nagyszombatban, Pécsen, Pozsonyban, Sopronban, Szabadkan, Szatmárott, Temesvárott, Veszprémben, Zomborban. 2. Ha 14-ik évét már betöltötte és a felsőbb népiskolai tanfolyamot elvegezte, fővezszik. 3. Nem részesülnek segélyben, de esetleg ingyen kapnak ellátást.

Hú előfűzető. Olyan című hetilapot nem ismerünk. — **K. J. Szeged.** Vészi József = v. Braun Sándor = B—n, Ábrányi Emil = *Ariel*, A. E., Cárri Gyula = c., Clair Vilmos = cv., Erős Gyula = e., Gergely István = G—ly, Ange Fátou, Goda Géza = G—a, Hajdu Miklós = H—u, Holló Márton = H—ó, Omár, Horváth Elemér = h. e., Kabos Ede = K., *Iksz*, dr. Kovács Jenő = K—cs, Latzkó Andor = —kó, Lyka Károly = L., Molnár Ferenc = M. F., — o —, dr. Soltész Adolf = s., Sváb Tivadár = *Pont*, Taury Zoltán = Th.

G. Zs. Fiume. 1. A gyermeket csak akkor nevelhetjük református vallásban, ha önké, a szülők is átternek a református vallásra. 2. A névmagyarosító társaság (I. Attila-utca 137.) ingyen végzi a tündöket. Be kell küldeni a születési és illetégségi bizonyítványokat. 3. Goda, Gara, Gergely stb.

D. L. Az nem javító-, hanem leánynevelő-intézet.

Törzselőfűzető. Méltóztatassék elfáradni a kassa-oderbergi vasút igazgatóságához (V. Maria Valéria-utca 11. sz.), ott szívesen megmondják. Mi is csak onnan tudhatnók meg.

B. J. Felső-Gála. 1. A Mensa Academica pályázatai szeptember 12-én, illetőleg 20-án teinek le. 2. Arra mar nem emlékszünk, hogy mikor jelent meg.

W. M. Miske. Sajnos, nem tudjuk, miről van szó. A kéziratok roppant tömegében nem is emlékezhetünk rá. Ha lesz szíves velünk esetét tudatni, tanácsosal, utbaigazítással a rendelkezésére állunk.

P. L. Biztató dolgok. De közölnünk őket még nem lehet.

A. Zs. Temesvár. Gyárváros. Bizony sajnós, nem vált be. Az ötlet pedig jó.

V. Zs. Hajdu-Böszörmény. Helyenkint a legszebb dolgok csillangal meg bennük. De ismételtük, a publikum hangulata nem kedvez ennek a zsánernek.

L. Gy. M.-Radna. Felvételi vizsgát is kell tennie, miniszteri engedélyt is kell szereznie.

Hú előfűzető. 1. Felvételi vizsga nélkül nem veszik fel. 2. Zsidó vallású.

Sarika. Okvetlenül dobozba kell csomagolnia.

H. B. Varannó-Csemernye. Folyamodjék az illetékes hadjegyző parancsnoksághoz s csatolja születési bizonyítványát és szüleinek beleegyezését. Ha az orvosi vizsgálat alkalmasnak nyilvánítja, esetleg fővezszik.

B. J. Budapest. 1. B. S. A Royal-szállodában lakik. 2. A katonazenerak vezetőjénél kell fölveleire jelentkezni.

Pikádor. Az általános szabály az, hogy a tanfolyamra csak érettségi vizsgával veszik föl. Átmeneti intézkedés pedig a minisztériumnak, hogy az 1900/1901., 1901/1902. és 1902/1903. tanévre kivételesen még 6 középiskolával is vesz föl halgatókat a tanfolyamra.

R. régi előfűzető. N. Gábor, a földművelésügyi minisztérium létenyésztesei osztályának főnöke cimetes miniszteri tanácsos. Címe ennelőgye: méltóságos.

P. E. Muraszombat. Az állami anyakönyvekről szóló törvényt bármely könyvkereskedésben megkaphatja. Ara 1 korona 20 fillér. Sorsjegyeire a napokban kap válaszst.

K. J. Szabadska. Hat középiskolai osztály elvégzését okvetlenül ki kell mutatni és egy gyakorlatban eltöltött évet.

H. A. Arad. Délélti 10 óráig tarthatja az üzletet nyitva.

F. H. Budapest. A Kereskedő Ifjak társulata Magyar-utca 3. szám alatt van.

H. A. Zagráb. Budapestben nincsen német elemi iskola.

Az én dalom. Elég hangulatos, de kitaposott utakon jár. Minden ifju ir ilyen dalt.

K. L. Most rosszabb mint amikor először be-küldte. Különösen az utolsó versszak. Pedig kár a témáért. A novelláról legközelebb.

Érdeklődő. A kérdézetet nem ismerjük.

Irodalombarát. Makai *Zsidó költők* című vers-kötetében. (Singer és Wollner.)

Körmenát önképző. Csak a képesítéshez kötött iparágak körébe tartozó iparosok kötelesek belépni az ipartestületbe.

Előfűzető fia. 1. Szeptember első felében kezdődik. 2. Középiskolai érettségi követelmék. 3. Egész nap vannak előadások. 4. Ösztöndíjak nincsenek. 5. A tanfolyam tartama két félév.

1408 85. sz. előfűzető. Levelét küldje az egyetemre, ott majd illetékes helyre jut.

A. sz. Szombathely. 1. Szeptember 1—12. napján. 2. Délélti is, délután is. 3. Érettségi bizonyítvány. 4. Felévenként 60 koronára. 5. Ott megmondják a beiratkozásnál. 6. Szegénység és jeles bizonyítvány alapján kérhető. 7. Születési, tanulmányi és állam-számvetési bizonyítványokra. 8. Első fizetés évi 1000 koronára.

Olvadó. Az aprónírdelések utján kísértse meg, talán kap valamelyes mellékfoglalkozást az a szegény diak.

G. S. Szatmár. Százhuszezer ember és meg-felölő számu ló.

KÜLÖNFÉLÉK.

Blanche.

Ha egykor a pénzt, a vagyont megutalod,
És léha, hivalgó, fényes körödet,
Jusson eszedbe, hogy van a világon
Egy lény, aki vár rád és aki szeret,
S kinek az imája csak a te neved.

Ha észreveszed majd, hogy fűrtjeid éjén
Titokban ezüstjézt elhíntó a tél,
És arcodon a ránc, telkedben a bánat
Vádolnak, amiért még soh'sem szeretted, —
Less akkor is egy szívd, amely csak neked él.

Hivass éreget bár, hivass betagályon...
Egy szóra — ott tölked az ágyad előtt,
Es csokolom arcd, az ifjut, a szépet,
Mely nékem olyan még, mint rég... azelőtt...
És ajkodon hal meg boldog szeretőd.

Meszarthim.

† **Tábornokból — páter.** Madridban, a kis Szent Ferenc templomban, mely gyönyörűen volt díszítve, megható szertartás volt a minap. Előkelő társaság gyűlt össze, hogy a Jézus Társaságához tartozó Raphael Laeaze páter első miséjét meghallgassa. Rendkívüli sors jutott osztályrészül ennek a páternek. Alig két esztendővel ezelőtt még a spanyol vezéreknek volt az ezredese, egyszersmind a régenskirály nő személye körül is teljesített szolgálatot, továbbá a fiatal királynak, Alfonzónak is tanítója volt. Elragadóan szép fiatal felesége volt és két gyermeke, a legboldogabb emberek közé is tartozott. Akkor rövid betegség után a felesége meghal. És amikor ez a keserves csapás éri, hirt kap egyidejűleg arról, hogy tábornokká nevezték ki. De a két gyermekének akart csak élni és azt a szereteit is pótolni akarta nekik, amit az anyjuk halálával veszítettek. De ezt sem engedte meg neki a végzete. Jött a halál megint, s elvitte két gyermekét is. Dittentiben veszték el. Ekkor a kétségbeesett tábornok engedelmet kért arra, hogy a jezsuita rendbe lépessen. Most pedig az első miséjét tartotta pompás stólabán, amelyet a régenskirály nő küldött neki.

† **Chamberlain feje.** Hollandiában most nagyon haragudnak az angolokra. Ennek különös kifejezése akadt nemrégiben. Egyik városkában a nép mulatóhelyén egy erőmérő is volt, amelynek „Jut feje” volt a neve. Ezt püfölték az emberek, hogy megtudják, milyen nagy erejük. Jut egybéként kegyetlen gonosztevő volt, aki a hetvenes években egy asszonyt és az egy eselédet megölt. Most aztán a néphumornak az az ölete támadt, hogy Jut fejét „Chamberlain fejé-

nek keresztelje el. Mikor ennek híre terjedt, jaj lett Jut fejének. Még a legkisebb gyerek is neki esett, a legnagyobb erőlködéssel fölemelte a tuskót és rácsapott. Ennek az lett a következménye, hogy Jut, vagy Chamberlain feje a lehető legrövidebb idő alatt szilánkokra ütve hullott a porba.

† **Sarcey becsületrendje.** Nem mindig nevet a harmadik ott, ahol kettő veszekszik. Ilyen kivétel volt egyszer Francoisque Sarcey. Abból az alkalomból, hogy most annyira osztogatják Franciaországban a becsületrend keresztjét, fölelevenítik Sarceynek azt az esetét, amikor ő éppen csak azért nem kapta meg a becsületrend keresztjét, mert nagyon is akarták, hogy megkapja. A dolog úgy történt, hogy 1832-ben Duvaux képviselő, aki már régezt lett a politikai horizonról, közoktatásügyi miniszter lett. Ez a Duvaux pedig együtt koptatta Sarceyval az iskolapadokat, s a legelső kötelességének miniszterkedése alatt azt tartotta, hogy a nagy bírálónak a becsületrend keresztjét aggassa a moléere. Szerencsétlenségére azonban ugyanezzel a gondolattal foglalkozott egy időben vele a belügyminiszter is és a minisztertanácsban, ahol az eszme kipattant, olyan hevesen összeküldömbözött a két államférfi azon, hogy ki is dekorálja fel Sarcey, hogy már-már kabinetsvárság lett belőle. Ennek azonban még sem volt szabad ilyen különös ok miatt bekövetkeznie, azért a két miniszter nagy nehezen lecsillapodott és kibékült, de Sarcey rovására. Hogy tudniillik egyelőre egyikük se szerezzze meg neki a kitüntetését.

† **Sztrájkok Franciaországban.** A legutóbbi hivatalos kimutatás szerint jésztően megsaporodott ez évben Franciaországban a sztrájkok száma.

	sztrájk volt
Januárban	65
Februárban	87
Márciusban	80
Áprilisban	84
Májusban	94
Júniusban	70.

Ez a statisztika éppen kétszeresen haladja meg az eddigieket.

† **Bál és házasság.** Juan Esteban Anchorena, aki Argentiniában már régtől fogva mint eredeti alak szerepel, nemrégiben azzal a kijelentésével lepte meg Buenos Airst, hogy az 1901-ik esztendőben két olyan bált rendez, amely fényével, emléktárgyaival valóságos korszakot alkotó lesz. Ő azonban legényember volt, amikor így nyilatkozott, s némi tüpenegés után csakhamar arra a meggyőződésre jutott, hogy az ilyen ragyogó bál mulatsághoz nélkülözhetetlenül szükséges egy bájos házasszony, aki szereletreméltóságával még kellemesebbé tegye a

vendégek szórakozását. Nem sokat habozott és beadta a derekát a házasság igájába, csakhogy egészen korrektek legyenek a báljai. Elvette feleségül Carolina Benidez kisasszonyt. Ez az esküvő és lakodalmom is megérdemli a fölemelést. Az egyházi esketés után az új házaspár és a vendégek külön vonatra ültek, amely La Plata felé vitte őket. Egy étkező kocsiában pazar lakomát találtak fel, egy szomszédos kocsiában pedig muzsikások tanyáztak és fülbemásoztak melódiaikat fújtak az ébédhez. Most pedig külön hajón, amelyen pompás lakást rendeztek be, Európába jön a fiatal pár.

† **A franciák Falbja.** A neve A. Duponohel, s azzal foglalkozik, hogy jó előre megjósolja az egyes esztendők közepes hőmérsékletét és ennek alapján meleg, mérsékelt, hideg esztendőkre sorozza őket, a szerint, amint a közepes hőmérséklet tizenegyedfél fok alatt, tizenegyedfél és tizenegy fok között és tizenegy fok fölött van. Ámbar ez az eredmény nagyon kétes értékű, ha egyszersmind azt is nem tudjuk, milyen a nyara, vagy tele az illető esztendőnek. De hát tiszteljük azért a tudós meteorológus igyekezetét, s aki győzi, ellenőrizzze a jóslásait. Azt mondja Duponohel, hogy az 1901-ik esztendő átlag egy fokkal hűvösebb lesz a rendszerél, az 1903-ik esztendő azonban már egészen normális, 1903 a hideg 1901-hez osztlakozik, azután következik mérsékeltnek az 1904, és 1905. s mint meleg esztendő 1906. A 1907-ik év még melegebbnek mutatkozik majd, míg 1908 újra esik, s ennek felel meg 1909. és 1912 is. Az 1912-ik esztendő átlagtól a leghidegebb lesz az új század első negyedében. Hanem azontul már nem lesznek csak meleg és mérsékelt esztendők. A mérsékeltkeztet fog tartozni az 1913-ik, 1914-ik, 1918-ik, 1920-ik és 1920-ik esztendő.

† **Apróságok.** Egy kis fut kifognak a Dunából. A gyerekek ez az első szava:

— No hiszen, kaptam volna a papámtól, ha megfulladok!

Zsilip ur résztvesz a vadászaton, s minden lövést elhibáz. Másnap elviszi legyverét a puska-műveshez:

— Csinalja meg a puskámat!

— Mi baja?

— Ugy látézik — felel Zsilip ur, — hogy tagja az állatvédő-egyesületnek!

† **Egy védőbeszédből:** Az ügyész urnak tetszett, hogy vádlott előéletét felkutassa, s most védencom multjának árnyékában sűtkérezik...

REGÉNY.

QUO VADIS?

(4) — REGÉNY —

Írta: SIENKIEWICZ HENRIK

— Igaz ni! Hallottad már, hogy Egyiptomban phönix jelentkezett, ami tudvalegöl csak minden ötszáz esztendőben egyszer történik?

— Petronius, Petronius! A phönixről beszéljünk majd máskor.

— De hát, édes Marcusom, mondd meg nekem, mit akarsz te tulajdonképpen tőlem? Ismerem Aulus Plautiust és azt hiszem, hogy ő engem annak dacára, hogy életmódommal nincs megelégedve, valamivel többre becsül, mint például Domitio Afert, Tigellinust és a lángszakállu barátainak gyűlevész hadát. Nem vagyok stoikus, de Nero viselkedése már nem egyszer felháborított. Ha azonban azt hiszed, hogy Plautiusnál tehetek valamit az érdekében, szívesen szolgálhatok rá.

— Valóban azt hiszem, hogy sokat tehetnél. Te nekéd ott nagy befolyásod van és a mellett bámulatosan találékony is vagy. Ha akarnál Plautiussal beszélni.

— Hát tényleg oly jó véleményed van az én befolyásomról és elmésségemről? Ha nincs más kívánságod, szívesen beszélek Plautiussal, mikélyt beköltöznek a városba.

— Már két napja itt vannak.

— Nos menjük akkor először a tróli-niumba. ahol vár reánk a reggeli. Étkezés után pedig vitessük magunkat Plautiushoz.

— Mindig szerettek és becsültek, — kiáltott fel élénken Vinicius — de most nagy kedvem

volna laresseim között a te szobrodat is felállítani, még szebbet, mint ez itt, és szeretnék neked áldozatot bemutatni.

E szavakkal a csarnokot hosszában díszítő szobrok felé fordult és rámutatott egy szoborra, amely Petroniust, mint Hermest, kezében zacskóval, ábrázolta.

Majd felkiáltott:

— Heliosra mondom! Ha az isteni Sándor hozzád hasonlított, akkor cseppet sem lehet csodálkozni.

E felkiáltásban éppen annyi volt az igazság, mint a hízélgés, mert Petronius, noha öregebb volt, mint Vinicius és termete sem vallott athlétára, nem kevésbé volt szép férfiu, mint ifju társa. A római nők nála nemcsak a szellemi ügyességet és a finom ízlést, amely miatt az „arbitrator elegantiarum” mellénevet nyerte, csodálták, hanem férfias szépséget is. A görög leányok arcán is, akik most tőgájának rácait rendezték, visszatükröződött ez az állandó csodálat, sőt az egyik, Eunice, alázatosan és elragadtatással tekintett fel reá.

Petronius nem figyelt reájuk, rámosolygott Viniciusra és feleletül Seneca mondását idézte a nőkről:

— Animal impudens és így tovább!

Azután áttétele a fiatal ember nyakát és bevezette a tróli-niumba.

Ezalatt a szolganők az unctuariumban szorgoskodtak és eltakarították az illatos kagylókat. A félig összehuzott függöny mögött, amely a frigidarium ajtaját takarta el, hirtelen feltűnt néhány fűrdőszolgának az arca és lassu „pszi!” hangzott, amely jelle egy görög, egy phrygiai és két aethiopiai nő egy szempillantás alatt eltűnt a függöny mögött. Pár perc múlva kicsapongó jövedv hangjai hallatszottak a thermákból, a vidám pajkosságokat a felügyelő éppenséggel nem akadályozta meg, mert ő maga is gyakran részt vett e mulatságokban. Petronius pedig, bár sejtette, hogy szolgálai mulatoznak, de szemet hunyt, mert nem volt barja a látogatóknak.

Csak Eunice maradt az unctuariumban. Kis ideig hallgatódzott a kacagásra, amely a fűrdők felől ide hallatszott, azután fölemelte a borostyánnal és elefántcsonttal művészesen kirakott széket, amelyen Petronius az imént ült és vigyázatosan Petronius szobra alá helyezte.

Fényes napsugárkék hullámozottak végig a csarnokon és visszatükrözödték a színesen tarkozott márványfalakon.

Eunice felállott a székre, és mikor a szoborral egyenlő magasságig emelkedett, hirtelen karjait annak nyaka köré tőná, azután aranyhaját hátrasimítva, odasimult rózsás testével a fehér márványhoz és ajakát átszellemlőve szorítá oda Petronius hideg ajkainoz.

II.

Az étkezés után, mely reggeli számba ment, noha már minden más közönséges halandó prandiumját is rég elkölte, Petronius lepihent kissé. Ugy találta, hogy most még korán van látogatásokat tenni. A délutáni órák voltak ugyan a legalkalmasabbak, de meg akarta várni, míg a nap a capitoliumi Zeus temploma fölé hágtott és sugarait ferdén a forumra veté. Így őszszel Rómában még nagyon meleg volt és a délutáni alvás általános szokássá vált. Oly kellemes volt az atriumban hallgatni a szókókat csobogását a vöröses fény közelette, mely a biborszinű, félig felhuzott velariumon keresztül tört.

Vinicius igazat adott Petroniusnak és így kissé le- és feljarkáltak, vidáman csevegvé a városban és a palatiumban történetekről, majd az életről filozofáltak. Petronius aztán visszavonult a cubiculariumba, de nem sokáig aludt. Egy félóra múlva ismét megjelent és az illatos verbena olajával bedörzsölte kezeit.

— Nem is képeled, mennyire fejrissit ez. Így ni, most már készen vagyok.

(Folytatása következik.)

KÖZGAZDASÁG.

Ipar és kereskedelem.

Uj törvényjavaslatok. A kereskedelmi miniszterium Nagy Ferenc államtitkár hivatalba lépése óta elsősorban a tisztességtelen versenyről szóló törvényjavaslaton dolgoztak. A törvényjavaslat már elkészült. Ugyancsak kész a minta oltalmi törvényjavaslat, amelyet *Balla* miniszteri tanácsos, és a védjegyről szóló törvényjavaslat, amelyet *Marich* Jenő fogalmazó készített.

A Fűszerkereskedők Egyesülete Mautner Adolf elnöklété alatt tegnap választmányi ülést tartott, amelyen az elhelyező osztály felügyelő bizottságának elnökéül *Simon Istvánt*, alelnökéül *Brázy Kalmánt*, pénztárossá *Walther Ernőt*, gondnokokká *Takács Gyulát* és *Vogel Gyulát*, ellenőrzőkké *Lóhm Emilt* és *Czeleket* Ferenccel választották meg. Az egyesület összeköttetésbe lépett a párisi nemzetközi fűszerkereskedelmi kongresszus által állandósított nemzetközi fűszerkereskedelmi irodával. Elhatározta a választmány, hogy a Miskolcon tartandó III. országos kereskedelmi kongresszuson *Mautner Adolf* elnöklété mellett hat választmányi taggal képviselje az egyesületet. Ujabb időben az ugynevezett mozgó kofák az utcáskörökön állandóan telelepednek és így az illető helyek forgalmát magukhoz vonják; a választmány kérvényt intéz a főkapitánysághoz, oly célból, hogy a fennálló szabályrendeletnek érvény szerezjessék.

Gazdakongresszus Kassán. Az Országos Magyar Gazdaszövetség október 1-én Kassán kongresszust tart. A kongresszuson a gazdak helyzetének javítását fogják tárgyalni.

Szeszarak. A kontingens nyersszesz ára *Budapest*en 40-50 korona pénzben, 41.— korona áruban. *Bécs*ben a nyersszesz ára 44-60 korona pénzben, 45 korona áruban.

Borjuvásár. 1900. évi augusztus hó 31-én. (A budapesti marhavásártéri vásári pénztár részvénytársaságtól.) Felhajtás: Belföldi élő borju 776 drb, leőt borju — db, bécsi élő borju — db, — db, horvát, növendék marha 10 darab, bárány élő — darab, leőt bárány — darab. Árjegyzés szonos tételekből: Árjegyzések, Belföldi élő borju 62—75 l-ig, l. r. 77—90 l-ig, kivételes 94— f. 1 kg.-kint, leőt borju f-ig, ll. r. — f-ig, kivét. — f. kilonkint, levonások nélkül, Bécsi leőt borju — f-ig. Növendék marha 45—52 f-ig, l. r. — f-ig, 1 kilonkint, sil. — f-ig, bárány élő — k., leőt bárány — k., kivételes ar — k.-ig páronkint, Keoske — k.-tól — k.-ig. A vásár élénk volt.

Budapesti sertés-konzumvásár. A ferencvárosi petróleum-zakodónál lévő szekes-íóvárosi sertés-konzumvásár árjegyzése 1900. évi aug. 31. Készlet 338 darab. Értékezt 1393 darab. Összesen. 1791 darab. Eladottól 1300 darab. Maradt 491 darab. — *Napi árak:* 120—130 kgr. súlyúan 94—98 koronáig, 220—250 kgr. súlyúan 98—100 koronáig, 320—350 kgr. súlyúan 96—100 k.-ig. Öreg nehéz páronkint 400—500 kilos 82—92 koronáig, Malac 70—74 korona 100 kilonkint. A vásár élénk volt.

A budapesti gabonátözsde.

Budapest, augusztus 31.

Nyugodt üzletmenet mellett mérsékelt volt ma a forgalom. Forgalomba került 30.000 métermássa buza változatlan árakkal. Rozsban nagyobb volt a kínálat. Forgalomba került 3400 métermássa rozs árváltozás nélkül.

Eladatok:

Buza. Tiszavidéki: 200 mm. 79 k. 7 K. 87½ f., 450 mm. 79 k. 7 K. 72½ f., 100 mm. 80 k. 7 K. 90 l., 300 mm. 79 k. 7 K. 90 l., 100 mm. 79 k. 7 K. 70 l., 200 mm. 79 k. 7 K. 85 l., 800 mm. 79-5 k. 8 K. — f., 100 mm. 79-5 k. 7 K. 92½ f., 100 mm. 79 k. 7 K. 77½ f. felső, sárga, 150 mm. 79 k. 7 K. 90 f., 100 mm. 79-6 k. 7 K. 80 f., 200 mm. 78 k. 7 K. 80 f., 100 mm. 79 k. 7 K. 80 f., 500 mm. 79 k. 7 K. 95 f., 200 mm. 79 k. 7 K. 95 f., 100 mm. 79 k. 7 K. 30 f. ab Kisújszállás, 100 mm. 78-5 k. 7 K. 70 f., 100 mm. 78-5 k. 7 K. 77½ f. felső, sárga, 200 mm. 78-5 k. 7 K. 95 f., 300 mm. 78-5 k. 7 K. 70 f., 300 mm. 78-4 k. 7 K. 75 f., 100 mm. 78-3 k. 7 K. 72½ f. felső, 200 mm. 78-5 k. 7 K. 82½ f., 900 mm. 78-2 k. 7 K. 79½ f., 200 mm. 78 k. 7 K. 85 l., 100 mm. 78 k. 7 K. 70 f. sárga, 100 mm. 78 k. 7 K. 75 f. sárga, 700 mm. 78 k. 7 K. 70 f. sárga, 100 mm. 78 k. 7 K. 85 l., 100 mm. 78 k. 7 K. 80 f. 200 mm. 78 k. 7 K. 85 f., 100 mm. 75 k. 7 K. 80 f., 150 mm. 80 k. 7 K. 80 f., 100 mm. 79 k. 7 K. 80 l., 500 mm. 77-3 k. 7 K. 80 l. T-Sz.-Miklósi 450 mm. 77-5 k. 7 K. 70 f., 100 mm. 77-5 k. 7 K. 75 l., 3200 mm. 77 k. 7 K. 85 f. (6), 100 mm. 77 k. 7 K. 75 f., 100 mm. 77 k. 7 K. 60 f. kevert, 100 mm. 76-5 k. 7 K. 70 f., 300 mm. 76-4 k. 7 K. 72½ f., 100 mm. 76-3 k. 7 K. 50 f. kevert, 100 mm. 76-4 k. 7 K. — f. üszkös, 100 mm. 75-8 k. 7 K. 50 f. felső, 200 mm. 75-5 k. 7 K. 45 f. felső.

Pestvidéki: 100 mm. 81 k. 7 K. 95 f. sárga, 200 mm. 79 k. 7 K. 75 f. sárga, 200 mm. 79 k. 7 K. 80 f. sárga, 100 mm. 79 k. 7 K. 70 f. sárga, 100 mm. 78-5 k. 7 K. 65 f. üszkös, 500 mm. 78-5 k. 7 K. 80 f. sárga, 100 mm. 78-2 k. 7 K. 72½ f., 300 mm. 78 k. 7 K. 82½ f., 2000 mm. 77-5 k. 7 K. 70 f., 500 mm. 76 k. 7 K. 75 f., 200 mm. 74-5 k. 7 K. 30 f. sárga.

Karcagi: 100 mm. 80-5 k. 7 K. 97½ f., 200 mm. 78 k. 7 K. 97½ f., 100 mm. 78 k. 7 K. 80 l., 100 mm. 76 k. 7 K. 80 f.

Bánági: 200 mm. 77-5 k. 7 K. 30 f., 1460 mm. 78-5 k. 7 K. 85 f.

Erdeélyi: 100 mm. 77 k. 7 K. 55 f., 200 mm. 75 k. 7 K. 55 f.

Raktararu: 2550 mm. 75-7 k. 7 K. 57½ f. (6), 1400 mm. 75-7 k. 7 K. 57½ f., 1000 mm. 75-4 k. 7 K. 58½ f. (6), 1000 mm. 76 k. 7 K. 57½ f. (6), 5 mm. 74 k. 7 K. 57½ f. (6).

Fehérmegyei: 1000 mm. 77 k. 7 K. 62½ f. Pádei: 3000 mm. 77 k. 7 K. 62½ f.

Nind 3 hónapra.

Ros: 200 mm. 6 K. 90 f., 100 mm. 6 K. 90 f., 200 mm. 67 K. 90 f., 300 mm. 6 K. 95 f., 200 mm. 6 K. 90 f., 100 mm. 6 K. 70 f. ab N.-Kiszás, 100 6 K. 95 l., 100 mm. 6 K. 82½ f., 400 mm. 6 K. 92½ f., 600 mm. 6 K. 95 f., 110 mm. 6 K. 90 f.

Árpa: 500 mm. 6 K. — f., 100 mm. 5 K. 90 f., 270 mm. 5 K. 70 f., 200 mm. 6 K. — f. hibás, 100 5 K. 90 f. ohoos.

Zab: 100 mm. 5 K. 25 f., 200 mm. 5 K. 35 f., 100 mm. 5 K. 50 f., 100 mm. 5 K. 60 f.

Készpénzfizetés mellett.
A készru hivatalos jegyzése a budapesti áru- és értéktözsde szokásai szerint, készpénzben 50 kilogrammonkint. — A minőség hektoliterenkint és kilogrammonkint.

Is a z a:	kilo	1000 Földm. ár		1000 Földm. ár	
		1000	1000	1000	1000
iszavidéki	6	75	7.25	7.35	7.70
"	"	70	7.25	7.40	7.80
"	"	70	7.40	7.45	7.80
"	"	70	7.50	7.55	7.80
fehérmegyei	6	75	7.1	7.20	7.75
"	"	70	7.05	7.20	7.75
"	"	70	7.05	7.20	7.75
"	"	70	7.05	7.20	7.75
pestvidéki	6	75	7.45	7.50	7.80
"	"	70	7.45	7.50	7.80
"	"	70	7.45	7.50	7.80
"	"	70	7.45	7.50	7.80
bánási	6	75	7.25	7.30	7.60
"	"	70	7.25	7.30	7.60
"	"	70	7.25	7.30	7.60
"	"	70	7.25	7.30	7.60
bácskai	6	75	7.10	7.15	7.45
"	"	70	7.10	7.15	7.45
"	"	70	7.10	7.15	7.45
"	"	70	7.10	7.15	7.45

Egyéb gabonafajták		kilo	1000 Földm. ár	
			1000	1000
Ros	uj elsőrendű	70-74	6.50	6.60
	másodrendű		6.70	6.80
Árpa	elsőrendű	60-62	5.80	6.10
	másodrendű	60-64	5.60	5.90
Zab	elsőrendű	30-41	5.30	5.40
Tengeri	bánási		8.—	8.20
	m. szemű		8.—	8.40
Repece	uj káposzta		13.10	14.—
Köles	bánási		—	—

A határidőtűzlet folyamán a következő kötések történtek:

Buza októberre	7.64—7.67—7.65—7.64
Buza áprilisra	8.04—8.07—8.06—8.04
Ros októberre	7.07—7.08
áprilisra	7.39—7.41
Tengeri augusztusra	—
májusra (1901.)	4.95—4.97
Zab októberre	5.31—5.33

Déli egy óraker a következő záróárakat állapított meg hivatalosan a tözsden:

Buza októberre	7.63	pénz 7.64	áru
Buza áprilisra	8.03	8.04	
Ros októberre	7.05	7.06	
Ros áprilisra	7.37	7.38	
Zab októberre	5.31	5.32	
Tengeri augusztusra	0.—	0.—	
Tengeri szeptemberre	4.15	4.20	
Tengeri májusra (1901.)	4.95	4.96	
Repece szeptemberre	14.25	14.35	

Délután fél 5 óraker zárul:

Buza októberre	7.62—7.63
Buza áprilisra	8.02—8.03
Ros októberre	7.03—7.04
áprilisra	7.35—7.36
Tengeri (uj)	0.—0.—
Tengeri májusra	4.96—4.97
Zab októberre	5.31—5.32
Repece augusztusra	—

A rádza nyaklánc

— REGÉNY —

Írta: RUDYARD KIPLING

(43)

Két, vagy három mérföldnyire voltak a város határaitól és az Amet folyó mentén lovagoltak. A lovak estlőlkig stüppedtek bele a puha homokba. A király a lústa, csillogó folyón át a sivatagnak bükkökkel benőtt fehér földhullámaira s a gránitfaloknak átészillámó láncaira tekintett, amelyek között az Amet eredt. Nem olyan látvány volt ez, amely egy uralkodónak a szívét brömmel töltötte volna el.

— Igen, én vagyok ennek a földnek az ura — mondotta a király — de jövedelmeimnek a negyedrésze azoknak a zsebében marad, akik beszédik, egy negyedrészt ennek a homoktengernek fekete képü teretenyésztői vonják meg tőlem és én még csak harcba sem szállhatok ellenük, egy negyedrészt talán megkapom magam, de azok, akik a negyedik részzel volnának adósaim, nem tudják, hová küldjék... Igen, ilyen a gazdag király!

— Az, ami a folyóban van, háromszorra növelhetné a jövedelmét.

A maharádzsa figyelmesen nézett Tarvin arcába.

— És mit szólna ehhez az angol kormány? — kérdezte.

— Igazán nem tudom, mi köze ehhez az angol kormányhoz. Ön narancsos kerteket ültethet ott, ahol önnek tetszik és csatornákat vezethet hosszú ívekben — 6 felsége beesett szemében a megérett lángja lobbant fel — a folyónak a megoldozása sokkal egyszerűbb volna. Hiszen bányászati kiaknázásával már próbálkozott, mi?

— Mostak valami kevés aranyat a folyóból, de csak egy nyáron át. Tömlőceim annyira tömve voltak akkor, hogy a fegyencek lázadásától kel-

lett tartanom. Nem volt valami mulatságos, mindig csak ezeket a fekete kutyákat láttuk, amint a homokban vágkáltak. Ez abban az estendőben volt, amikor egy szürke ponynyal a Puna-serleget nyertem meg.

Tarvin bosszúban csettintett az ujjával... Ugyan mi gyümölcsöző van abban, hogy üzletekről beszél itt ezzel az ernyedt emberrel, aki azzal, amit a lelkéből az opium meghagyott, néhány pillanatra átengedi magát, de mindent csak felületesen itél meg. De ő ezt a tulajdonságát is fel tudta használni.

— Persze, szandi esetre sem valami nagy látványosság az aranyosás. Főnt a Ginegraután egy kis töltést kellene csinálni, az érdekesebb volna.

— A halom közelében?

— Igen.

— Soha még senki gátak közé nem szorította az Ametet — mondotta a király — kikül a medréről és visszatér a medrébe és esős időben olyan széles, mint az Indus.

— Csak hogy az esős idő előtt még egészen szabaddá kell tennünk a medret... husz mérföldnyi hosszúságban — mondotta Tarvin — élesen megfigyelve, hogy milyen hatást tesz a királyra ez a gondolat.

— Halandó új medret soha még nem ásott az Ametnek — ez volt a király közömbös válasza.

— Mert egyetlen halandó ezt nem próbálta még meg. Adjon kellő munkaerőt és én oda terelem az Ametet, ahová akarom.

— Es hová kerül a víz? — kérdezte a király.

— Más uton kell folynia, épp úgy, mint ahogy a csatornának kell másfelé mennie, hogy a narancskertet meg ne zavarja.

— Ó! Akkor az ezredes velem úgy beszélt, mintha gyermek volnék!

— Jól tudja, hogy ehhez némi alapja is volt maharádzsa száhí — mondotta Tarvin hidegvérrel.

Oly nagy volt ez a vakmerőség, hogy a király egy pillanatra szinte megmeredt. Hiszen tudta, hogy az ő családi életének titkai közpredául szolgáltak a város fecsegőinek, mert háromszáz asszonynak az ajkát lezárni, ehhez minden fejedelmi hatalom kevés; — de hogy ilyen leplezetlenül előzozanak mindezzel szembe, mint a hogy ez a vakmerő idegen teszi, aki angol ugyan és még sem az, erre nem volt elkészülve.

— Ebben az esetben az ezredes semmit sem fog tenni az ön szándékai ellen, — folytatta Tarvin — amelyek azontelül még üdvöské is a népére nézve.

— Amely az ő népe is — jegyezte meg a király.

Az opium hatása lassankint csökkent és a király feje ernyedtén zökkent le a mellére.

— Akkor hát holnap hozzálatók a munkához — jelentette ki Tarvin — azon sok látnivaló lesz! A legalkalmasabb helyet kell kiválasztanom a töltéshez... reményem, hogy rendelkezésemre boesát néhány száz foglyot.

— Mondja csak — szólott a király — azért jött ön ide, hogy a folyómat kiforgassa a medréről és egész országomat a feje tetejére állítsa?

— Azért vagyok itt maharádzsa száhí, mert önnek a nevetés jól esik. Ön éppen olyan jól tudja, mint én, hogy miért vagyok itt. Éjszakánkint pasihit akarok játszani önnel, amíg csak le nem zárulnak szempillái, van azonkívül még egy tehetségem, amely ellen a földrészen nagy ritkaság... tudniillik érték az igazmondáshoz.

— A maharádzsa-kunvárról is az igazat mondta? Hát csakugyan beteg?

— Nem beteg éppen, de gyöngye. De ezen Sheriff kisaszonny alaposan segíthet, csak bizzára a doigot.

— A szinigazság ez? Gondolja meg jól, hogy utánam neki kell trónra lépnie!

(Folytatása következik.)

A budapesti értéktőzsde.

A mai előtőzsde forgalma mérsékelt volt s a tegnapi beállott árválások kis változásokkal fennmaradtak. A zárlat tartott volt.

A helyi piac kissé megélénkült. Üzlet azonban csakis rimamurányi és közúti vasúti részvényekben fejlődött javult árak mellett. A zárlat közutiban szilárdnak volt mondható.

A déli tőzsde elég szilárdnak volt mondható, ámbár mégis igen korlátozott forgalom mellett folyt le.

A valuták és ércváltók változatlanok.

Az előtőzsde tartott.

Jegyzetek: Osztrák hitelrészvény 668.50—665.—, Magyar hitelrészvény 682.—684.—, Osztrák-Magyar államvasúti részvény 660.50—661.—, Jelzálogbank 425.—, Rimamurányi részvénytársaság 522.50—523.—, Közúti 602.—605.—, korona.

A déli tőzsde: kedvező.

Jegyzetek: Magyar hitelrészvény 682.50—683.—, Osztrák hitelrészvény 668.25—664.—, Osztrák-magyar államvasút 659.—660.—, Leszámitoló 447.—448.—, Rimamurányi részvénytársaság 521.50—523.—, Közúti 504.—606.—, korona.

Forgalomba került: Magyar jég 284.—286.—, Salgótarjáni 648.—651.—, Városi villamos vasút 288—289 korona árfolyammal.

Ülőtőzsde. A 4 órai zárlatok maradt: Osztrák hitelrészvény 664.50, Magyar hitelrészvény 682.—, Leszámitoló bank részvény 447.—, Rimamurányi vasúti részvény 525.—, Osztrák-magyar államvasút részvény 661.—, Közúti vaspályai részvény 605.—, Villamos vasút 289.— korona árfolyammal.

A budapesti terménytőzsde.

A terményüzletben a szezon szerű hangulatnak megfelelően alakult az árak és végül a terményüzleti árjegyzőbizottság hivatalosan a következő ár-folyamokat állapította meg:

Jegyzetek: Heremag: lucerna magyar ———, korona, vörös aprószemű ———, korona, vörös erdélyi ———, korona, vörös búnsági ———, korona, középszemű ———, korona, nagyszemű ———, korona, Disznózsír: budapesti 69.—59.50 korona, vidéki ———, korona, Táblaszalonna: legeszárított: vidéki ———, korona, városi 4 darabos 50.—50.50 korona, 3 darabos 54.—54.50 korona, füstölt ———, korona, Szilva: boszniai, szokás szerinti minőség ———, korona, 120 darabos ———, korona, 100 darabos ———, korona, 85 darabos ———, korona azonnali szállitásra. Szerbiai szokás szerinti minőség ———, korona, 100 darabos ———, korona, 85 darabos ———, korona, Szilvaiz: szlávóniai ———, korona, szerbiai 18.—18.50 korona azonnali való szállitásra.

A bécsi értéktőzsde.

Az előtőzsde nagyon tartózkodó. Később azonban csendes.

Déli tőzsde csendes, de a Löw Adolf brünni cég bukásának hírére az árfolyamok hanyatlottak.

Zárlat tartott.

Bécs, aug. 31. (Magyar értékek zárlat.) 4% aranyjárdék 115.—, Tiszai és szegedi kölcsön sorsjegye 139.75 Magyar vasúti kölcsön ezüstben 90.—, Magyar keleti vasúti állami kötvény 116.50, Magyar leszámitoló és pénzváltóbank 447.—, Rimamurányi vasútrészvény 524.—, Magyar koronajárdék 80.60, 4%-os Magyar földtörm. kötvény 90.10, Magyar hitelbank részvény 681.50, Magyar nyeregemény kölcsön sorsjegye 160.—, Kassa-odorbogi vasúti részvény 349.—, Magyar kereskedelmi bank ———

Bécs, aug. 31. (Osztrák értékek zárlat.) 4 1/2% papírjárdék 97.70, 4%-os osztrák aranyjárdék 116.95, 1860-iki sorsjegye 133.—, Osztrák hitelsorsjegye 386.—, Angol-osztrák bank 276.—, Bécsi bankgyűléslet 493.—, Osztrák-magyar bank 1793.—, Déli vasút 114.—, Dunagőzhajózási részvény 773.—, Dohányrészvény 288.50, Császári és királyi arany 114.7, Német bankváltók 118.20, 4 1/2% ezüst járdék 87.25, Osztrák koronajárdék 97.70, 1864-iki sorsjegye 193.—, Osztrák hitelintézet részvény 664.25, Unionbank 533.—, Osztrák Länderebank 414.50, Osztrák-magyar Államvasút 661.50, Elbavölgyi vasút 462.50, Alpeisi bányarészvény 469.50, 20 frankos arany 19.29, Londoni váltóár 242.15, Bécsi Tramway Litt A. 282.—, Bécsi Tramway Litt B. 286.—, Lipót kőb ———, Az irányzat szilárd.

Bécs, aug. 31. (A Budapesti Napló tudósításának telefonjelentése. A délutáni magánforgalomban a zárlatok a következők voltak: Osztrák hitelrészvény 684.25 Magyar hitelrészvény 682.—, Angol-Osztrák bank 275.75, Bécsi bank

egyesület 494.—, Union bank 563.—, Länderebank 415.—, Osztrák-magyar államvasút részvény 661.—, Lombard 114.—, Elbavölgyi vasút 463.50, Eszaknyugati vasút részv. 452.—, Dohányrészvény 289.25, Rimamurányi vasúti 525.50, Alpeisi bányarészvény 462.50, Májusi járdék 97.70, Magyar koronajárdék 90.60, Török sorsjegyek 108.50 Német birodalmi mária 118.30, Napoleon d'or 19.29.

Külföldi értéktőzsdek.

Berlin, augusztus 31. (Tőzsdei tudósítás.) A tőzsde irányzata eleinte nem volt egységes. A közönség részvényekkel ellenkezőleg a vasrészvények gyöngültek. Amerika gyöngyöző irányzata miatt is nyomott volt a hangulat. Később a bányarészek mind gyöngültek, állítólag azért, mert a Schlesische Zeitung tegnapi jelentése a tőzsdetörvény módosításáról nem volt igaz. A második tőzsdében hónapok óta bányarészvényekben történt fedezések következtében megváltozott az irányzat. Járdékok szilárdak. Bankok jól tartották magukat. Vasutak ártartók. Magánleszámitolási kamattal 3 1/2%.

Berlin, augusztus 31. (Zárlat.) 4 1/2% os papírjárdék ———, 4% osztrák aranyjárdék 98.60, Elbavölgyi vasút ———, Magyar koronajárdék 90.25, Osztrák-magyar államvasút 140.—, Kassa-odorbogi vasút ———, Bécsi váltóár 84.45, Magyar vasúti beruházási kölcsön 101.25, Alpeisi bányarészvény ———, Disconto-Commandit 173.75, Általános villamosági Edison 232.—, Gelsenkircheni 194.30, Laurakohó 205.50, 4 1/2% ezüstjárdék 86.40, 4% magyar aranyjárdék 99.—, Osztrák hitelrészvény 207.—, Déli vasút 26.25, Károly Lajos vasút ———, Orosz bankjegye 216.25, 4% új orosz kölcsön ———, Török dohányrészvény ———, Olasz járdék 94.75, Magyar hitelbank ———, Dynamit Trust ———, Harpeni 181.70, Az irányzat szilárd.

Berlin, augusztus 31. (A Budapesti Napló tudósításának tévriata.) Esti forgalom. Négyeszázeles magyar aranyjárdék 96.—, Magyar koronajárdék 90.25, Osztrák hitelrészvény 207.—, Osztrák-magyar államvasút 140.40, Déli vasút 26.50, Eszaknyugati vasút ———, Elbavölgyi vasút ———, Orosz bankjegye készpénz ———, Buschtiehradi 273.—, Orosz bankjegye 216.20, (Ultimo), Lombard ———

Hamburg, augusztus 31. (Zárlat.) 4 1/2% ezüstjárdék 96.30, 1860. sorsjegye 133.—, Déli vasút 27.—, 4% osztrák aranyjárdék 98.63, Osztrák hitelrészvény 207.10, Osztrák-magyar államvasút 140.—, Olasz járdék ———, 4% magyar aranyjárdék 96.05, Osztrák hitelrészvény 206.80, Osztrák-magyar államvasút 131.80, Eszakny. vasút ———, Bécsi váltóár 84.53, Párisi váltóár 813.33, Unionbank ———, Alpeisi bányarészvény 230.—, Az irányzat nyugodt.

Frankfurt, augusztus 31. (A Budapesti Napló tudósításának tévriata.) Árfolyamok január. Esti forgalom. Osztrák hitelrészvény 207.30, Osztrák-magyar államvasút 140.50, Déli vasút 27.50, Osztrák aranyjárdék ———, Olasz járdék ———, Laura-kohó 205.50, Harpeni 183.75, Discont ———, Alpeisi ———, Bécsi bankgyűléslet ———, Az irányzat szilárd.

Páris, augusztus 31. (Zárlat.) Osztrák-magyar államvasút ———, 4% osztrák aranyjárdék 99.25, Osztrák Länderebank ———, 3% francia járdék 101.—, Ottomanbank 536.—, 3 1/2% francia járdék 102.27, Alpeisi bányarészvény ———, Déli vasút 136.—, 4% magyar aranyjárdék 97.75, Párisi bankrészvény 1138.—, Olasz járdék 93.87, Francia 1863-esth. járdék ———, Osztrák földhitelintézet részvény ———, Török dohányrészvény 316.—, Az irányzat szilárd.

Budapest-köbányai sertéskereskedelmi csarnok jelentése.

Augusztus 31. A sertésüzlet irányzata változatlan. A) Hízott sertések ára: I. A Magyar elsőrendű: Öreg nehéz (páronként 400 kilogramm feletti súlyban) ——— fillérig, Öreg közép (páronként 300—340 kilogramm terjedő súlyban) ——— krajcárig, Fialat nehéz (páronként 320 kilogramm feletti súlyban) 98—97— fillérig, Fialat közép (páronként 251—320 kilogramm terjedő súlyban) 96—96 fillérig, Fialat könnyű páronként 250 kilogramm terjedő súlyban 96—98 fillérig, II. Magyar sádedett: Nehéz (páronként 280 kilogramm feletti súlyban) ——— krajcárig, Közép (páronként 240—260 kilogramm súlyban) ——— krajcárig, III. Romániai: Nehéz (páronként 320 kilogramm feletti súlyban) ——— fillérig, Közép (páronként 250—320 kilogramm terjedő súlyban) ——— fillérig, IV. Romániai eredetű (Stachl). Nehéz (páronként 240 kilogramm terjedő súlyban) ——— fillérig, ——— könnyű (páronként 250 kilogramm terjedő súlyban) ——— krajcárig, V. Szerbiai: Nehéz (páronként 290 kilogramm feletti súlyban) 96—97 fillérig, ——— közép (páronként 240—260 kilogramm terjedő súlyban) 95—96 fillérig, ——— könnyű (páronként 240 kilogramm terjedő súlyban) 95—96 fillérig. Sertésárak: 1900. aug. hó 29. napján volt készlet 38,769 darab, 1900. augusztus 30. napján felhajtott 811 darab, 1900. augusztus 30. napján elszállított 501 darab, 1900. aug. hó 31. napjára maradt készletben 39,070 darab.

tott 811 darab, 1900. augusztus 30. napján elszállított 501 darab, 1900. aug. hó 31. napjára maradt készletben 39,070 darab.

Napirend.

Napirt. Szombat, szeptember 1. — Római katolikus: Egyed ap. — Protestáns: Egyed. — Görög-orosz (augusztus 19). András vt. — Zsidó: Elul 7. S. Schoftim. — Nap két óra 3 perccor. — Nyugszik 6 óra 23 perccor. — A hold két délután. — Nyugszik 9 óra 29 perccor este.

A miniszterek nem fogadják. M. kir. tudomány egyetemen a beiratások első napja. A kir. József műegyetemen a beiratások első napja. Az állatorvosi főiskolán a beiratások első napja. A budapesti m. kir. állami felső építő-iskolában a beiratások első napja. A magyar kir. állami női pariskolában a beiratások első napja.

Beiratások az összes elemi és középiskolákban. Bazilika sorsjegyek húzása. A magyar vöröskereszt egyesület sorsjegyeinek húzása. A Nemzeti Színház első előadása a nyári szünet után. A Végvár első előadása a nyári szünet után. A Nepszínház első előadása a nyári szünet után. Hauszmann tanár tiszteletére disztrakoma a Royal-szállóban este 8 órakor.

Az V. ker. járásbírósgy a Hold-utca 21. számú házba költözik. Magyar feladók hitelbank 3 1/2% o 500 frankos községi kölcsönöknek kirosolása délelőtt 10 órakor. Nemzeti Múzeum: Képtár, és a néprajzi osztály Csillag-utca 15. sz.) nyitva délelőtt 9 órától délután 1 óráig. — Többi társai 1 korona belépődíj mellett megtekinthetők.

Magyar Kereskedelmi Múzeum a városligeti iparcserkóban nyitva a. e. 9 órától 2-ig. Az új országház kapualjárna megtekinthető délelőtt 10—11 óráig 1 korona belépődíj mellett. Szabadalmi levéltár (Erzsébet-körút 10.) nyitva délelőtt 9—1 óráig.

Az összes könyvtárak zárva vannak. Magyar Kereskedelmi Múzeum. Igazgatóság: VII. kerület Kerepesi-ut. 20. szám alatt. Hivatalos órák: délelőtt 9-11 délután 2 óráig. Tudakozó-osztály és Kereskedelmi szakkönyvtár: VII. kerület, Kerepesi-ut. 22. szám alatt. Hivatalos órák délelőtt 9 órától 12 óráig és délután 3 órától 6 óráig. A hazai termékek állandó kiállítás, a Kelet mintáir és kereskedelemtörténeti gyűjtemény, továbbá a háziipari kiállítás (melyben az üzletvezetőség árusítások is eszéközöl) a városligeti iparcserkóban nyitva: délelőtt 9 órától 12 óráig és délután 2 órától 4 óráig. A külföldi (kirendeltségek központi üzletvezetősége Magyar kereskedelmi részvénytársaság) V. Váci-körút 22. szám alatt.

Időjelzés.

A m. kir. országos meteorológiai intézet jelentése. Budapest, augusztus 31.

A légnyomás maximuma Közép-Európa fölött helyezkedett el, míg a minimumok a kontinens északkeleti és délkeleti szélét érintik.

Az idő ezen nagykiterjedéstű maximum hatása alatt Európaszerte tulnyomóan derült, száraz. A hőmérsékleti viszonyok nem változtak.

Hazánkban Erdélyt és az Alföld délkeleti részét kivéve, ahol tegnap még kevés eső esett — az idő száraz volt. Éjjel erős lehülés volt tapasztalható. Kildítás: Tulnyomóan derült, száraz és enyhe idő várható.

Vizállás.

Table with columns for location (Duna, Tisza, etc.), date (aug. 30, 31), and water level (m. t. sz.).

Large advertisement for Neumann M., featuring the text 'Az iskola megnyitása alkalmával', 'célszerű és izléses gyermek- és ifjúsági fiúruhákat', and 'A cégnek elismert elve: legolcsóbb és szabott árak.'

Színházak, szórakozó helyek.

M. KIR. OPERAHÁZ.

Nyári szünet.

NEMZETI SZÍNHÁZ.

Szombat, 1900. szeptember hó 1-én.

Bánk bán.

Eredeti szomorujáték 5 felv. Irtá Katona J.

Személyek:

II. Endre	Somló	Zászlós ur	Faludi
Gertrud	Fái Sz.	Petur bán	Szacsavay
Ottó	Horváth	Myska bán	Abonyi
Bánk bán	Pálfy	Sólom	Mészáros
Melinda	Hegyesi	Bendeleiben	Maróthy
Miklós	Egressy	Biberach	Gyenes
Timon	Körösmezsei	Tiborc	Gabányi

Kezdeté 7 órakor.

VIGSZÍNHÁZ.

Szombat, 1900. szeptember hó 1-én.

A minta-férj.

Böhözát 3 felvonásban. Irtá Valabrégu. Fordította Kövesi Albert.

Személyek:

Malivaud	Hegedüs	Thibaudier	Gál
Aurora	Nikó	Klára	Boros
Jouvelin	Góth	Victor	Bárdi
Léonie	Delli	Felicia	Munkácsy
Clémentine	Haraszthy	Mercerolle	Gyöző

Kezdeté 7 1/2 órakor.

NÉPSZÍNHÁZ.

Szombat, 1900. szeptember hó 1-én.

A kis szökevény.

Operett 3 felv. Irták Hieks és Nicholls. Fordították Kacziány Géza és Makai Emil. Zenéjét szerzették Monkton és Caryl.

Személyek:

Lord Coodle	Szerdahelyi	Gray	Küry
Lady Coodle	Krecsányi	Flipper	Kovács
Stanley Ed.	Szirmai	Carmenta	Bárdy
Dorotya	Harmath	Alice	Kápolnai

Kezdeté 7 1/2 órakor.

MAGYAR SZÍNHÁZ.

Szombat, 1900. szeptember hó 1-én.

A kikapós patikárius.

Böhözát 4 felvonásban. Irtá Gandillot. Fordította Heltai Jenő.

Kezdeté 7 1/2 órakor.

Jegyek a M. kir. Operaház, Nemzeti és Magyar Színház minden előadására kaphatók és előjegyezhetők Bárd Ferenc és Testv. zeneműkereskedéseiben Kosuth Lajos-utca 4. sz. és Andrássy-ut 42. sz. a., valamint a New-York kávéházban. (Telefon.)

URÁNIA SZÍNHÁZ

Szombat, 1900. szeptember hó 1-én.

Páris 1900-ban.

Irtá Salamon Ödön.

Kezdeté 7 1/2 órakor.

FŐVÁROSI NYÁRI SZÍNHÁZ.

(Budán, a Krisztinavárosban.)

Szombat, 1900. szeptember hó 1-én.

Műsorozó:

A segédtanár.

Színmű 4 felvonásban. Irtá Dreyer Miksa. Fordította Lutzó Andor.

Kezdeté 7 órakor

VÁROSLIGETI SZINKOR.

Szombat, 1900. szeptember hó 1-én.

Feld Irén fellépésével.

Romeo és Julia.

Tragédia 6 szakaszban. Irtá Shakespeare.

Kezdeté 7 1/2 órakor.

NÉMETFALUDI KIRALYI

CARRÉ-CIRKUSZ

Carré Miksa igazgató.

Ma szombaton, szeptember hó 1-én 7 1/2 órakor:

nagy fényes előadás

fellép Mr. Jules Seeth a világhírű

oroszlán-idomító

20 az 5 kizárólag him oroszlánával, a melyeket Menelik abessiniai király ajándékozott.

Azonkívül fellépnek az összes művészek és művésznők.

Felémelt helyárak: Egy páholy 4 személyre 10 frt; egy páholyülés 2.50; egy zártszék vagy tribün-ülés 2 frt; I. hely 1.20, II. hely 80 kr., karsati állóhely 40 kr.

Szerdán, szeptember 12-én

visszavonhatatlanul utolsó előadás.

FOLIES CAPRICE.

9 órakor Ma 9 órakor

Der Hausjude.

10 órakor 10 órakor

Szenzációs ujdonság!

Ügyvédek alkonya.

Eredeti magyar bohózat. Irtá egy ősjogász. Rendező: Rott Sándor.

11 órakor 11 órakor

Hotel Narrenhaus.

Bohózat. Irtá: LEITNER H.

Magyarország összes iskolájában használt tankönyvek gazdag választékban kaphatók

Vass József

könyvkereskedése és mintaanquáriumban

Budapest, VII., Erzsébet-körút 38. szám.

Használt állapotú, jó karban tartott könyvek egész osztály vételénél a bolti ár feléért kaphatók. 10 koronás rendelmenyűl a megrendelt tankönyvek (franco) bérmentve szállítanak.

Leszállított áru művekről könyvjegyzék kívánatra ingyen és bérmentve.

Rendelmények aznap elintéztetnek.

Magy. kir. államvasutak. Üzletv. Aradon.

Pályázati hirdetésny.

A magy. kir. államvasutak a kizárólag alvinnagyszabeni, nagyszabeni-fogarasi, oltihid-vöröstoronyi és nagyszabeni-nagydísnödi összes 197 km. hosszú vonalain

használatban levő szolgálati óráknak 1901. évi január hó 1-től számított 3 éven át jókarban tartása, javítása és szabályozása iránt onnell pályázatot hirdetünk, melyfogva felhívjuk a pályázni kívánó és iparengedéllyel bíró órasokat, hogy 1 koronás bélyeggel ellátott és „Ajánlat a pályázati jókarban tartására 23039/I. 1900. szhoz” felirattal borítékba zárt ajánlatukat lepecsételve 1900. évi szeptember hó 18-án déli 12 óráig a magy. kir. államvasutak aradi üzletvezetőségének általános (L) osztályánál nyújtsák be.

Bánopéznz fejében 100 kor., azaz egyszáz korona készpénzben, vagy állami letétre alkalmas értékpapirokban legkésőbb 1900. évi szeptember hó 17-ikének déli 12 óráig alulirt üzletvezetőség ügyfélpénztáránál Aradon leteendő.

Takarékpénztári betétkönyvek letét gyanánt nem fogadtatnak el.

Ezen feltételekkel eltérő, vagy nem a kitűzött határidőre beérkezett ajánlatok nem vétetnek figyelembe.

Az ajánlatok között a választás szabadon, a megajánlott összegre való tekintet nélkül történik. A szerződési feltételek alulirt üzletvezetőség L. osztályánál a rendes hivatalos órák alatt megtekinthetők, illetve kívánatra postán megküldetnek; feltételezzük tehát ajánlattevőkről, hogy azokat ismerik és egész terjedelmükben kötelezőnek elfogadják.

Aradon, 1900. augusztus hó 27-én.

A magyar királyi államvasutak aradi üzletvezetősége.

Uri Havelock

7 füttől,

Női Havelock

9 füttől,

Füu Havelock

4 füttől,

Leány Havelock

5 füttől feljebb.

A legjobb osak

a tirolinál

Justitz Leopold,

Idéuruma-specialista

BECS,

IX., Währingerstrasse 48.

Telefon 7248. sz.

a tanítók egyetlet házának

az osztr. turista, a touring-

club és számos körképár-

egyetlet stb. szállította.

LODEN

LODEN

LODEN

LODEN

LODEN

LODEN

LODEN

LODEN

LODEN

LODEN

LODEN

LODEN

LODEN

LODEN

LODEN

LODEN

LODEN

LODEN

LODEN

LODEN

LODEN

LODEN

LODEN

LODEN

LODEN

LODEN

LODEN

LODEN

LODEN

LODEN

LODEN

LODEN

LODEN

LODEN

LODEN

LODEN

LODEN

LODEN

LODEN

LODEN

LODEN

LODEN

LODEN

LODEN

LODEN

LODEN

LODEN

LODEN

LODEN

LODEN

LODEN

LODEN

LODEN

LODEN

LODEN

LODEN

LODEN

LODEN

LODEN

LODEN

LODEN

LODEN

LODEN

LODEN

LODEN

LODEN

LODEN

LODEN

LODEN

LODEN

LODEN

LODEN

LODEN

LODEN

LODEN

LODEN

LODEN

LODEN

LODEN

LODEN

LODEN

LODEN

LODEN

XV. évfolyam!

Magyar zeneiskola.

VII., Kerepesi-ut 28. félelete-1.

Beiratás díj bármely hangszerre az előkészítő- és a négy rendszeres osztályba: 8 frt. Havi tandíj 4 frt. Beiratási díj a kintvölgyi-élet-, szinpadli és az ónok osztályokba: 5 frt., havi tandíj 7 frt.

fűtés és világításért egész évre 2 frt. fizetendő. Tanárok: Armadola Aranka, Beer József, Faludy Károly, Janetschok István, Káldy Gyula, H. Kneiff Róza, Kullifaj Izabella, Pichler Elemér, Riedl Nándor, Rupnik Rozsá, Ruzitska György, Schönl, ler Lajos, Waldmann Albert, Varrinóc Mór és Dr. Wessely Ödön.

Beiratkoztató naponta d. u. 3-5-ig. Felvételt számára külön esti tanfolyam. Tájékoztató értesítést kívánásra ingyen és bérmentve küld az igazgatóság.

Beer József, Káldy Gyula, Schnöller Lajos, titkár. elnök. székfőv. tanár igazgató.

Hetedik évfolyam. * Hetedik évfolyam.

Beiratások

Somogyi Mór

tanár

államilag képeztett okleveles zenetanár, zongora-

művész igazgatása alatt álló magánzene

conservatoriumokban

Erzsébet-körút 44. és Károly-körút 2.

zongora, ének, hegedű

és az összes tanszakokra

auguszt. 30-tól naponta 10—1 és 3—6-ig

mindkét intézet helyiségében eszközöltetnek.

Tandíj: zongorára, vonós és havi 10 kor.

szíphető fuvós hangszerekre

a felsőbb osztályokban havi 14 kor., énekre havi 20 kor.

BUTOR részletfizetésre

Állami és városi tisztviselők, katonatisztek, egyház-

főrak, valamint más hiteltépes egyének kedvező

fizetési feltételek mellett kaphnak szállár

szármányu asztalos- és kárpított

butorokat.

Dósa Kálmán Bpest, Erzsébet-tér 18. sz.

Sas-utca sarok, I. em.

Az egyeztetés 25 kor. levéljegy beküldésére szomb-

mentre küld felül cég R. osztály. 3157

Különlegességek

Dr. Fischer Róbert,

a kémia doktora és kozmetikus

kozmetikai kémikus

laboratoriumából

Bécs I. Habsburgergasse 4, II. em.

Szörvesztőszert

(Epilatoire.)

A szört az arcon, a kezeken, karokon stb.

vegyi úton Epilatoire-ral irtjuk ki. Az eljárás

egyszerű és fájdalomtalan, a hatás lassu, de

biztos. Az Epilatoire ugyanis hosszabb hasz-

nálattnál a hajgyökereket tökéletesen kiirtja

és bizton meggátolja az újabb ki-

növését.

A különlegességek árai:

Szörvesztőszert (Epilatoire) a szört tökéletes

kiirtására és az újabb növés meggátolására

1 kis palack 5.- frt

1 nagy palack 10.-

Arcszin-paszta a szört az arcon, a karokon

stb. azonnal kiirtja, darabja 1.- frt

Szeplő-krém 1 tégely 2.-

Ozon, vízbe oldva, 1 palack (1/2 liter) 1.25

Szökítő (Blondeur) 1 pal. (1/2 liter) 3.-

„Fo” hajfestőszert, 1 doboz szökítővel feketéig

1.20 füttől 3 füttől és 5.-

Arcpor-zomán nappali arepor, 3 árnyalat,

1 doboz rouge-zsal 3.- frt

Minden szó egyszeri beiktatása petit botúkból 4 fill. Vastagabb betűkből 8 fillér.

APRÓ HIRDETESEK

A hird. ósokra díjmentesen ad felvilágosítást a kiadóhivatal: József-körút 18. szám.

Léveleltel tudakozására ingyen adunk felvilágosítást, csak a válasza szükséges bélyeget kell mellékelni. Tudakozásánál a hirdetés számát a kiadóhivatalnál mindig közölni kell.

A szokásos 30 krajcáros bélyegilletéket megfizetni nem kell. Tehát ezúttal apró hirdetések is bélyegmentesek.

Electra.
Epedve vártam levelet, de hiába. Miért nem ír? Irjon kérem egy hosszú levelet, hogy boldog perchez juthassak. Ne használja azon ridég megszólítást, hanem szólítson nevemen, hiszen úgyis diszkrét vagyok. — Üdvözli szerető B. 7048

Előkelő
nemes származású — tanulmányait befejezni készülő — fiatal ember, oly jó szívű magános urnő, esetleg urt családot keres, hol szerény, csendes lakásban részesülne, amelyről kész, mint társalgó vagy szórakoztató, esetleg gyermeknek melletti mint nevelő működni. Kegyes ajánlatok. Türevi nemes Ifju címre e lap kiadóhivatalába kérem. 7039

Vénusz.
Édes Angyalom! Levelet írtem e hó 12-én előadóvenyével igazolatom. Aljas rávalom mit felírtam mondott ar, ki mindkettőnk ellensége s ki csak se nleli a barátságot és szeretetet. Isten a tanum, hogy irántad érzett szerelmem nem változott s most is szeretlek édes drágam tiszta szívemből. Ne légy édes angyalom igazságatlanul, mert nem gondolok, hogy mily fájdalmat okoztél velem. Végeztél szeretnők mindent szóval elmondani s akkor meggyőződésem ar, hogy semmiben sem vagyok hibás. Engem akarnak előtéd befektetésezt, hogy elidegenítsenek téged tőlem. De én is csak azt irhatom, hogy bármi történjék is, én azért gaz és forró szerelemmel szeretlek téged édes angyalom és szeretni fogjak, míg élek. Isten oven a kétszínű embereköt s ne hadd magad általuk félrevezetnöm. Pá édes drágám, végtelem szerelmemmel ölel és csókol Apollód. 7031

Kedélyesnek
levele van Huncuttól. 7042

I. ÖÖ. II.
Kérdésem tárgyak nálam biztonságban. 1-én este 7-8. ott. Mi lesz velünk, soká má nem birom, nincs nyugalom, borzasztó gondolatok gyötörnek, csókol hü A. ÖÖ. II/1. 7044

KERESLET.

Egy jövedelmező
vállalkozó társkereseték 3-4000 forint, egy a befektetést összeget, valamint legkevesebb 1000 forint tiszta jövedelmért évenként biztosítanak. Bovebet Fleischmann J. fakereskedésben Jász-Alsó-Szt.-Györgyben. 7029

3 technikus
világos szobát keres. Lehetőleg a mátyesmet közölben. Levelek "Technikusok" jellegével kéretnek a kiadóhivatalba. 7045

Pénzbeszedő,
raktárnok, vagy más megbízható állást keres egy utaló kereskedő. Szükség esetén biztosíték is rendelkezik. Cim. Kender-utca 3., I., 10. 378

Komorna
keresteték 28-40 évesig, jó bizonyítványokkal, ki a felsőruhba és főbarnak varrást tökéletesen érti, valamint fűtés és kézimunkákban ügyes. Cim a kiadóhivatalban. 7032

Gyakornok
ki kereskedelmi végzett, felvétetik a fűv. takarék-pénztárnál, Kerepesi-ut 34. 7040

Nevelőnők
vállalkozásoknál nélkül négy polgárit végzett kis lányhoz, legalább 20 éves legyen, rongarázni és két eurpai (francia és angol) nyelvet beszéljen. Évi fizetés 600 korona és teljes ellátás. Ajánlatokat "Azar" cim alatt a kiadóhivatalba. 7002

Okleveles
polgári iskolai tanító nékeresteték két gyermek mellé, ki a polgári iskola II-ik és az elemi IV. osztályát volna hivatal tanítani. Minthogy a tanítási idő a délutáni órákban kívánatik, leginkább oly tanítóknak szeretnék gyermekeim mellé alkalmazni, ki a délelőtti órákban valamely budapesti polgári iskolában oktat, délutánja felett szabadon rendelkezik. A héber vallást tanítása feltétl. Ajánlatok okleveles bizonyítványokkal kéretnek "H" jelge alatt Kispeszt, postarostantó. 7022

Egy külföldi
4 tagból álló család 2-3 hónapra 2 elegáns butorozott szobát legésztes vagy villanviázással, fűtőszobahasználattal és teljes ellátással keres. Részletes ajánlat az ár megjelölésével Sternberg L. Siófok "Walch"-villa küldendő. 7030

KINALAT.

Fodrásznő
gyakorlott, aján ja magát házakhoz. Cim: VIII. Gólya-utca 35. II. 18. 7038

Butor.
Faragott hálszoba, asztal, székek, ocsón eladó. Bethlen-utca 12. ajtó 5. 7049

Gymnasium,
polgári és elemi iskolai gyerekekhez mint háziutaló ajánlkozok egy zsidó szeminarista. Ajánlatot "Szeminarista" alatt a kiadóhivatal továbbít. 7047

Butorozott utcai
szoba külön bejáratú két-három ur részére, esetleg teljes ellátással azonnal kiadó. Akácfa-utca 3. ajtó 31. 7046

Cimbalom,
ingyen tanulásra, félárban eladó. Varga Pál, Rókk Szt. László-utca 3.7043

Egy intelligens
író családnál 2 jobb családból való tanuló tíz teljes ellátással elfogadtatik. VIII. ker. Sándor-utca 36. ajtó 18. 3149

Kitűnő szabónő
ajánlkozok hához, esetleg házban kívüli is elővált munkát mérsekelte díjazásért. Szentkirályi-utca 22. II. em. 26.

Masszizozás
és hidegvezelt való eljárásokra ajánlkozok vizsgálótt masseur, ki orvosi egyetemet végzett. Ellenséget vidékre is. Boross-utca 41. III. e. 5. 3147

Ruha-varrónő,
kitűnően jártas, ocsón vállál munkát, melyet a saját lakásán készít el. Renovációkat is végez kitűnő ízléssel. Cim öv. Ledorér Lipótné Kertész-ú. 8. földsz. 3.

Tanuló fu
intelligens gyermektelen családnál, felsőbb és középsiskolához közel, teljes ellátást kaphat. Teréz-körút 35. II. 32. 3092

Középsiskolai
tantárgyakból elismert legjobb módszer szerint tanít kitűnő philológus és matematikus. Előkészít egyéves önkéntességi szolgálatara jogosító vizsgák, polgári iskolai vizsgák letérésére. Gymnasium-reáliskolai és kereskedelmi előkészítő. Pótvizsgára. Kitűnő szakotoktatás a könyvtárazásban. Goitein Henrik Budapest, VI., Csengery-ú. 52. I. em. 8. 6523

Lakások
többrendbeli kis és nagy lakások Üllői-ut 15. igen ocsón kiadó. 3148

Pénzbeszedőnek,
raktárnoknak, vagy más megfelelő állásra ajánlkozok egy intelligens jó megjelenésű volt kereskedő. Cime: József-körút 69. III-ik udvar (vagy Pál-utca) földsz. 6. 3083

Jósnő
lakik, József-körút 17. földemlet 6. talánál földelölt 9-től délután 6 óráig. 6997

Kitűnő szabónő
elfogad lenyokat szabni és varrai tanításra, elővált munkát a leggyorsabbútlól a legjobb kivitelig mérsekelte árban Klein Vilmosné, Kender-utca 3. I. 10. 3104

Két darab
alig használt 16-os kitűnő lövésű Lancaster vadászfegyver és 12 személyre való china evőeszköz jutányosan eladó. Krausz Mór, Ovoda-utca 22. I. 7. 3102

Intelligens
izraelita családnál teljes ellátást kaphat 1-2 középiskolai tanuló. Kerepesi-ut 34. III. em. 23.

Eladó szőlő.
A fővároshoz vasuton 2 órányira 5 kataszit hold remekül beültetett s kitűnő fajokkal beültetett 2 éves szőlős, család körmülménye miatt eladó. Egy negyed hold termő van benne. Gyönyörű fűvésű, levegős és vize kitűnő. Nyaralóknak kiválóan alkalmas s pár év múlva szép jövedelmet is hajt. Venni szándékozók küldjék be emukott "Szőlőtelep" alatt a kiadóhivatalba. 3034

Gyártelepek
alkalmas, a vasut és villamos vasuthe: nagyon közel fekvő telek. Ison eladó. Cim a kiadóban. 3124

Szépén butorozott utcai szoba
előszobával intelligens gyermektelen házaspárnál azonnal kiadó (katonatiszteknek szolgálva alkalmas). Cim Klauzál-utca 6. fszint jobbra ajtó 1. 3091

Üzlethehelyiség
kiadó. Kis üzlethehelyiség jäték, pék vagy virág üzletnek nagyon alkalmas, november 1-re kiadó. Teréz-körút 54. a házmeztérnél. 3106

Szoba,
butorral vagy anélkül azonnal kiadó. Dob-utca 50. I. 53. 3061

Cípő alkalmi
eladás. Finom férfi- és női cipők 1 főtől 5 forint, fél és kivágott cipők 65 krtól 2 főt 50 krtig. Weisz Budapest, József-tér 12. 2996

Tiszta bort
venni akarók kérjenek árjegyzéket Székelybarkeresztédtől, Székely-Kereszt-69.8

Üzleteladók
és vendők felkérnek, megfizetés esetén bizalmentesen, a már 14 év óta fennálló, előnyösek általában elismert és törvényesleg bejegyzett, Niemetz Gyula üzletet adásvétel ügyök-ségét irrodájához, József-körút 22. szám, fordulni sziveskedjenek.

Mázoló munkákat
elővált jutányos árban Tamásit András, József-körút 18. szám. 6068

Kerékpár
használt, jó karban, ocsón eladó. Schön Sándor Váci-körút 74. 3119

Különbéjartat
utcai szoba, fűtőszobahasználattal, azonnal kiadó VIII. Kender-utca 3., I., 10. 3077

Lakás kiadó.
Egy szép lakás, 2 utcai szoba, fűtőszoba, előszoba, konyha, élektámas, elcsot, pincé, padlás az écsé emeleten, közúti vilamos vonat megállóhely a ház előtt, november hó 1-ére kiadó. Cim: Csömöri-ut 18. I. 3.

Fővárosi
tanító né leckeadása ajánlkozok. Cim a kiadóban. 3142

Két ízz. tanuló
teljes ellátással elfogadtatik egy orvossal a Lipótvárosban. Bövöbött Schwarz József hirdetésit irrodájában Marokkai-utca 7027

Emléknek,
ajándéknak kiválóan alkalmas. Egy életnagyságu 56 cm. széles 68 magas nagyított fenyék bármily fenyék után művészesen elkészítettik, megpétesnek ajándéknak nész, név, születésnapra legalkalmasabb, mitűn egy új nagytűs nemesek pillanatra, hanem örök időkre illő szobadizis is, a legzsebé és örök emlék kedves halottainkól a fenyék sérteletlenül visszaadták, a hó másolatát kereskedem, a vidéki rendeléseket pontosan eszközlöm. Ilyen életnagyságu nagyított préssé paszpartával együtt 5 ftrétt szállitok. Grosz József, VI. Prófeta-utca 5. 3011

Szépírási tanfolyam.
Lelkiismeretes tanításom, valamint 25 éven át a pozsonyi polgári- és kereskiskolánál alkalmazott és kitűnőnek bizonyult módszer alapján akármilyen rossz írással bíró, feltűnő szép és folyékony írást sajátíthat el magának. A tanfolyam kezdete minden nap. Ertekezési órák: 10-1-ig és 4-8-ig. Adier J. szépirat. tan. V. Nagykorona-ú. 4., III. em. 7005

Egy használt
de jó karban lévő poltirozott szobaberendezés ocsón azonnal eladó. Cim a kiadóban. 3113

Szakácsnének
ajánlkozok szeptember 15-re jobb ur házakhoz, esetleg gazdasszonyok is elmonne egy csinos fiatal hölgy. Cime megtudható a kiadóhivatalban. 3137

Tokajvidéki
csemege szőlőt válogatott fajokból 5 kilogrammos postakosarakban 1 ftrt 70 krtól szállit utánvétt mellott Falkenstein Adolf csemege kereskedő Budapest, Csömöri-ut 16. szám. 7030

Első szobaleány
aki szabni, varni tud azonnal felvétetik Balatonfüredre, arókép szük-séges. Ertekezhetni lehet Rombach-ú. 5. I. 14. 3060

Intelligens
izraelita családnál teljes ellátást kaphat 1-2 középiskolai tanuló. Kerepesi-ut 34. III. em. 23. 7041

Előkelő család
ból való fiatal könyvelő állást óhajt Pesten vagy vidékre elsőrendű referenciával rendelkezik. Cim: Schwarz Alajos, Eger, Kneziuh-ú. 15. 3146

Nagyon szépén
butorozott, tiszta, féregmentes falvás szoba 3 ablakkal (alkovos szalon) külön bejáratú szeptember 1-re ismét hölgynek vagy úrnak ismét hölgynek vagy úrnak (3 személyre is) kiadó F. herceg Sándor-utca 30/B. I. em. 13. sz. 6258

Zongora
Büsenderfer-féle ájtászott; Büsenderfer Mignon zongora keveset használt; Heitzmann-féle ájtászott zongora; Wirth-féle majdnem új; pianino fekete, majdnem új; harmonikumok 14 és 8 változattal; új zongorák és pianók csakis kitűnő gyártmányúban, ocsón Kohn Albertnél Kossuth Lajos-utca 1. sz. (Ferenciek bazárja) I. lépcső. 6551

Arany- és ezüst eladás.
Alkalmi nászajándékok, 13 latos ezüst evőeszközök 12 személyre 140 ftr, 6 személyre 65 ftrtől kezdve és följebb. Mindennem finom ezüsttárgyak barok és francia stílusban. Nagy raktár arany férfilánccokból, masszív aranygyűrűk 6 ftrt 40 kr., arany férfi órák 12 ftr, arany női órák 9 ftrtől kezdve, 12 darab masszív evőeszköz 6 ftr 50 kr. Vesztünk 30 éhigazi écsüdtünk. Képes árjegyzéket bérmentve és ingyen. Grünberg Armin Béla örökseje Budapest, Városház-tér 9., I. em. 23., új szám Váci-utca 30. Részletfizetésre is.

Angol tapéta raktárak.
Ajánlja nagy raktárát bel- és külföldi kárpitokban: kévéházak, vendég-lők, épületek és lakások kárpitozását helyben és vidéken is azonnal és jutányosan elvégezi.

Minis Jakab Budapest,
Főüzlet: Kerepesi-ut 6. Fiöküzlet: Irányi-ú. 25.

Birtok
eladást és bérbeadást gyorsan és minden előleg nélkül közvetít **Keszthelyi és Táras** bejegyzett ingatlan és jelzálog iróda Budapest, VI., Gyár-utca 20. Provisio csakis az üzlet megköztése után fizetendő.

Az országos magyar gyorsíró egyesület
augusztus hóban

Báthori Dezső
középiskolai tanár ur vezetése alatt e hóban új magyar és németnyelvű gép- és gyorsírási tanfolyamot nyit. Jelentkezőket felvesz a „YOST” irógép részvénytársaság **Erzsébet-körút 9-11. New-York palota**

Érettségire való magán előkészítés
V., Andrássy-ut 27. **Előkészít** gymnasiumi és kereskedelmi érettségire ugyiszint **polgári iskolai vizsgálatokra.** Felvilágosítást ad, prospektus kívánatra bérmentve küld.

Bloch S.
okl. tan. és gyakorló könyvelő Andrássy-ut 46. ki-képez tenőttetek a magas m. kir. miniszterium engedélye alapján az egy-szerű és kéttes **könyvitelben** (Buchführung)

keresk. levelezés, szép és helyesírásban valamint a magyar és német nyelven. Hö gyeknek kiváló oktatás. Vidékiek leveleiből sajátíthatják el a könyvitelt. 6551

Iskolakönyvek.
Egyetemi tankönyvek az ország összes tanintézte számára, úgy teljes osztályok mint egyesek nagy választékban és jutányos áron kaphatók, eladhatók és becserebíthetők: **Szállási Béla antiquarium és könyvkereskedésében, Budapest, Károly-körút 26. szám.** Teljes osztály vételéről mindenki ingyen kapja meg a most megjelent **Deák napló**-hasznosítást ommal. Vidéki megrendelések a rendelés beérkezése napján lesznek elintéztve. 7050

Remdelyen
kérem postautalványnyal 5 kg. finom **csemege-szőlőt** 3 kor. 40 fill. bérmentes szállítással. Cim: Brausvertner Ottó szőlőtelepe, Horgos.

Butorok
úgy készpénzért mint, **részletfizetésre** a leggyorsabbútlól a leg-finomabb kivitelű **legutánszobában** **Khrenten és Fuchs** testvéreknel, **BUDAPEST,** VI., Teréz-körút 8. Andrássy-ut közelében. Képes árjegyzék ingyen.

Köznevelőosztály
Ferenc József-kabát 4 ftrt Jaquet ----- 3 ftrt Frack ----- 5 ftrt Nadrág ----- 2.50. **Rothberger Jakab,** Krištof-tér 2. 1-6. emelet

Népközvetítő
minden budapesti lakos valamint idegenre nevezve a legújabb megjelent **Budapest székes fővárosi képes útmutató,** tervezte és rajzolta: Jaurink Nándor Budapest legújabb kivitelű színnyomai teretváza, melyen minden kerület külön színnel van nyomtatva. A teretvázon a főváros nevezetességei számközléssel vannak jelölve és a magyarorszában magyar, német és francia nyelven feltüntetve. Meg vannak végül jelölve az összes villamos vasuti vonalak. Az Utmutató el van látva a fő- és székváros teljes leírásával és a következőket tartalmazza: 1. Érkekezési eszközök, 2. Szállodák, 4. Vendéglők és éttermek, 5. Kávéházak, 6. Kioszk kávéházak, 7. Czukrázások, 8. Színházak, 9. Múlatyok, 10. Fúrdők, 11. Muzeumok, képtárak és egyéb látványosságok, 12. Közlekvény-tárok, 13. Nevezetesebb épületek, 14. Hidak, 15. Szobrok, 16. A nyilvános kertek és ültetvények, 17. Kiránduló helyek, Ezonkivül el van látva az Utmutató 29 pompás színnyomatu képpel, a melyek Budapest látványosságait ábrázolják. Ara csak 40 fillér. Póstit küldéssel 50 fillér. Ugyiszint most jelent meg: **Az utak és terek betűrendes névjegyzéke.** A közigazgatási kerület, a dűlő, az utca kezdete és végének megjelölésével. Ara 30 fillér. Póstit küldéssel 40 fillér. Megjelent Lappel R. (Wodianer F. és Piai) es. és kir. udvari **könyvkereskedésében.** Andrássy-ut 21. szám alatt és kapható minden könyvkereskedésben.

Tízmentes pénzszekrényeket, kasszettekat,
villamos részlejt pénzszekrényeket, páncélzettek-renyeket és másolópéseket legjobb kivitelben és legolcsóbban szállit **HESKY TESTVEREK** cs. és kir. szabad. hazai pénzszekrénygyára Budapest, VI., Szabolcs-ú. 4.

Erdély részére főraktár: REMENYI VIKTOR vas-nagykereskedés --- **Kolozsvár.**

CARO & JELLNER BUTOR SZALLITÓ BUDAPEST

Arany János-utca 34. sz. Butor beraktározás. Garde-Meuble.

WALDMANN bútortervező és szállító cég. Budapest, VI., Szabolcs-utca 4.

WALDMANN bútortervező és szállító cég. Budapest, VI., Szabolcs-utca 4.

WALDMANN bútortervező és szállító cég. Budapest, VI., Szabolcs-utca 4.

WALDMANN bútortervező és szállító cég. Budapest, VI., Szabolcs-utca 4.

WALDMANN bútortervező és szállító cég. Budapest, VI., Szabolcs-utca 4.

A Budapesti Napló apró hirdetései naponként falragaszokon is megjelennek a főváros egész területén.